

Opetustoimen osallistava kehittämisseelvitys

Juupajoen kunta

Loppuraportti

5.4.2024

Sisällys

- » Työn tausta, tavoitteet ja selvitystyön vaiheet
- » Juupajoen lasten ryhmien toteutunut ja tuleva kehitys
- » Yhteenveto taustatyön tuloksista:
 - Juupajoen sivistyspalvelujen nykytila
 - Kuntavertailu
 - Yhteistyö lähialueen kuntien kanssa
 - Tiivistelmä kyselyn tuloksista
 - Nostot työpajojen tuloksista
- » Johtopäätökset, vaihtoehtoiset ratkaisumallit ja muut toimenpide-ehdotukset
- » Arvio vaihtoehtojen vaikutuksista

Työn tausta ja tavoitteet

Väestön määrän väheneminen ja syntyvyyden lasku vaikuttavat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämiseen lähes kaikissa Suomen kunnissa, myös Juupajoella. Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden järjestämisen ja kehittämisen vaihtoehtojen selvittämiseksi Juupajoen kunta päätti laatia opetustoimen osallistavan kehittämiselvityksen, jonka tavoitteena oli löytää Juupajoelle sopivia ratkaisuja ja ideoita varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä muiden sivistyspalveluiden järjestämiseen tulevaisuudessa.

Nyt laaditun selvityksen taustalla on myös tarve päivittää vuonna 2016 laadittu opetustoimen kehittämiselvitys, jonka suositusten pohjalta tehtiin koulujen hallinnollinen yhdistäminen ja siirrettiin esiopetus järjestettäväksi Kirkonkylän koululle. Samalla tehtiin muutos, jonka perustella kaikki kunnan oppilaat käyvät saman koulupolun siten, että Kirkonkylän koulussa järjestetään 0-2 luokkien opetus ja Koulukeskuksessa 3-6 luokkien opetus alakoulussa ja 7-9 luokkien opetus yläkoulussa.

Nyt laaditussa selvityksessä pääpaino on kasvatus- ja opetuspalveluiden tarkastelussa, mutta työssä on otettu huomioon myös muut kunnan järjestämät sivistyspalvelut. Lisäksi työssä tarkasteltiin yhteistyömahdollisuuksia muiden kuntien kanssa. Työssä keskeisessä roolissa oli kuntalaisten, henkilöstön ja sidosryhmien osallistaminen. Selvityksen työvaiheet ja aikataulu näkyvät seuraavalla sivulla.

Selvitystyön vaiheet

NYKYTILAKUVAUS

OSALLISTAVAT VAIHEET

RATKAISUVAIHTOEHDOT

Haastattelut
Juupajoen ja
naapurikuntien
edustajat

Vertailut
Talousvertailu ja
kuntavertailu

Skidialogi
Lasten ja nuorten
osallistaminen

**Vaihtoehtoiset ratkaisumallit ja
arvio vaikutuksista**

Väestöennuste

Kysely
Kuntalaiset ja
henkilöstö

Työpajat
Kaikille avoin tilaisuus
ja henkilöstön
osallistaminen

**Raportointi ja
työn esittely**

Dokumenttianalyysi

Lokakuu 2023

Marraskuu

Joulukuu 2023

Tammikuu 2024

Helmikuu 2024

Maaliskuu 2024

Toukokuu 2024

Juupajoen lasten ryhmien toteutunut ja tuleva kehitys

**Juupajoen sekä kunnan lähialueen väestön- ja
lasten ikäryhmien kehityksen toteuma ja ennuste
kolmessa skenaariossa**

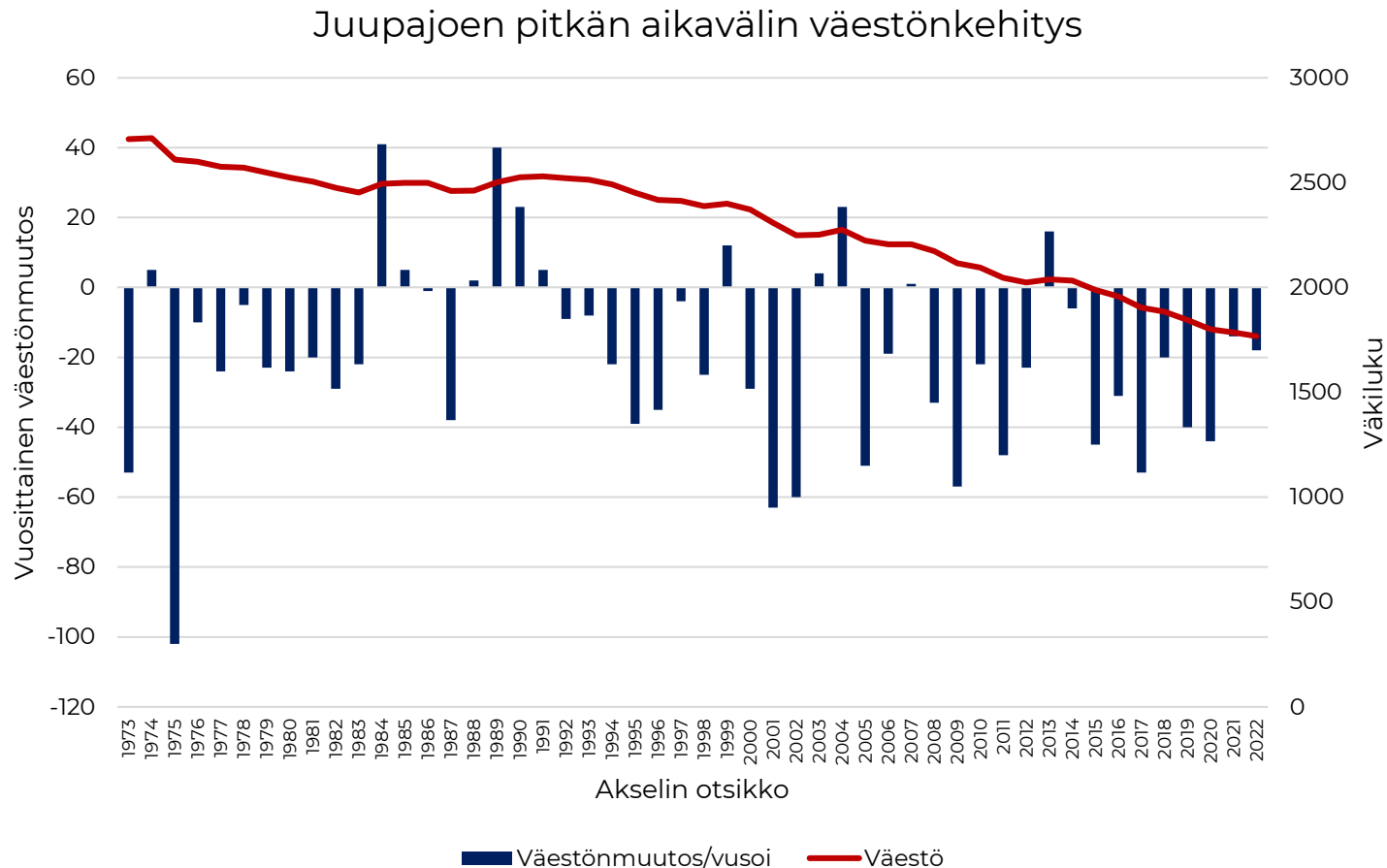
Sisältö

- 1. Toteutunut väestönkehitys**
- 2. Toteutunut lasten ryhmien kehitys**
- 3. Väestöennuste kolmessa skenaariossa**
- 4. Yhteenveto ja johtopäätökset**

1. Juupajoen toteutunut väestönkehitys

Katsaus kunnan toteutuneeseen väestönkehitykseen

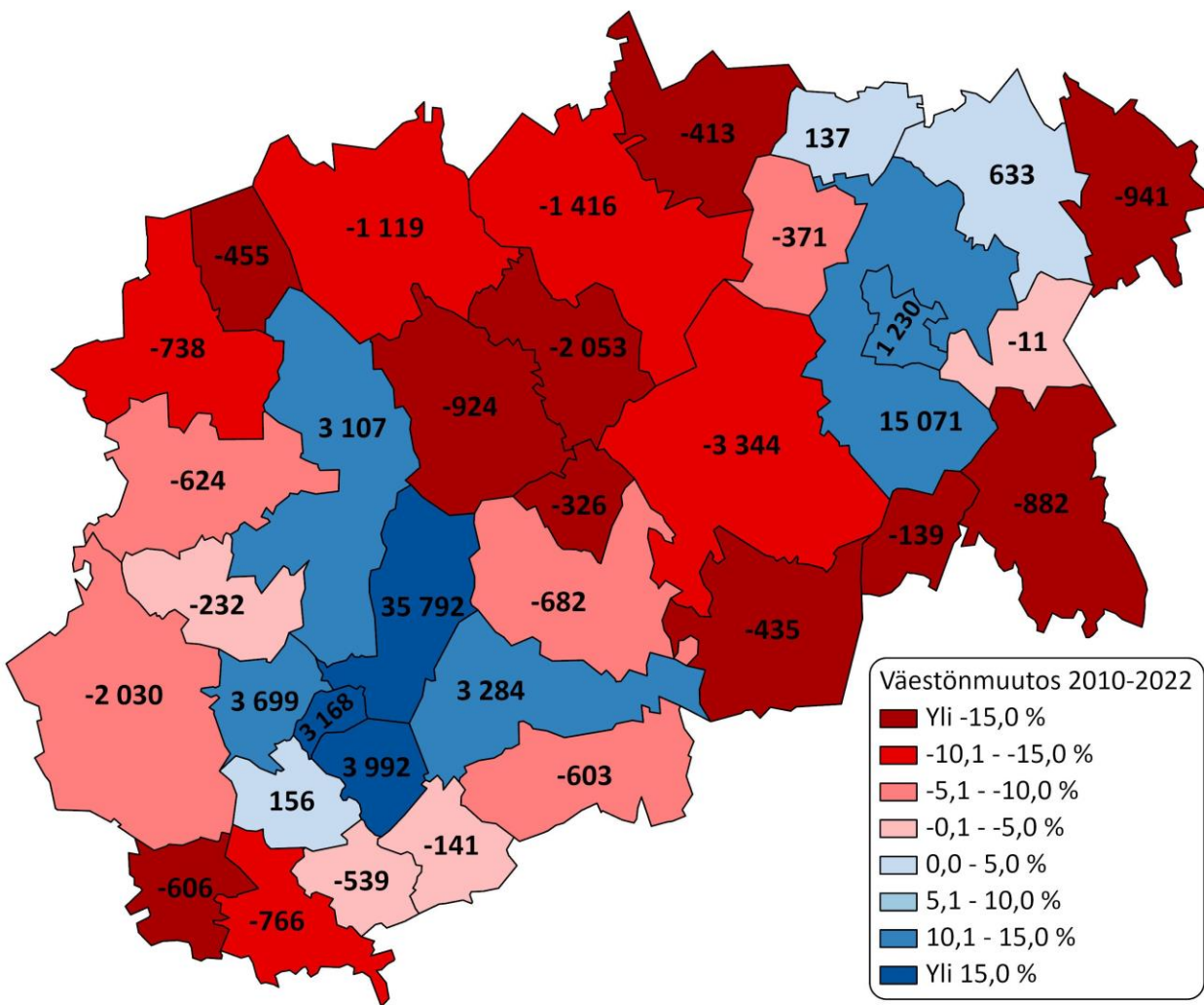
Juupajoen pitkän ajanjakson väestönkehitys

Kuviossa on kuvattu Juupajoen kunnan pitkän ajanjakson väestönkehitystä

- » **Juupajoen väestön kehityksen trendi on ollut jo pitkään negatiivinen.** Yksittäisinä vuosina kunnan väestö on kasvanut, mutta etenkin 1990-luvulta lähtien kehitys on ollut hyvin negatiivista.
- » **2000-luvulla kunnan väestön määrä on vähentynyt 603 henkilöllä eli noin 25 prosenttia.** 2010-luku on ollut erityisen haasteellinen, joskaan ei poikkeuksellinen suhteessa vastaaviin kuntiin muualla maassa.
- » Vuositason väestönkehityksessä on kuitenkin ollut merkittävää vaihtelua. **Vuosina 2004 sekä 2013 tapahtui merkittävää kasvua.** 2020-luvulla väestön supistuminen on ollut hieman aiempaa hillitympää.

Laajemman toimintaympäristön 2010-luvun väestönkehitys

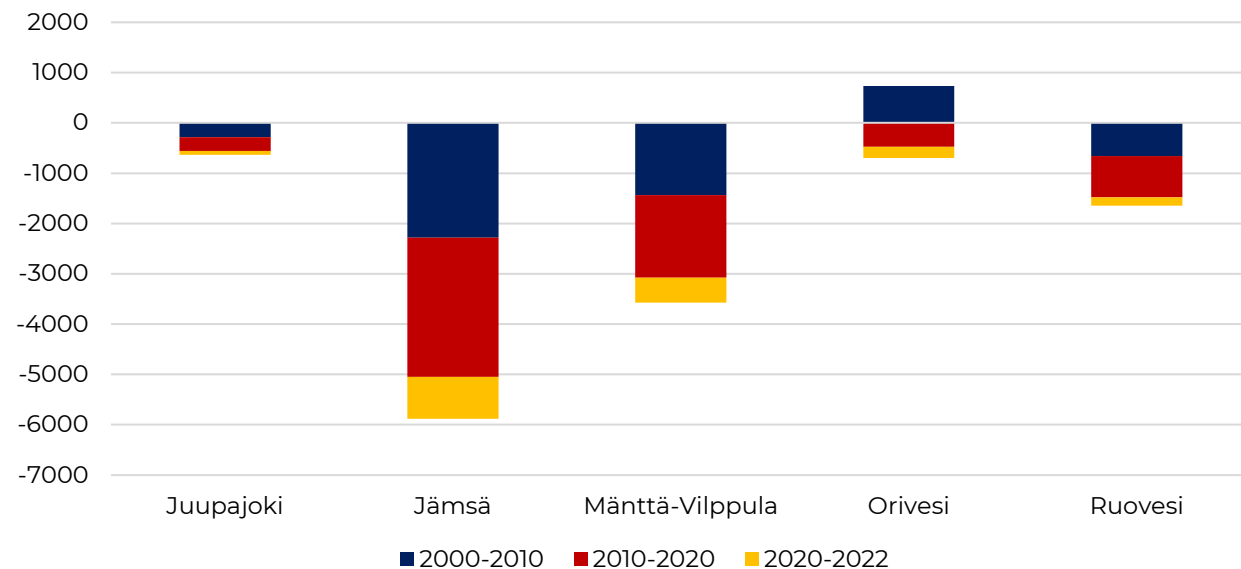

Kartassa on tarkasteltu Pirkanmaan sekä osan Keski-Suomen kuntien väestönkehitystä vuosien 2010-2022 aikana.

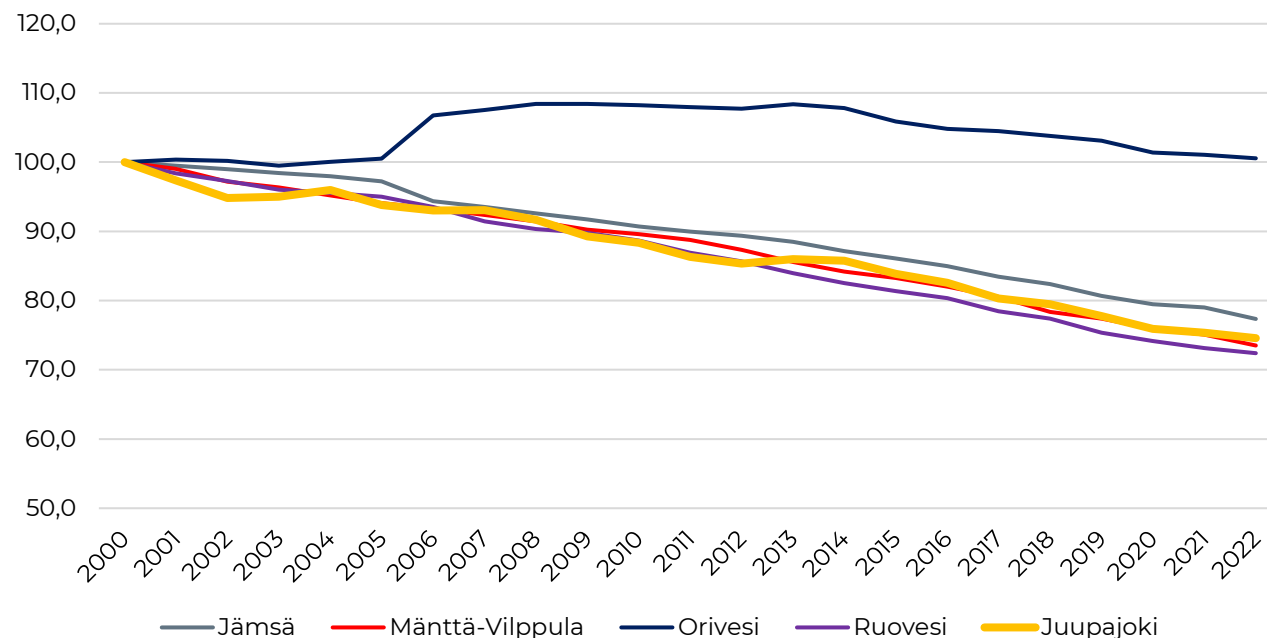
- » **Pirkanmaan väestö kasvoi merkittävästi vuosien 2010-2022 aikana, mutta kaikki kasvu sijoittui Tampereen ydinkaupunkiseudulle.** Ydinkaupunkiseudun ulkopuolella Etelä-Pirkanmaalla kehitys oli maltillista, mutta koko Ylä-Pirkanmaan ja Luoteis-Pirkanmaan seuduilla väestönkehitys oli hyvin haasteellista.
- » Vastaavasti Keski-Suomen maakunnassa Jyväskylän ydinkaupunkiseutu kasvoi, mutta muussa maakunnassa kehitys oli heikkoa.
- » Vaikka Juupajoen väestönkehitys oli haastavaa 2010-luvulla, kehitys ei poikkea lähiympäristön kunnista. Esimerkiksi Mänttä-Vilppulassa ja Ruovedellä väestönkehitys oli merkittävästi Juupajokea haastavampaa sekä absoluuttisesti että suhteellisesti.

Lähde: Tilastokeskus, statfin: väestörakenne

Juupajoen ja lähikuntien väestönkehitys 2000-luvulla

Väestönkehitys 2000-luvulla indeksinä, jossa 2010=100

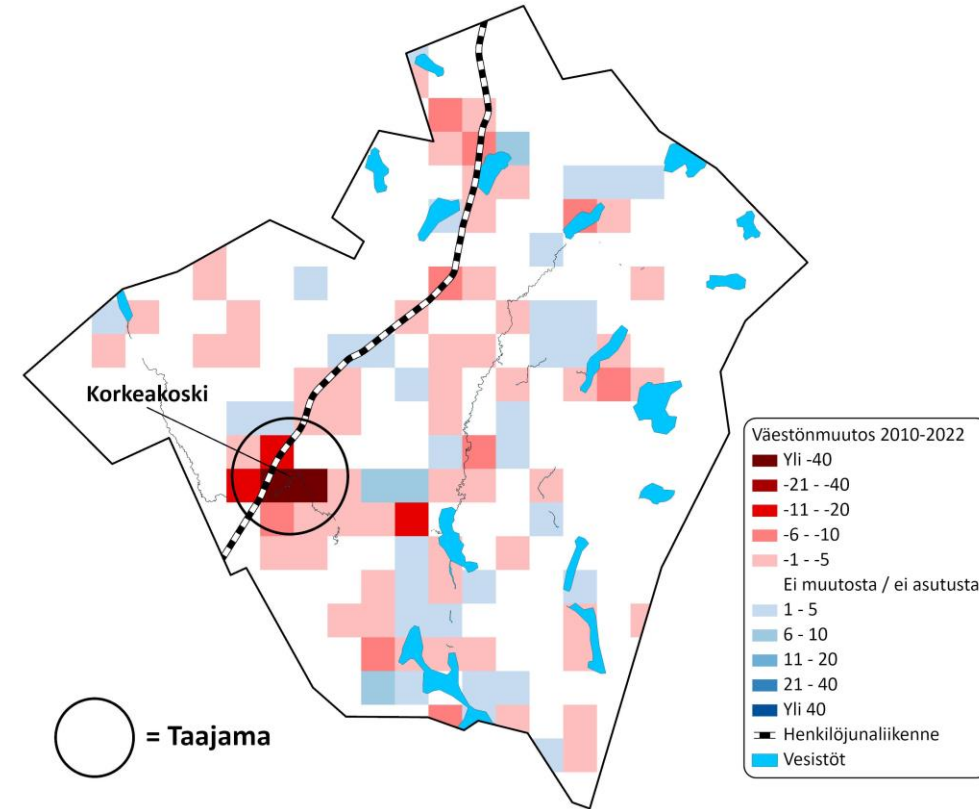
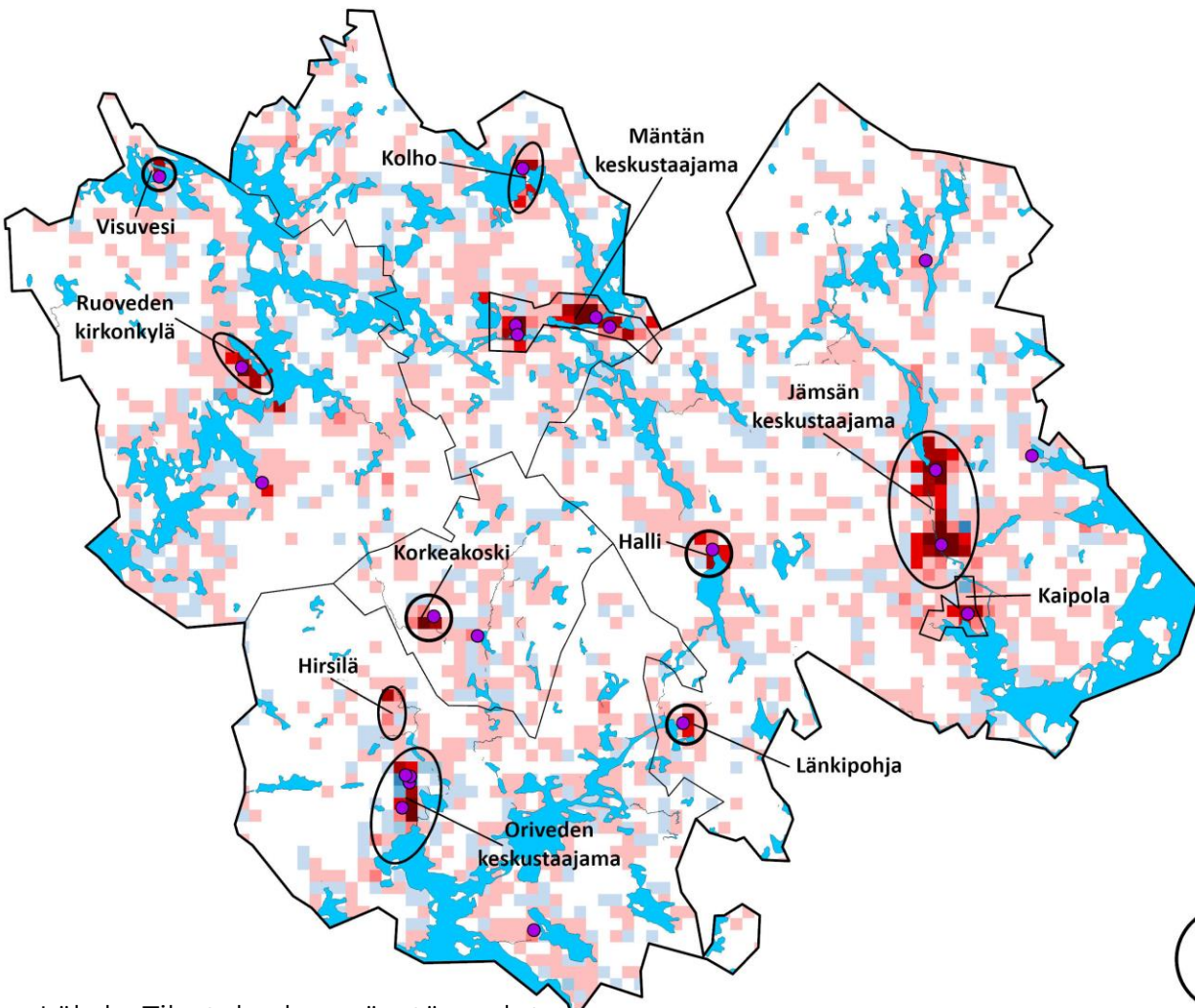
Juupajoen lähialueen väestönkehitys

Kuvioissa on kuvattu tarkemmin Juupajoen väestönkehitystä suhteessa naapurikuntiin.

- » **Juupajoen naapurikunnista 2000-luvulla ainoastaan Oriveden väestö kasvoi.** Oriveden väestönkasvu on kuitenkin ns. ”teknistä kasvua”, sillä kasvu selittyy Längelmäen entisen kunnan osakuntaliitoksella.
- » Oriveden väestönkehitys on silti vahvempaa kuin muissa lähialueen kunnissa. Oriveden vahvempi väestönkehitys selittyy pitkälti Tampereen läheisyydellä ja vahvemmalla asemalla muuttoliikkeessä tämän seurauksena.
- » **Muiden Juupajoen lähialueen kuntien suhteellinen väestönkehitys ei juuri eroa Juupajoen kehityksestä.** Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Ruoveden väestö vähenee vastaavassa suhteessa kuin Juupajoen väestö. Määrällinen väestönmuutos on kuitenkin näissä kunnissa suurempi suuremman väestöpohjan takia.

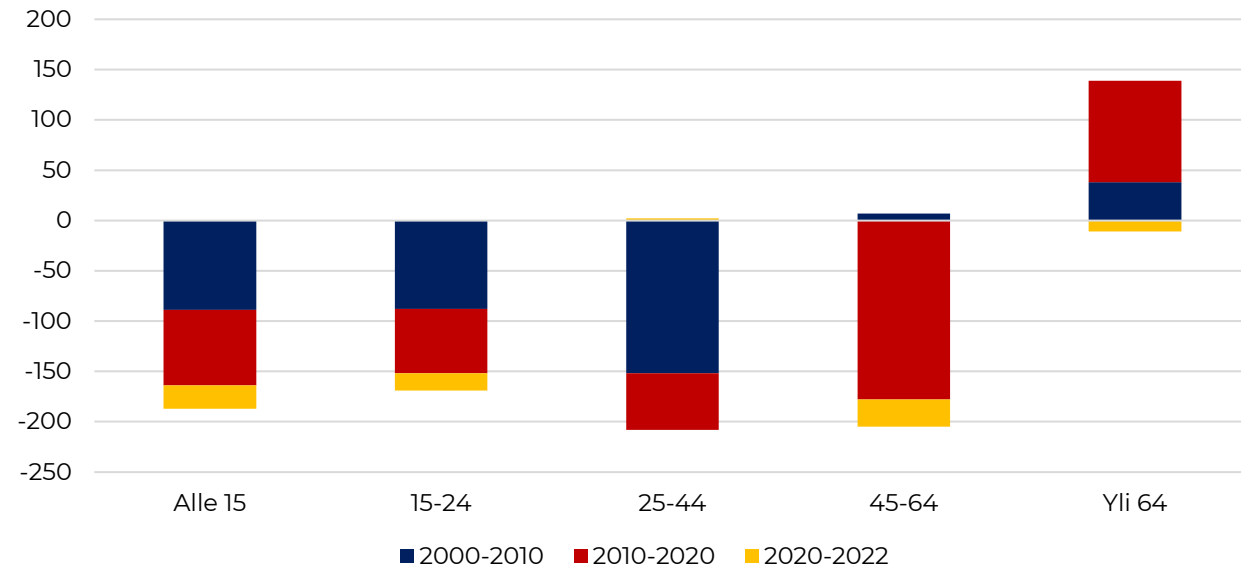
Lähde: Tilastokeskus, statfin: väestörakenne

Juupajoen lähialueen ja kunnan sisäinen väestönkehitys 1x1km ruuduissa

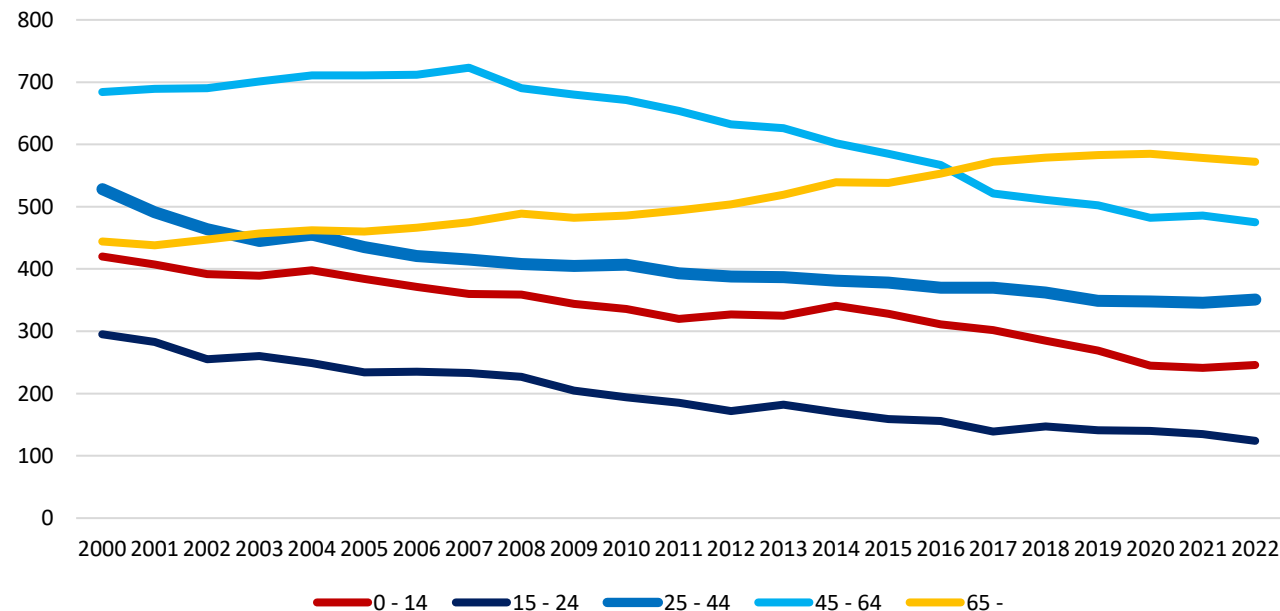

Lähde: Tilastokeskus, väestöruudut.

Juupajoen ikäryhmittäinen väestönkehitys 2000-2022

Väestönkehitys ikäryhmittäin

Juupajoen ikärakenteen kehitys

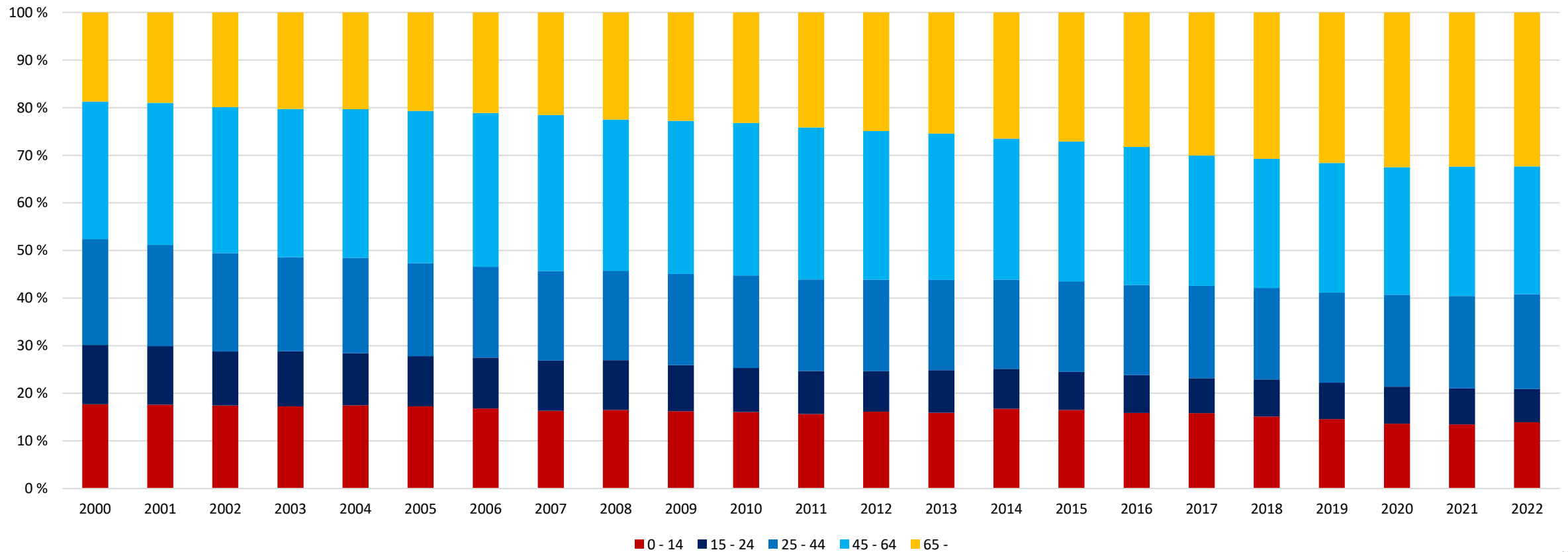
Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen väestönkehitystä eri ikäryhmien näkökulmasta vuosien 2000-2022 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu eri ikäryhmien osuutta kunnan väestöstä saman ajanjakson aikana.

- » **Lasten** määrä on vähentynyt kunnassa merkittävästi. Supistuminen on ollut tasaisen voimakasta koko 2000-luvun ajan, jolloin **alle 15-vuotiaiden määrä on vähentynyt 190 henkilöllä eli 46 prosentilla.**
- » **Työikäisten määrä väheni myös voimakkaasti.** Nuorten määrä on vähentynyt tasaisesti koko 2000-luvun ajan, vuonna 2022 kunnassa asui yli puolet vähemmän nuoria kuin 2000-luvun alussa. 25–44-vuotiaiden määrä väheni huomattavasti 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, **45–64 vuotiaiden** määrä on taas vähentynyt 2010-luvulla.
- » **Yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut tarkastelu jakson aikana voimakkaasti, etenkin vuosien 2010-2019 aikana.** Kehitystä selittää etenkin suurten ikäluokkien ikääntyminen. 2020-luvulla ikäryhmä on supistunut hieman.

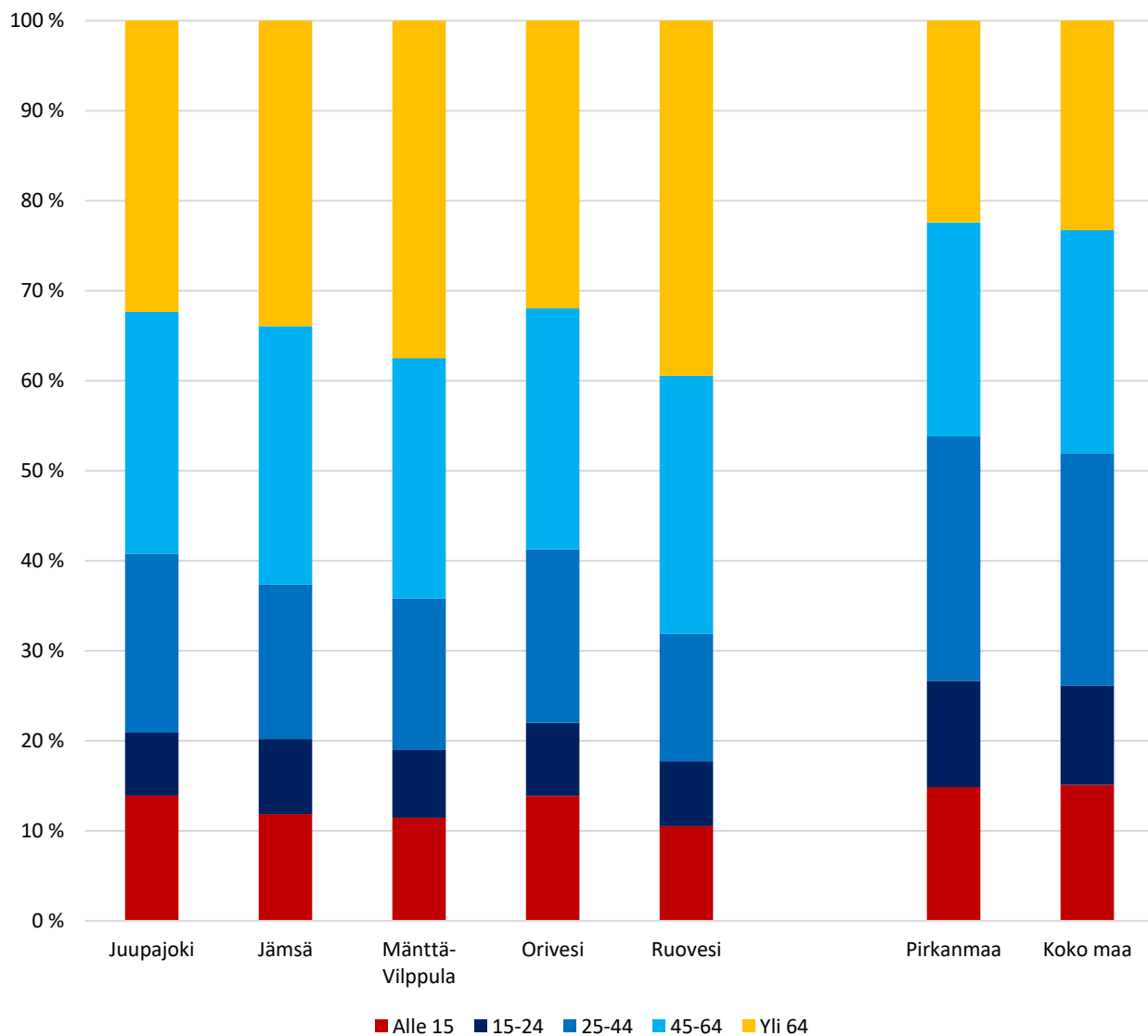
Lähde: Tilastokeskus, statfin: väestörakenne

Ikärakenteen kehitys 2000-2022

Juupajoen ikärakenne 2000-2022

Ikärakenne vuonna 2022

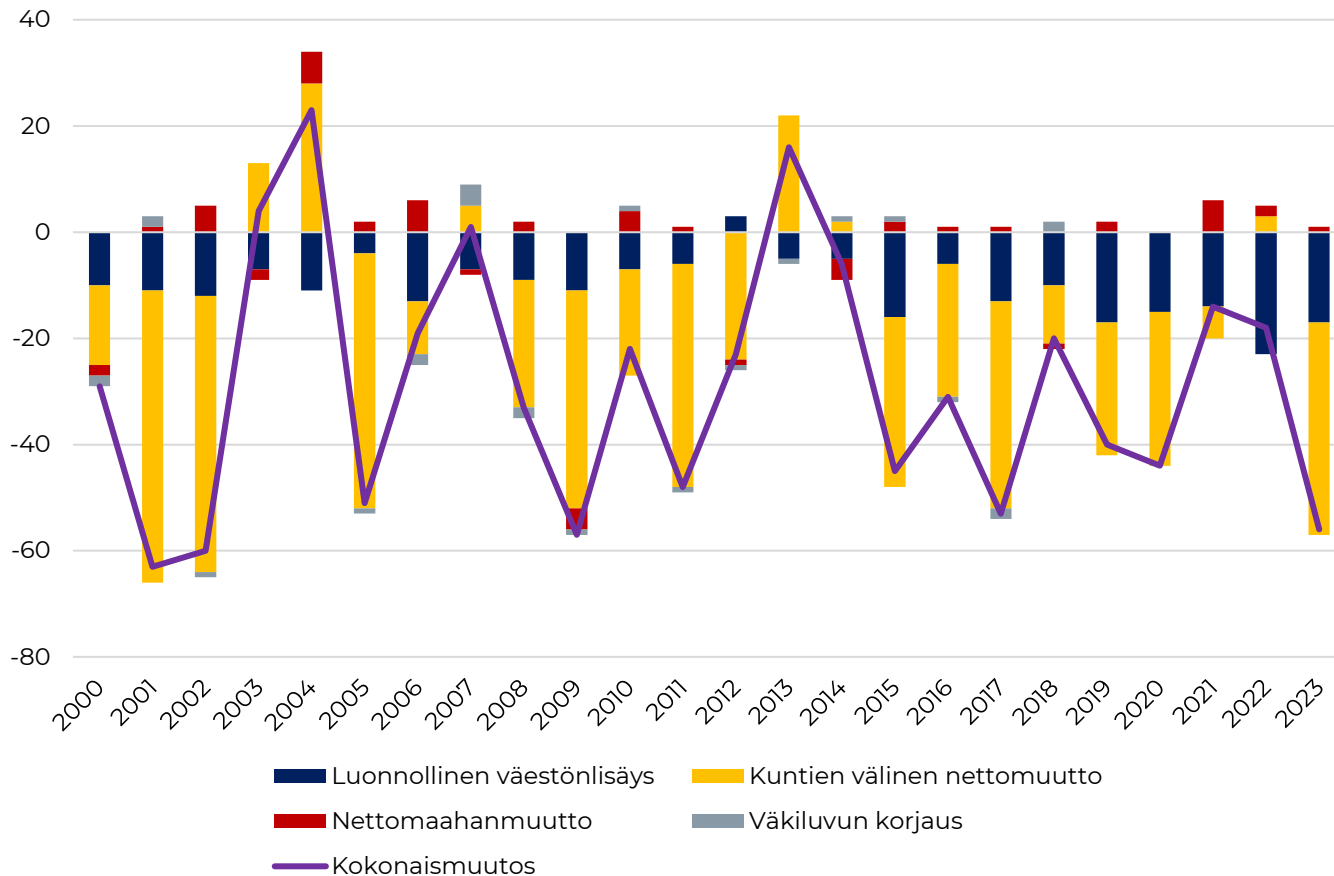
Juupajoen ikärakenne suhteessa naapurikuntiin

Kuviossa on tarkasteltu tarkemmin Juupajoen naapurikuntien ikärakennetta vuonna 2022. Verrokkina ovat Pirkanmaa ja koko maa.

- » **Lasten osuus väestöstä on Juupajoella korostuneempi kuin muissa naapurikunnissa** (pl. Orivesi, jossa lasten osuus on vastaava kuin Juupajoella). Lasten osuus on Juupajoella sen sijaan matalampi kuin koko maassa ja Pirkanmaalla keskimäärin.
- » **Juupajoen väestöstä 53,7 prosenttia on työiässä (15–64-vuotiaita)**. Osuus vastaa lähikuntien keskitasoa, mutta on huomattavasti matalampi kuin Pirkanmaalla tai koko maassa keskimäärin (joskin suuret kaupunkiseudun nostavat tätä osuutta). **Juupajoella nuorten osuus on erityisen matala myös naapurikuntiin verrattuna.**
- » **Noin joka kolmas Juupajoen asukas on eläkeiässä.** Eläkeiässä olevan väestön osuus on selvästi koko maan ja Pirkanmaan keskiarvoa suurempi, mutta on suhteellisen lähellä keskimääräistä maaseutukuntaa. Juupajoella eläkeikäisten osuus on naapurikuntia matalampi (pl. Orivesi).

Väestönkehityksen osatekijät

Väestönkehityksen osatekijät 2000-2022

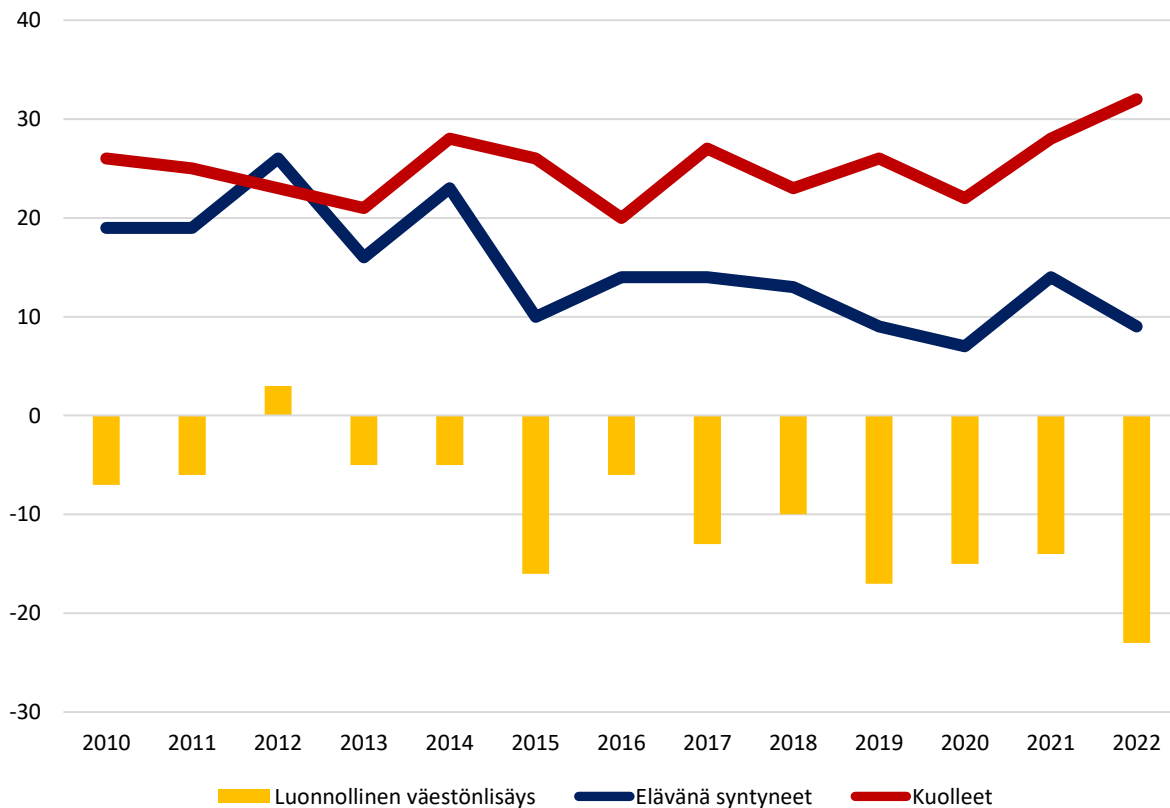

Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen kunnan väestönkehityksen muodostamia osatekijöitä 2000-luvulla.

- » **Juupajoki menettää väestöä etenkin kuntien välisen muuttoliikkeen seurauksena** eli kuntaan muutetaan huomattavasti vähemmän kuin kunnasta muutetaan. Vuosien 2010-2023M10 aikana kunta kärsi 266 henkilöä muuttotappiota muulle maalle.
- » **Luonnollinen väestönlisäys** (syntyneet – kuolleet) oli negatiivista lukuun ottamatta vuotta 2012. Luonnollisen väestönlisäyksen negatiivisuus on voimistunut 2010-luvun aikana. Vuosien 2010-2023M10 aikana kunnassa kuoli 151 henkilöä enemmän kuin syntyi.
- » **Nettomaahanmuuton** (maahanmuutto – maastamuutto) merkitys on hyvin vähäinen Juupajoella.

Syntyneet, kuolleet ja luonnollinen väestönlisäys

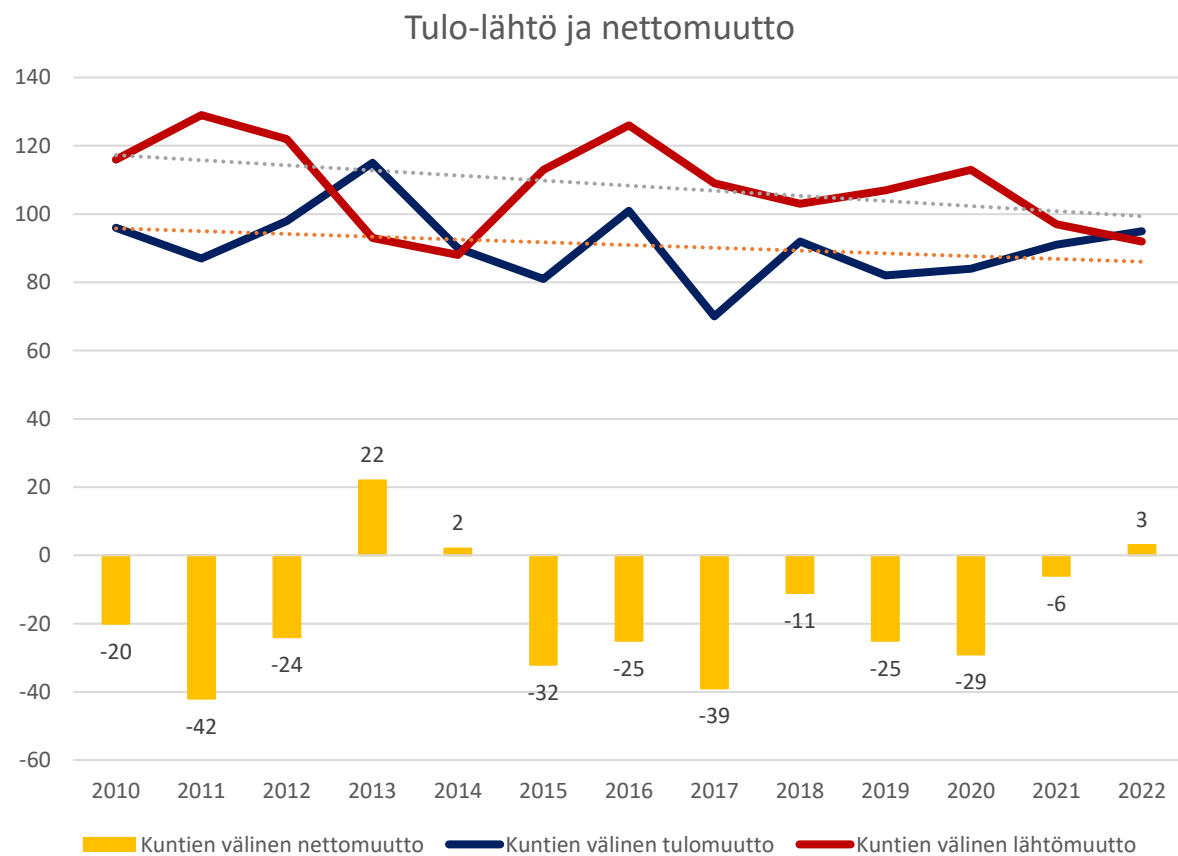
Syntyneet ja kuolleet 2010-2022

Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen kunnan syntyneitä, kuolleita ja luonnollista väestönlisäystä vuosien 2010-2022 aikana.

- » **Syntyneiden ja kuolleiden trendit ovat päinvastaiset:** syntyneiden määrä vähenee, kuolleiden määrä kasvaa. Kaksi väestönkehityksen kannalta negatiiviseen suuntaan kehittyvää trendiä selittävät voimakkaasti heikentynyttä luonnollista väestönlisäystä.
- » **2010-luvun alussa Juupajoella syntyi noin 20 lasta vuodessa – 2020-luvulla syntyi noin 10 lasta vuodessa.** Vuositason vaihtelu on kuitenkin merkittävää kunnan pienen väestöpohjan takia. Vuosittain syntyneiden lasku oli kansallinen trendi 2010-luvulla, mutta Juupajoen kehitys on erityisen heikkoa. (Syntyneiden määrän laskun syistä tarkemmin luvussa 2.)
- » **Kuolleiden määrä on ollut vuosien 2010-2022 aikana maltillisessa kasvussa.** Kasvu on suora seuraus väestön ikääntymisestä, joskin vuosien 2021 ja 2022 kuolleiden määrä on ennakoitua suurempi, kuten oli myös koko maassa kuolleiden määrä (tätä selittää koronaan kuolleet koko maan tasolla).

Tulo-, lähtö- ja nettomuutto kuntien välillä

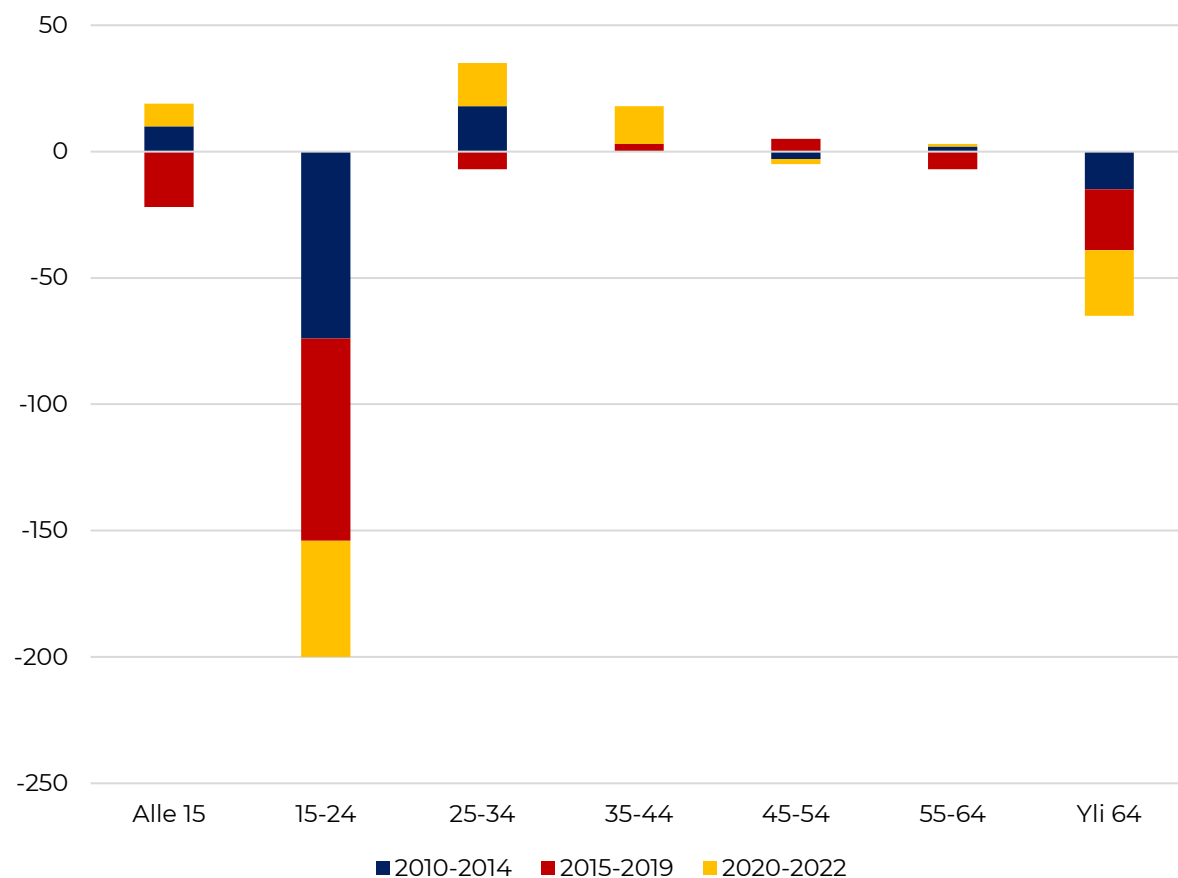

Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen tulo- lähtö- ja nettomuuttoa muiden kuntien kanssa vuosien 2010-2022 aikana.

- » Tulo- ja lähtömuutossa on suurta vuositason vaihtelua pienen väestöpohjan takia. **Trendinä sekä kuntaan muuttaneiden että kunnasta muuttaneiden määrä on vähentynyt 2010-luvulla.**
- » Useimpina vuosina 2010-luvulla kunnasta muutti pois merkittävästi enemmän henkilöitä kun kuntaan muutti. **Kunnasta muutti keskimäärin pois 20 prosenttia enemmän henkilöitä kuin kuntaan muutti**, selittäen suuria muuttotappioita.
- » Juupajoki sai kuitenkin muuttovoittoa vuosina 2013-2014 sekä vuonna 2022 (vuonna 2023 kunta on kuitenkin kärsimässä suuria tappioita). Muuttovoittoa selitti etenkin lähtijöiden määrän väheneminen.
- » Huomionarvoisesti Juupajoen **väestö vähenee, vaikka kunta saisi muuttovoittoa** negatiivisen luonnollisen väestönlisäyksen takia. Kunnan täytyy saada vuosittain noin 15-20 henkilöä muuttovoittoa, jotta väestöpohja säilyy nykytasolla.

Kuntien välinen nettomuutto ikäryhmittäin

Kuntien välinen nettomuutto iän mukaan

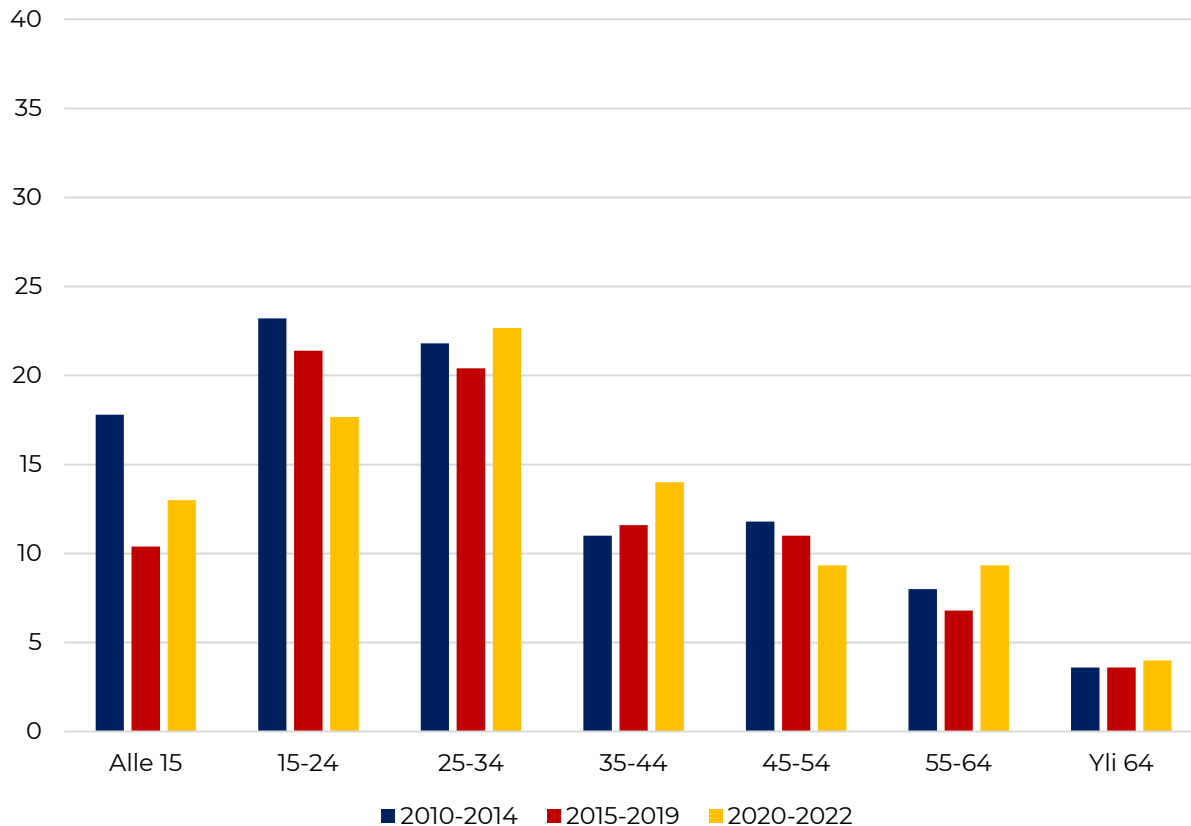
Kuvioissa on kuvattu Juupajoen maan sisäistä nettomuuttoa ikäryhmittäin vuosien 2010-2022 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu ikäryhmittäin tulo- ja lähtömuuttoa.

- » **Juupajoki kärsii valtavia muuttotappioita nuorten 15–24-vuotiaiden ryhmässä.** Vuosien 2010-2022 aikana kunnasta muutti noin 200 nuorta enemmän pois kuin kuntaan muutti. Juupajoki menettää nuoria etenkin Tampereen kaupungille. **Muuttotappioiden määrä on ollut suhteellisen tasainen ajanjakson aikana.**
- » Muuttotappiot nuorten ryhmässä ovat oletettuja kaikissa kunnissa, paitsi suurissa yliopistokaupungeissa, koulutuksen, työn, sosiaalisten syiden sekä lapsuuden kodeista tehtyjen muuttojen takia. **Juupajoen muuttotappiot nuorten ryhmässä ovat keskimääräistä maaseutukuntaa suuremmat,** joskaan eivät poikkeukselliset.
- » **Juupajoki kärsii merkittäviä tappioita myös yli 65-vuotiaiden ryhmässä.** Etenkin 2020-luvulla tappiot ovat olleet merkittävät.
- » **Juupajoki on saanut vuoden 2015 jälkeen merkityksellistä muuttovoittoa nuorista aikuisista ja lapsista.** Kunta houkuttelee siis kohtuullisesti lapsiperheitä.

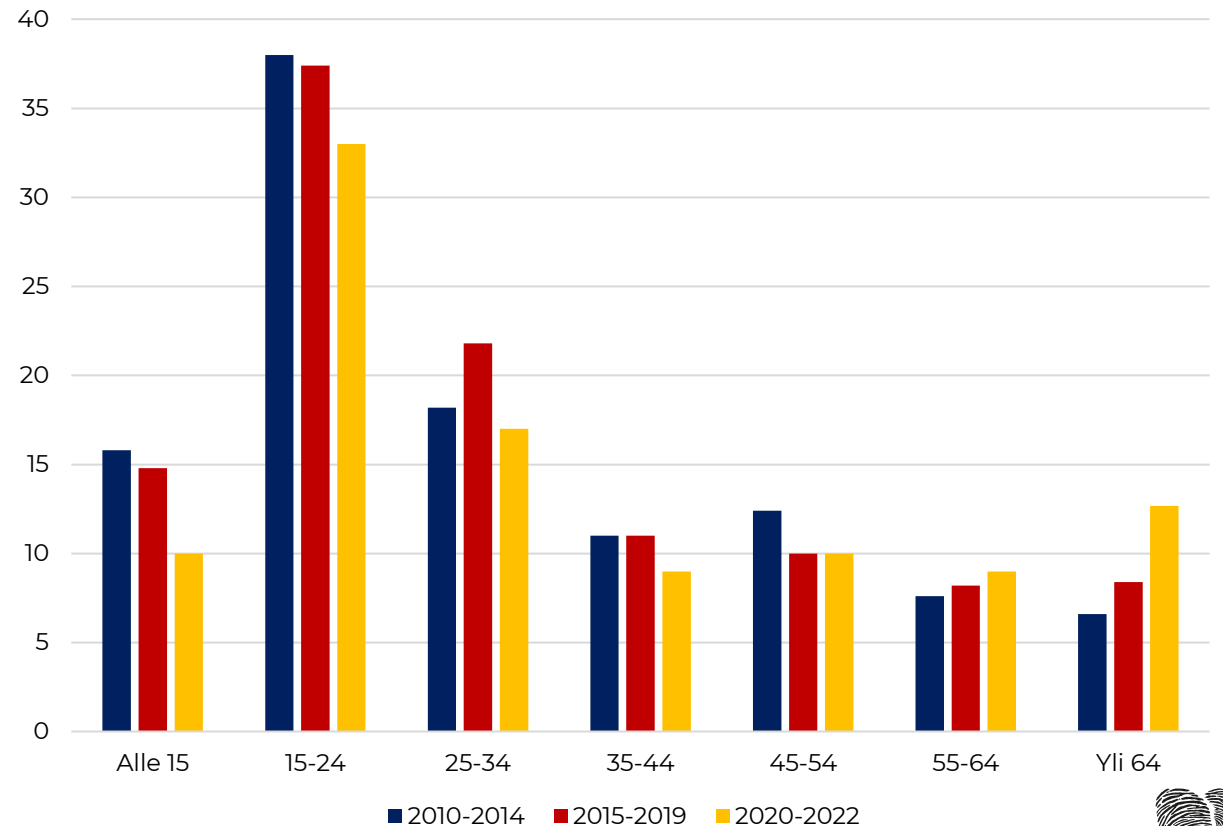
Lähde: Tilastokeskus, statfin: muuttoliike

Ikäryhmittäinen tulo ja lähtömuutto

Tulomuutto ikäryhmittäin 2010-2022/vuotta kohden

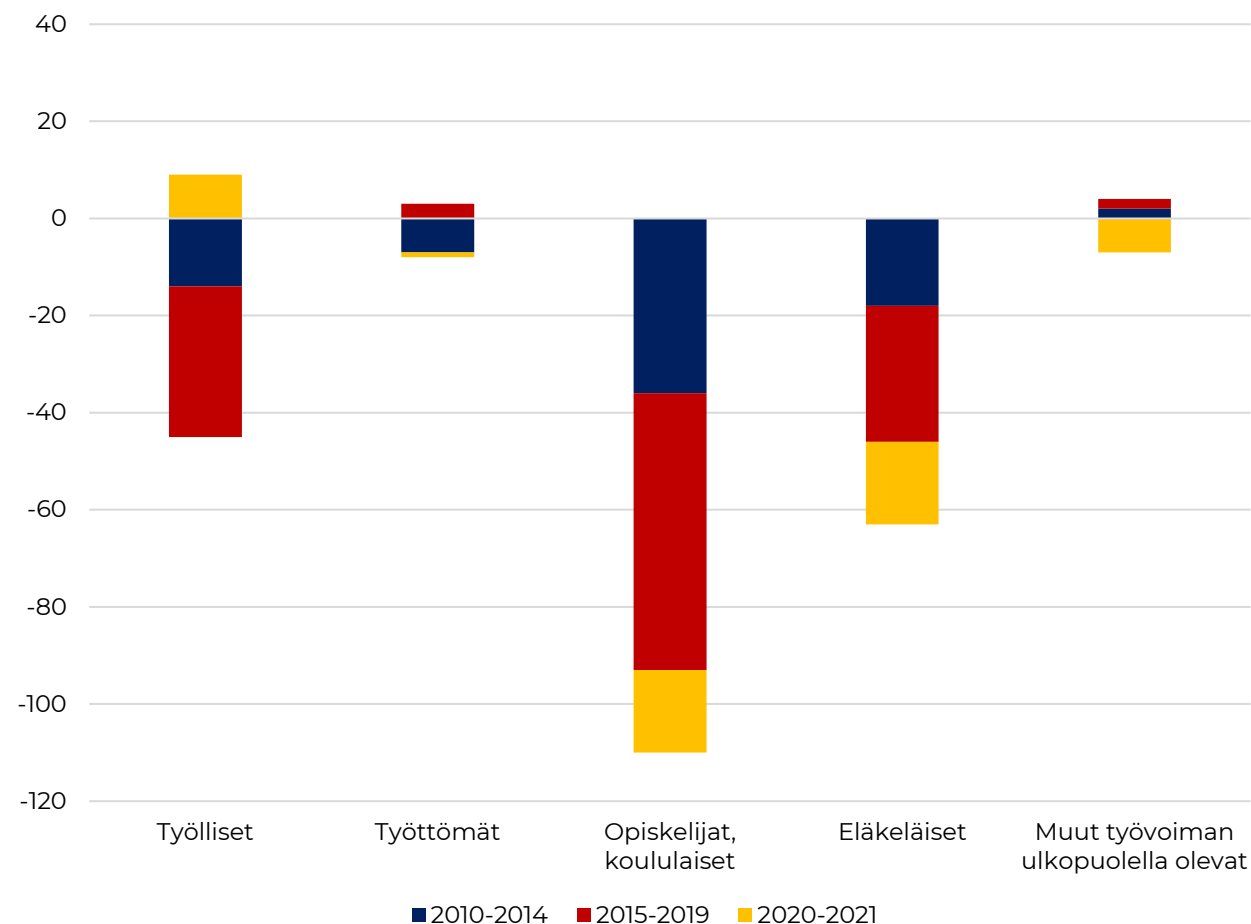

Lähtömuutto ikäryhmittäin 2010-2022/vuotta kohden

Nettomuutto työmarkkina- aseman mukaan

Nettomuutto toiminnan mukaan 2010-2022

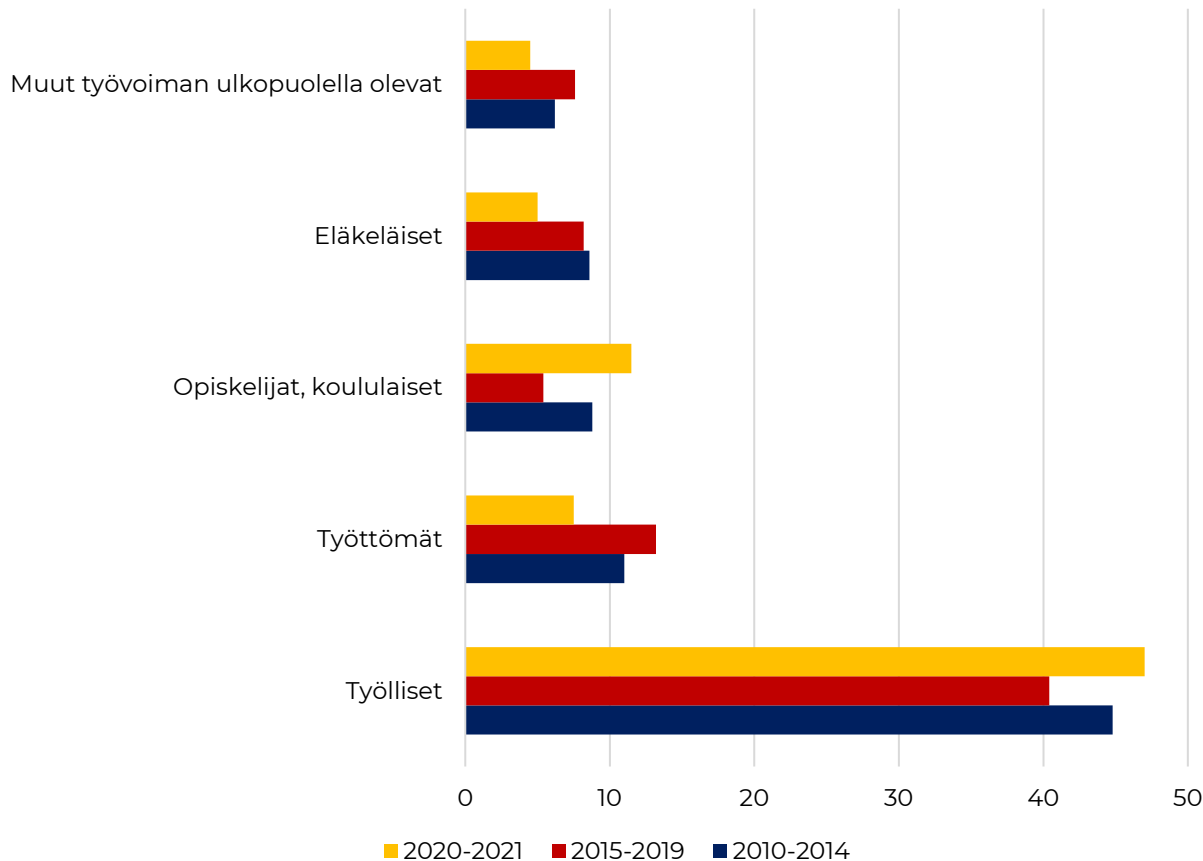
Kuviossa on kuvattu Juupajoen nettomuuttoa toiminnallisten ryhmien näkökulmasta vuosien 2010-2021 aikana. Henkilön toiminta perustuu muuttovuoden loppuun. Seuraavalla dialla on kuvattu tulo- ja lähtömuuttoa toiminnan mukaan.

- » **Juupajoki kärsii suurista muuttotappioista opiskelijoiden ryhmässä.** Suuret tappiot opiskelijoiden ryhmässä ovat odotettuja muuttoliikkeen ikärakenteen takia, kunnasta muuttaa vuosittain noin kaksinkertainen määrä opiskelijoita suhteessa kuntaan muuttaviin opiskelijoihin. Tappiot ovat pysyneet suhteellisen tasaisina.
- » **Juupajoki kärsi tappioita myös työllisten ryhmässä,** mutta nämä tappiot selittyvät lähes täysin nuorten työllisten muutoilla. 2020-luvulla kunta on kuitenkin saanut muutto-voittoa työllisistä, etenkin nuorten aikuisten ja 35–44-vuotiaiden ryhmistä.
- » **Juupajoki kärsii poikkeuksellisen suurista muuttotappioista eläkeläisten ryhmässä.** 2020-luvulla kunnasta on muuttanut pois lähes kolme eläkeläistä yhtä kuntaan muuttavaa eläkeläistä kohden.
- » Työttömien ja muun työvoiman ulkopuolisen väestön ryhmässä nettomuuton tase on vähäinen.

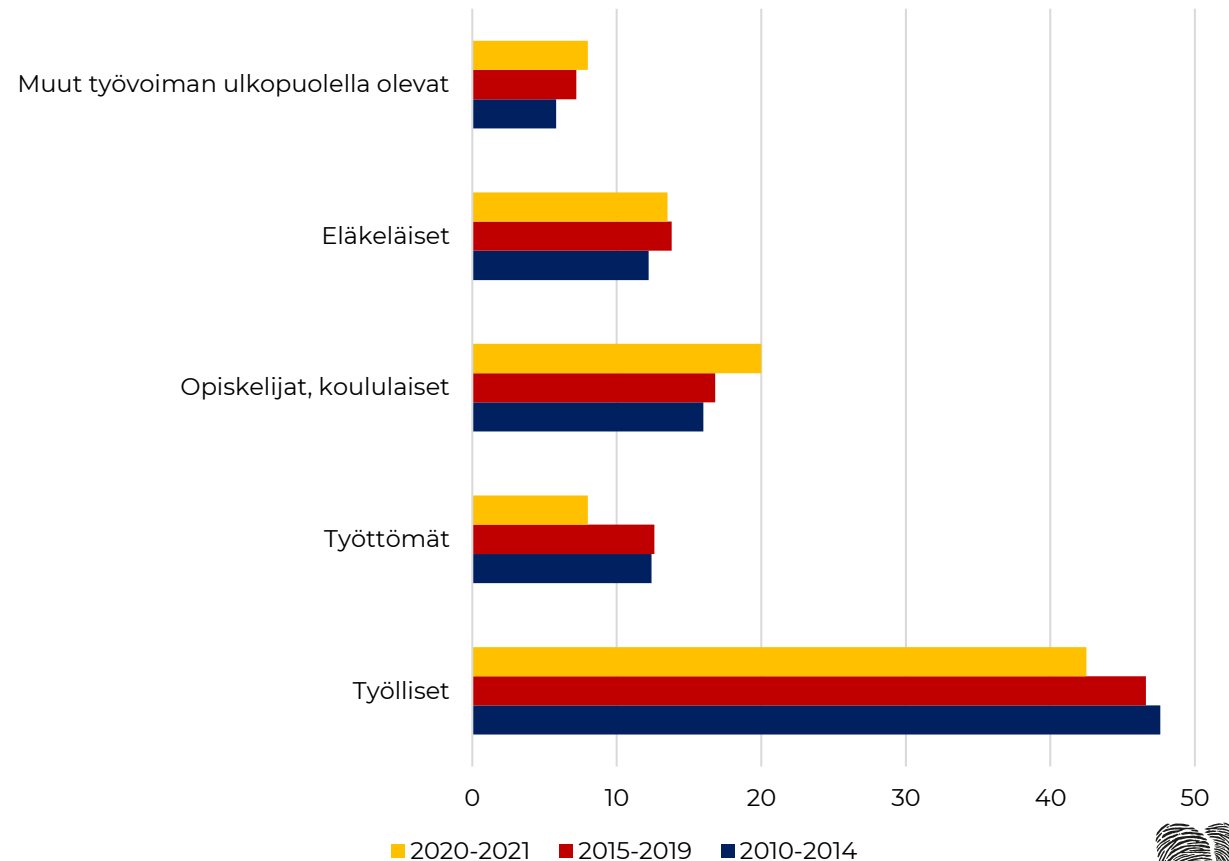
Lähde: Tilastokeskus, muuttajien taustatiedot –tietokanta

Tulo ja lähtömuutto toiminnan mukaan

Tulomuutto toiminnan mukaan 2010-2021

Lähtömuutto toiminnan mukaan 2010-2021

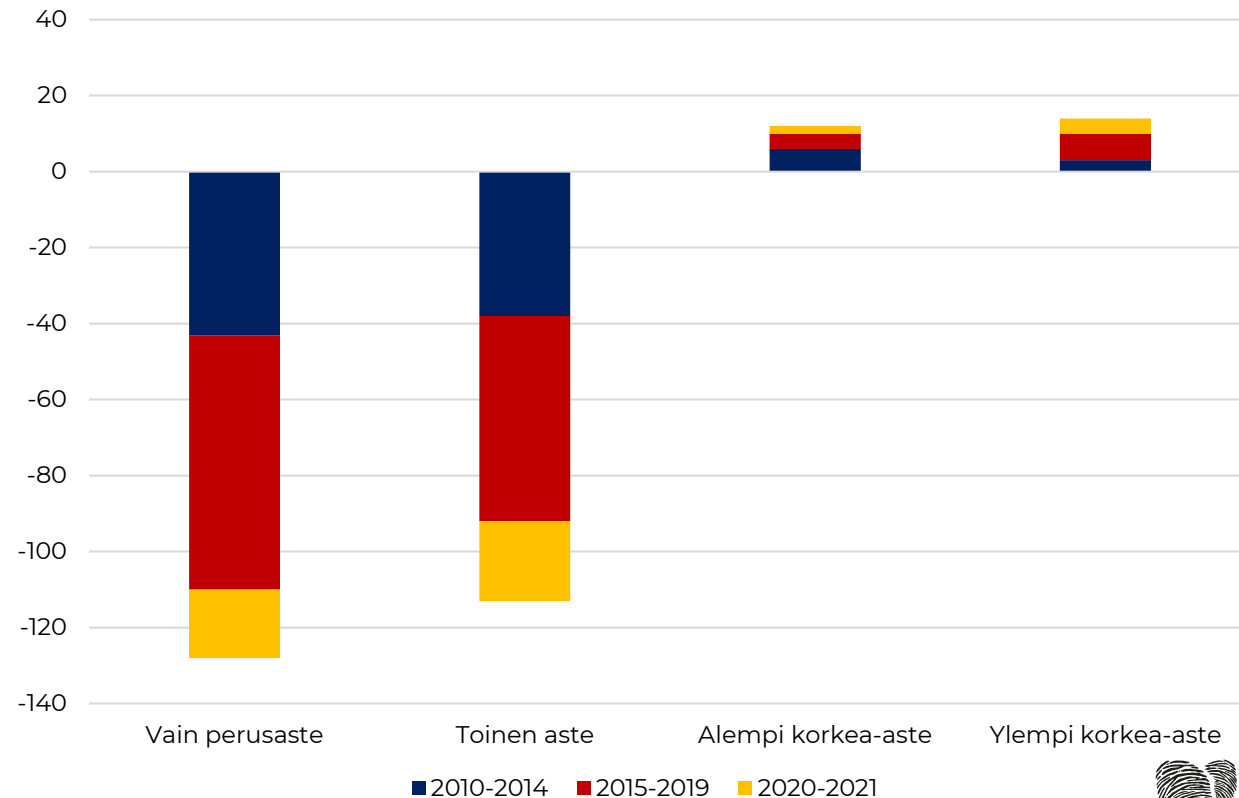

Nettomuutto korkeimman koulutuksen mukaan

Kuviossa on kuvattu Juupajoen nettomuuttoa korkeimman suoritetun koulutuksen mukaan vuosien 2010-2021 aikana. Mukana ovat vain yli 15-vuotiaat muuttajat.

- » **Juupajoki kärsii muuttotappiota koko tarkastelujakson ajan toisen asteen sekä vain perusasteen suorittaneiden ryhmissä.** Määrällisesti molemmat tappiot olivat huomattavia: 2010-luvulla tappiot korostuivat vahvemmin vain perusasteen suorittaneiden ryhmässä, 2020-luvulla taas toisen asteen suorittaneiden ryhmässä.
- » Suuret tappiot vain perusasteen ja toisen asteen suorittaneiden ryhmässä heijastelevat nuorten ja opiskelijoiden ryhmässä kärsittyjä suuria muuttotappioita. **Juupajoki menettää huomattavasti matalasti koulutettuja, koska kunnasta muutetaan ensisijaisesti koulutuksen perässä.**
- » **Juupajoki saa pientä muuttovoittoa korkeakoulutetuista,** mutta vuosittain korkeakoulutettujen muuttajien määrät ovat vähäisiä. Toisaalta kunnassa asuvista korkeakoulutetuista vain hyvin harva muuttaa pois kunnasta.
- » **Koulutusrakenteen perusteella paluumuutot ovat vähäisiä.** Jos kuntaan tehtäisiin merkittävästi paluumuuttoja, kuntaan muuttavien korkeakoulutettujen määrien tulisi olla huomattavasti suurempia.

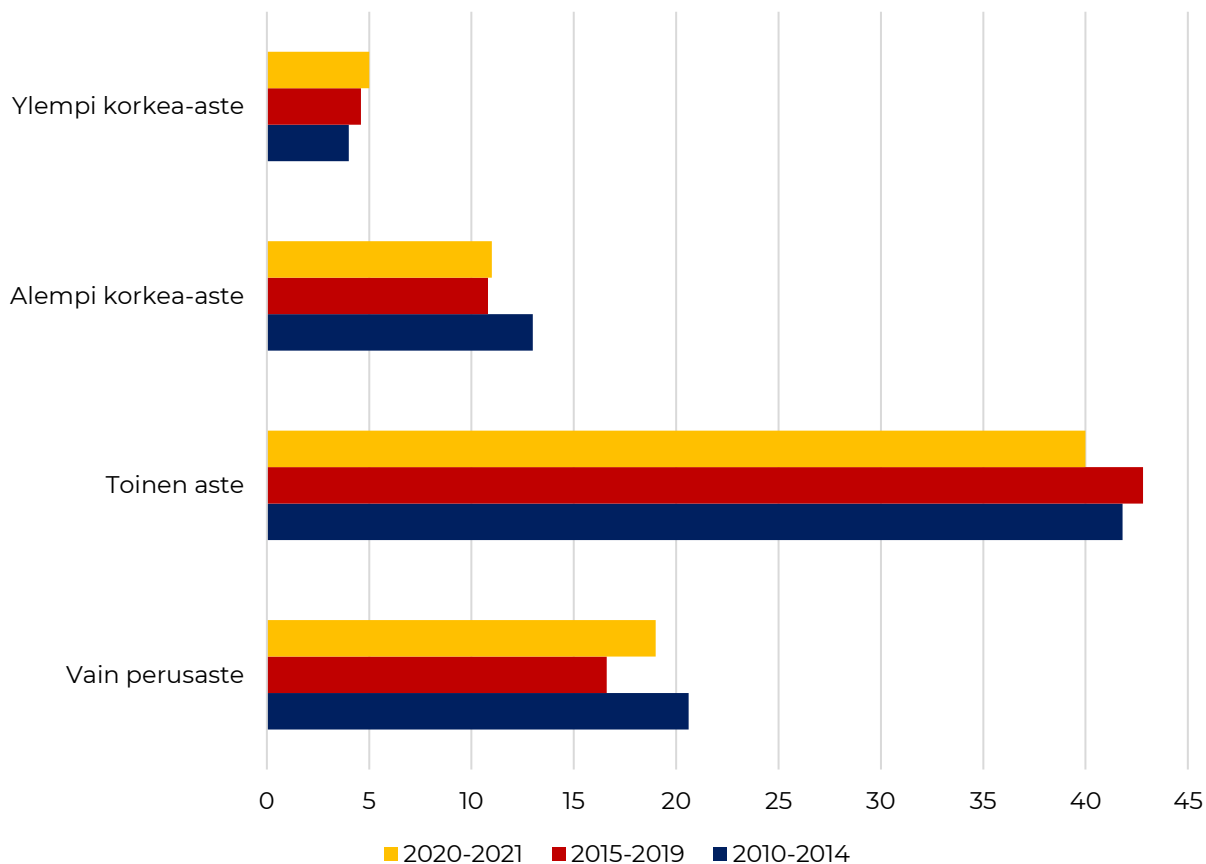
Nettomuutto korkeimman koulutuksen mukaan 2010-2022

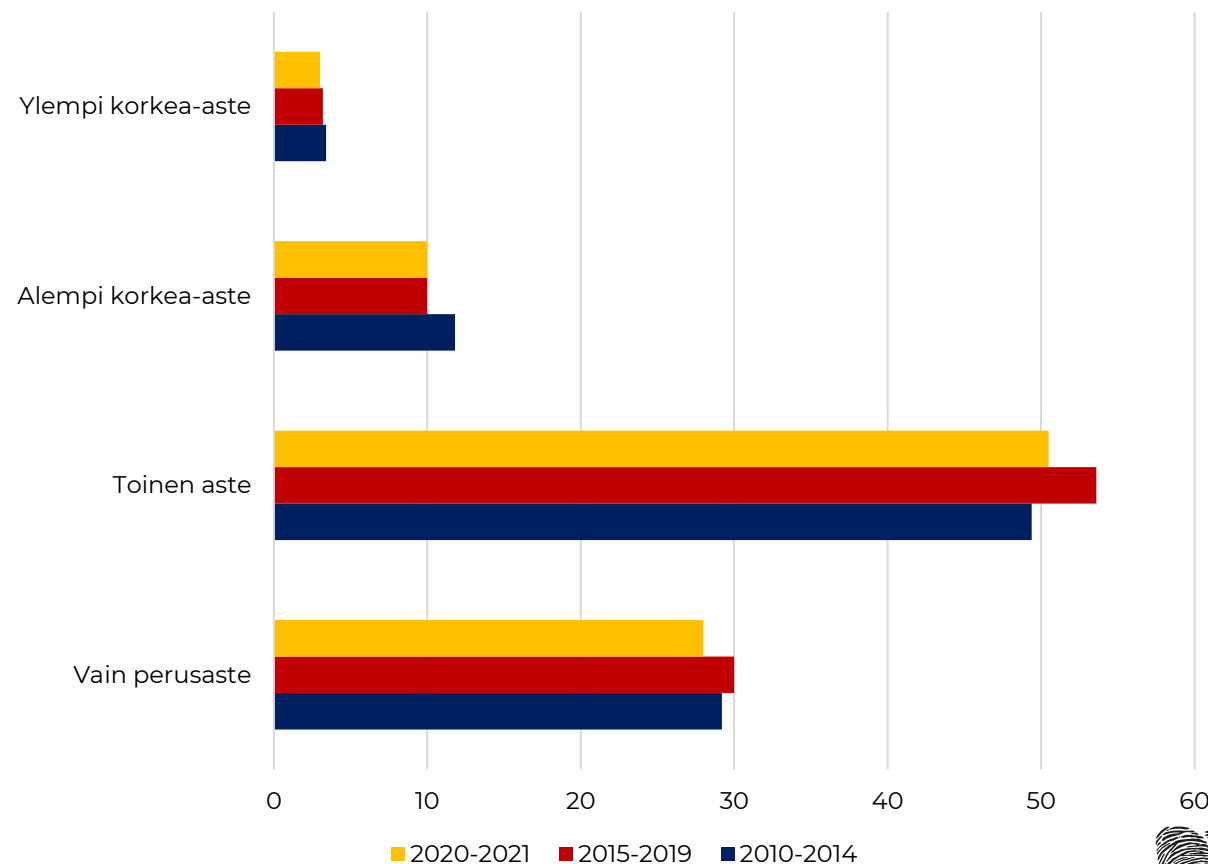
Lähde: Tilastokeskus, muuttajien taustatiedot -tietokanta

Tulo- ja lähtömuutto koulutuksen mukaan

Tulomuutto koulutuksen mukaan 2010-2022

Lähtömuutto koulutuksen mukaan 2010-2022

Juupajoen nettomuutto alueittain

Taulukossa on kuvattu Juupajoen nettomuuton tasetta vuosien 2010-2022 aikana suhteessa muihin alueisiin. Mukana on kaikkien ikäryhmien muutto. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin, mistä ja minne Juupajoelta muutettiin (vuosien 2010-2022 aikana).

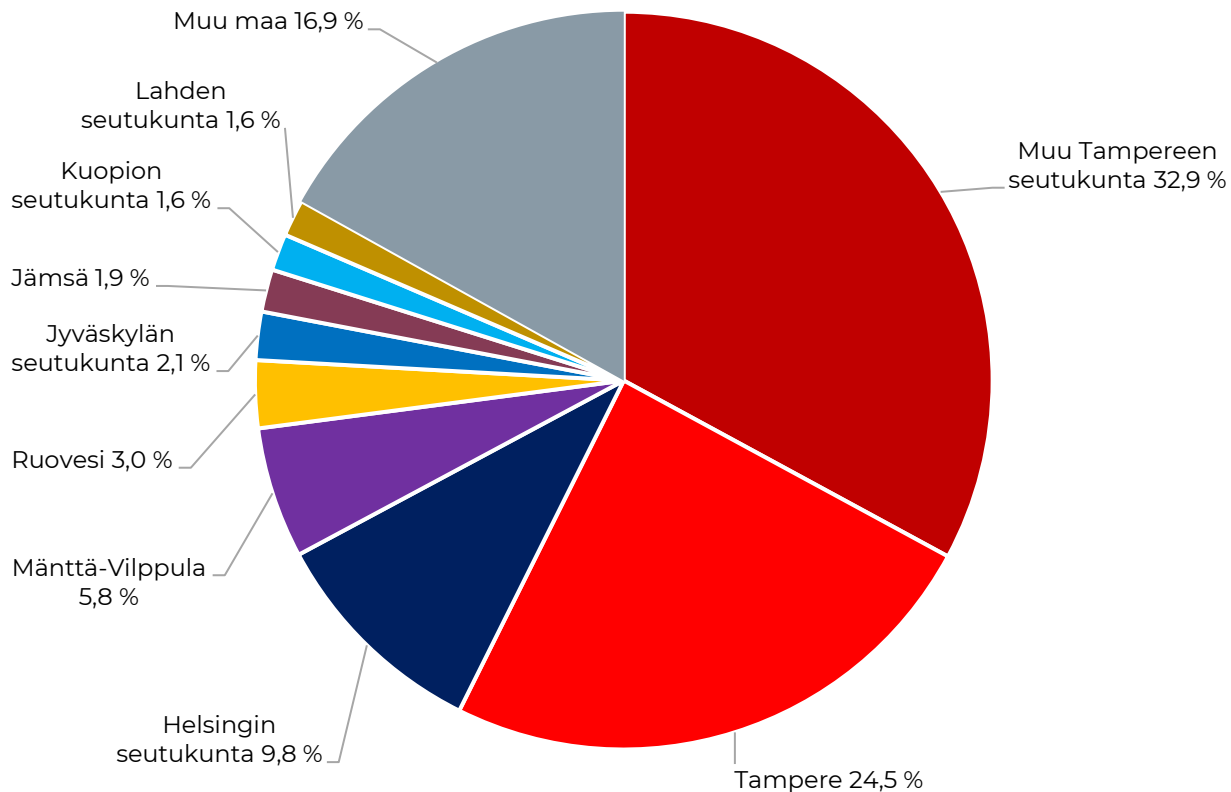
- » **Juupajoki saa satunnaisia muuttovoittoja yksittäisiltä seuduilta ympäri maata.** Muuttovoittojen määrä on kuitenkin niin pieni, ettei näistä ole mielekästä tehdä tarkempia johtopäätöksiä.
- » **Juupajoki kärsii kunnan kokoon nähden suuria muuttotappioita Tampereen seudulle ja etenkin Tampereen kaupungille.** 2020-luvun aikana kunnan asema suhteessa Tampereen seutuun on kuitenkin vahvistunut merkityksellisesti. Juupajoki menettää muuttajia myös naapurikunnille, sekä Jyväskylän seudulle.
- » **Muuton kohteena ja lähteenä Tampereen seudun merkitys on Juupajoella erittäin huomattava:** yli puolet kuntaan muuttavista ja kunnasta muuttavista muuttaa Tampereen seudulle. Tampereen kaupunkiin ja kaupungista muuttaa joka neljäs, muulta Tampereen seudulta hieman suurempi osuus. Muulla Tampereen seudulla etenkin Oriveden merkitys on suuri, noin joka viides muutto kohdistuu Orivedelle.
- » Muuttoja tehdään kohtuullisesti myös naapurikuntiin, sekä Helsingin seudulle. Jyväskylän seudun merkitys on Tampereen seutuun verrattuna hyvin vähäinen.

	2010-2014/ vuosi	2015-2019/ vuosi	2020-2022/ vuosi	Yhteensä
Kuopion seutukunta	1	0	2	10
Helsingin seutukunta	0	2	-3	4
Seinäjoen seutukunta	0	0	0	4
Turun seutukunta	0	0	0	4
Lounais-Pirkanmaan seutukunta	0	0	-1	-5
Oulun seutukunta	0	0	-1	-5
Porin seutukunta	-1	0	0	-5
Loimaan seutukunta	-1	0	0	-7
Virrat	-1	0	0	-7
Pielisen Karjalan seutukunta	-2	0	0	-8
Etelä-Pirkanmaan seutukunta	1	-2	-1	-9
Keuruun seutukunta	-1	-1	-1	-10
Pohjois-Lapin seutukunta	0	0	-3	-10
Luoteis-Pirkanmaan seutukunta	-1	-1	-1	-11
Ruovesi	0	-2	0	-11
Jämsä	-1	-1	0	-12
Jyväskylän seutukunta	0	-3	-1	-13
Muu Tampereen seutukunta	0	-6	1	-26
Tampere	-7	-13	-2	-108
Muu maa	-1	1	0	-1

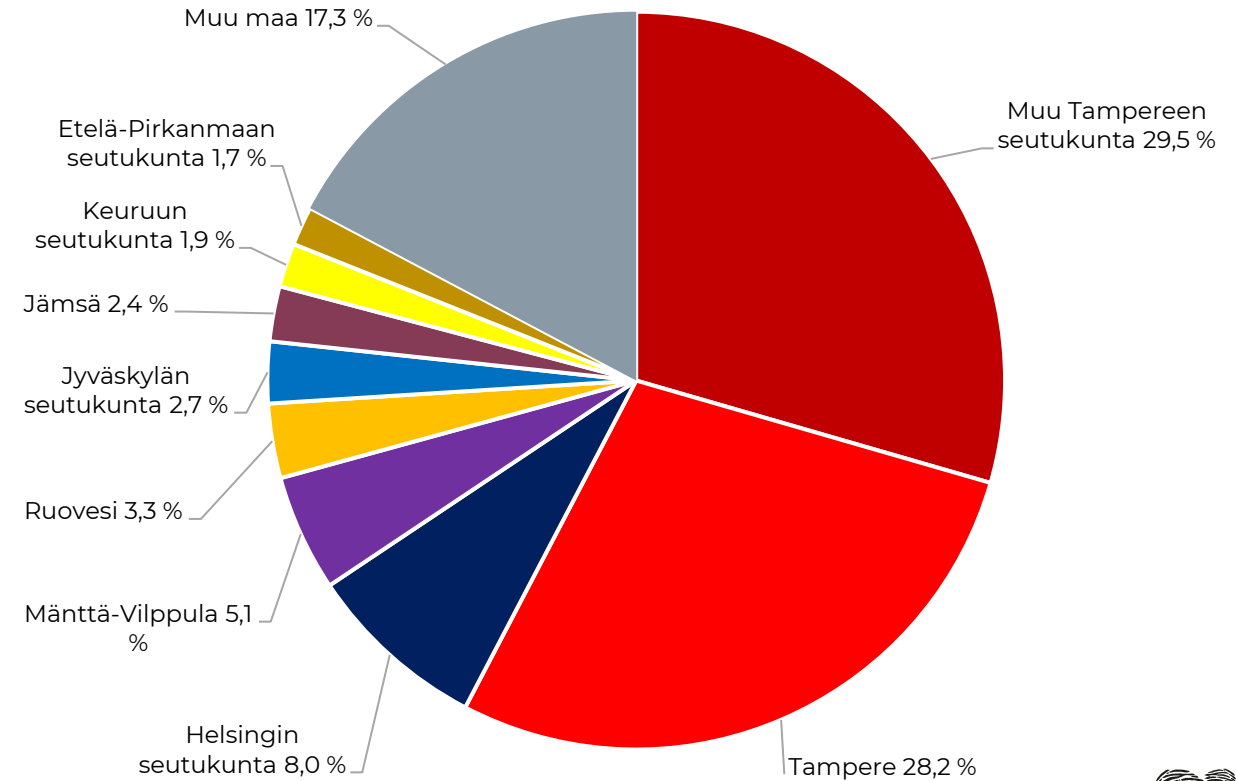
Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike- ja väestönmuutokset tietokanta

Tulo- ja lähtömuutto alueittain

Tulomuutto 2010-2022

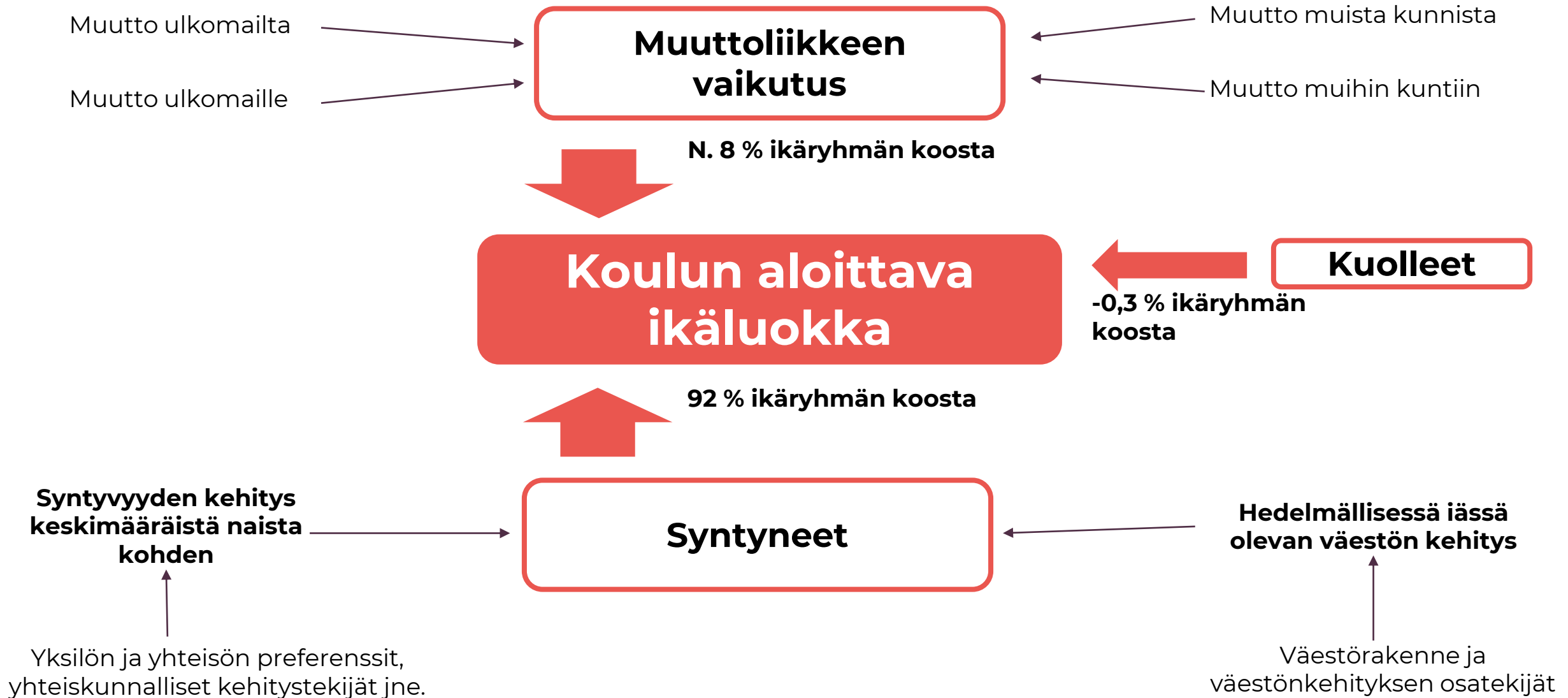
Lähtömuutto 2010-2022

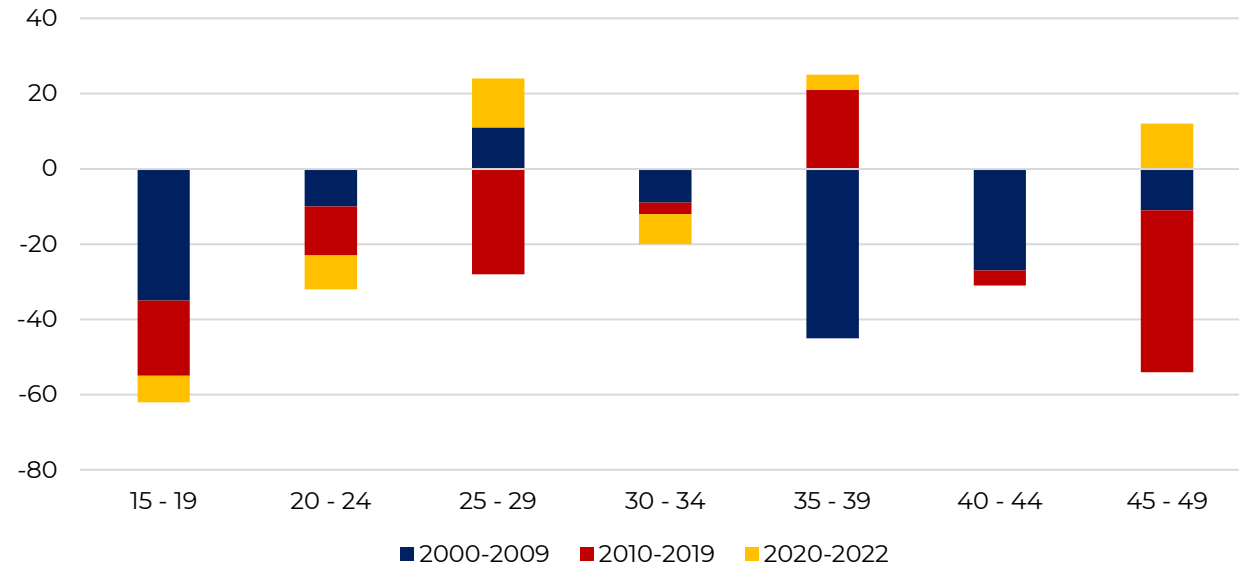
2. Juupajoen lasten ikäryhmien kehitys

Katsaus kunnan lasten ikäryhmien kehitykseen ja tätä selittäviin tekijöihin

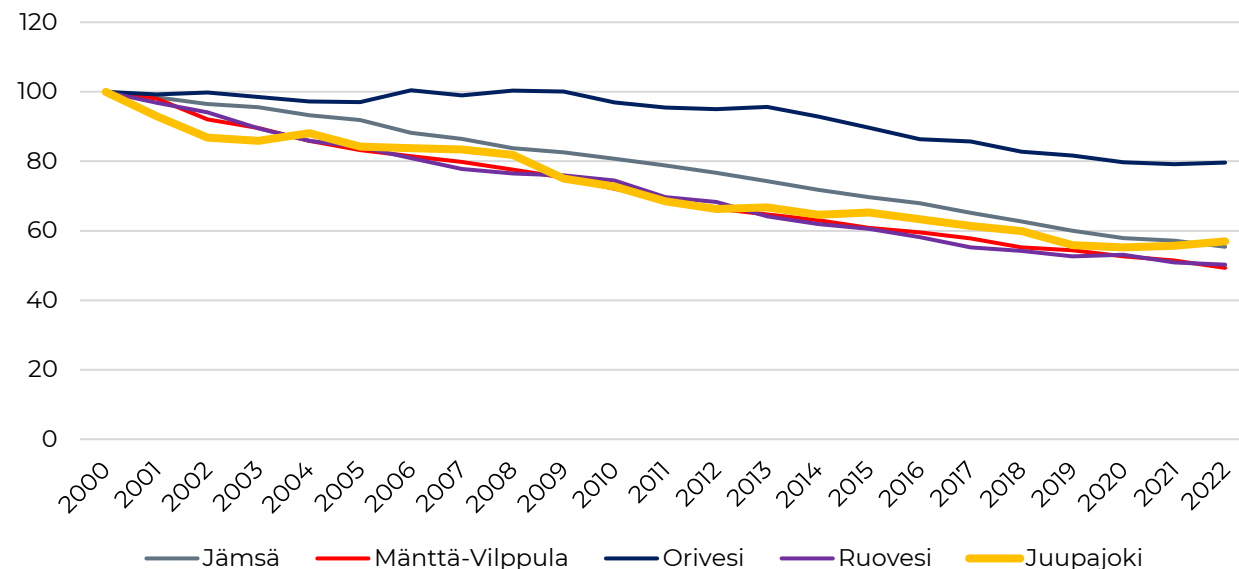
Miten koulun aloittava ikäluokka muodostuu Juupajoella?

Hedelmällisessä iässä olevien naisten kehitys
2000-2022

Hedelmällisessä iässä olevien naisten määrän
suhteellinen kehitys indeksinä, jossa 2000 = 100

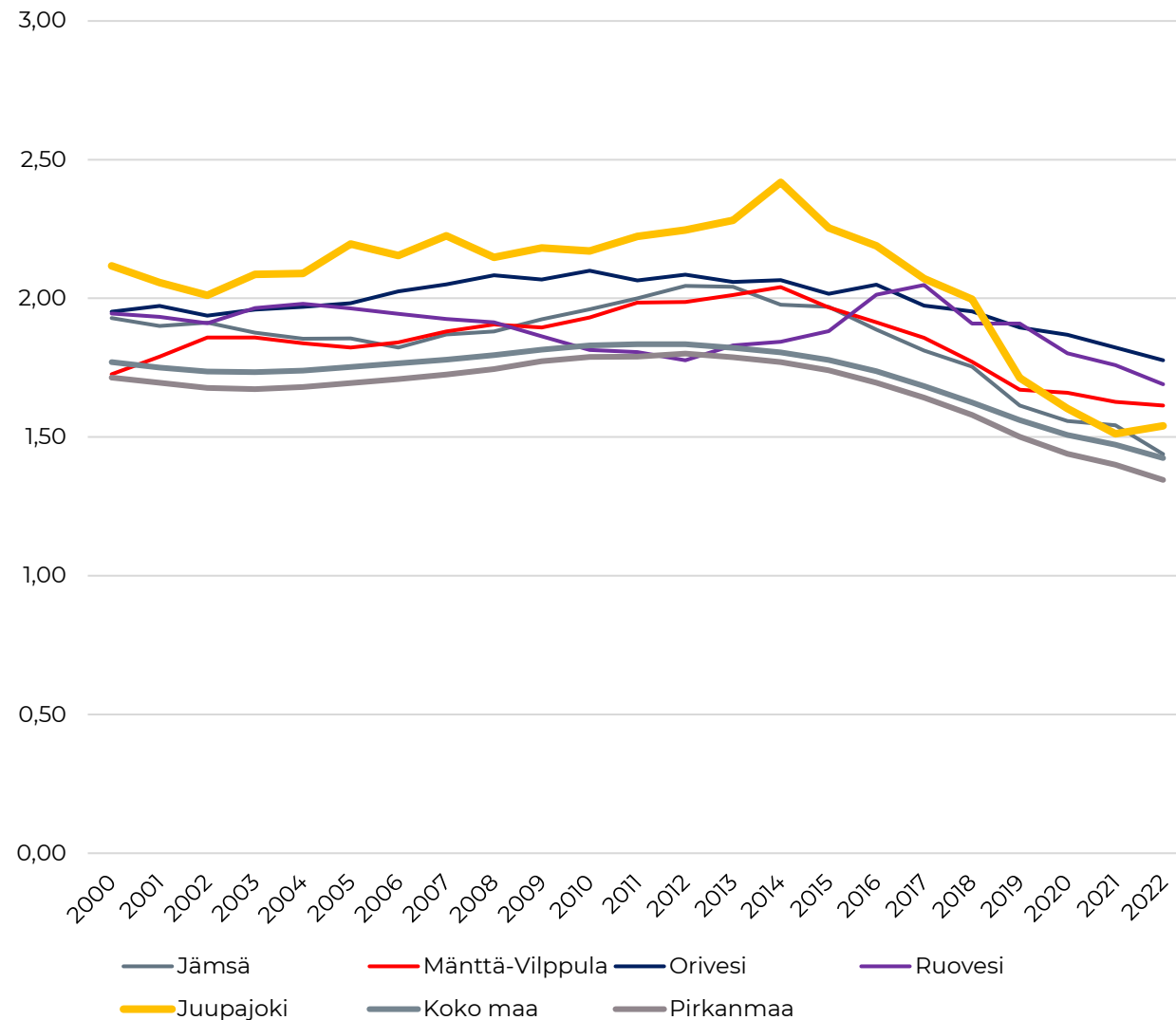
Hedelmällisessä iässä olevan väestön kehitys

Kuvioissa on tarkasteltu Juupajoen sekä naapurikuntien hedelmällisessä iässä olevien naisten määrän kehitystä.

- » Koska Juupajoen kouluun siirtyvän ikäluokan koko selittyy yli 90 prosenttisesti aiemmalla syntyneiden määrällä, syntyneiden määrän kehityksen merkitystä koulutuspalveluille on vaikea liioitella.
- » **Syntyneiden määrän kehitys riippuu: 1) hedelmällisessä iässä olevien naisten määrän kehityksestä ja 2) yksilötason syntyvyyden kehityksestä.** Juupajoella molemmat tekijät kehittyivät negatiivisesti 2010-luvulla.
- » **2000-luvun aikana kunnan hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä on vähentynyt 211 henkilöllä.** 2010-luvun aikana 15–49-vuotiaiden naisten määrä väheni 85 henkilöllä. 2020-luvulla kehitys on taas ollut hillittyä.
- » **Hedelmällisessä iässä olevien naisten määrän kehitys oli vastaavaa kuin naapurikunnissa,** Orivettä lukuun ottamatta.
- » Ilman hedelmällisessä iässä olevien naisten määrän laskua Juupajoen syntyneiden määrä olisi noin 24 prosenttia nykyistä suurempi.

Lähde: Tilastokeskus: statfin, syntyvyys, väestörakenne

Kokonaishedelmällisyysluvun kehitys, seitsemän vuoden keskiarvo

Lähde: Tilastokeskus: statfin, syntyvyys, väestörakenne

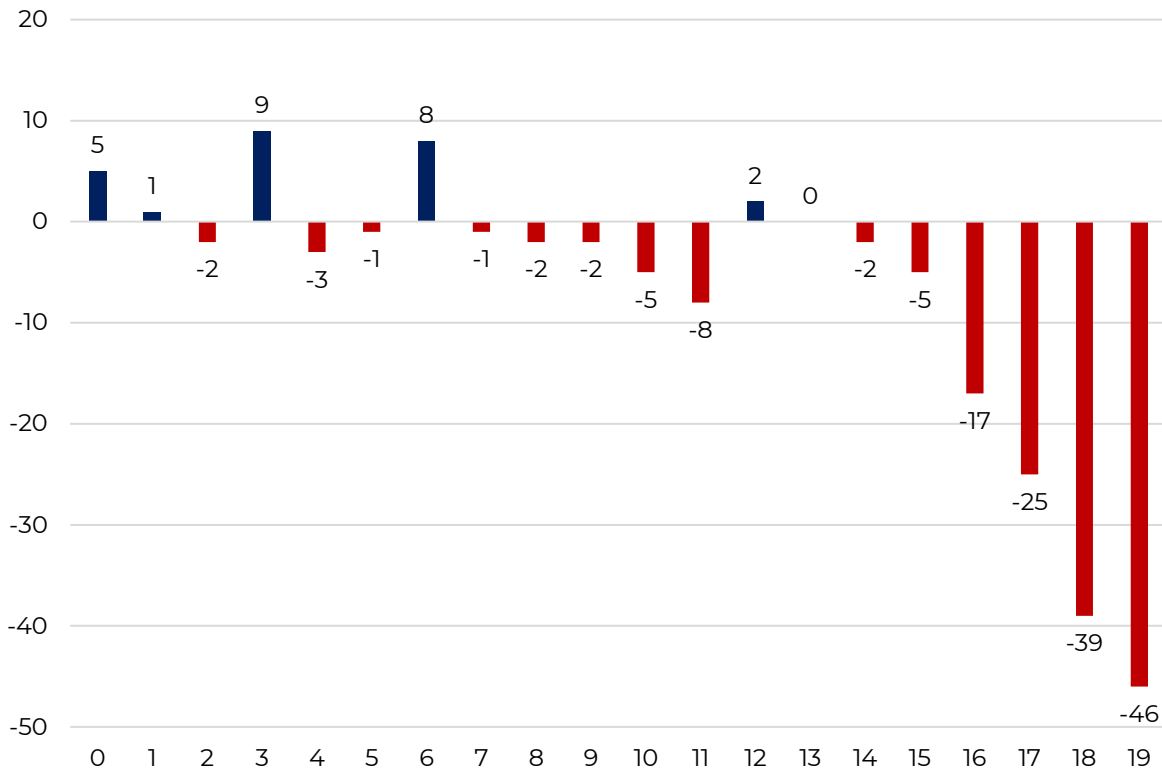
Yksilötason syntyvyyden kehitys

Kuviossa on tarkasteltu kokonaishedelmällisyysluvun kehitystä vuosien 2000-2022 aikana. Kokonaishedelmällisyysluku kuvaa, kuinka monta lasta keskimääräiselle naiselle syntyisi koko hedelmällisen kauden aikana, jos syntyvyys pysyisi ko. vuoden tasolla. Mittari kuvaa yksilötason syntyvyyden kehitystä. **Arvo on seitsemän vuoden juokseva keskiarvo, sillä Juupajoen pieni väestöpohja tuottaa yksittäisen vuoden arvoon suurta vaihtelua.**

- » **Kokonaishedelmällisyysluku on ollut 2010-luvulla voimakkaassa laskussa Juupajoella.** Vuositasonarvoissa vaihtelu on erittäin suurta, mutta pitkän aikavälin keskiarvon trendi on vahvasti negatiivinen.
- » Vuosien 2004-2010 aikana keskimääräiselle naiselle syntyi Juupajoella 2,14 lasta ja huippuvuosina 2008-2014 hedelmällisyysluku oli jopa 2,42 lasta/nainen. **Pudotus on ollut huomattava, vuosien 2016-2022 aikana hedelmällisyysluku oli 1,54 eli 28 prosenttia vuosien 2004-2010 arvoa matalampi** ja 36 prosenttia vuosien 2008-2014 tasoa matalampi.
- » **Hedelmällisyysluvun kehitys ei ole kunnassa poikkeuksellista, vaan kehitys vastaa lähiseutua, Pirkanmaata sekä koko maata.**
- » **Jos syntyvyys yksilötasolla ei olisi laskenut, Juupajoella syntyisi vuodessa noin 25 prosenttia nykyistä enemmän lapsia.**

Tarkempi katsaus lasten muuttoon

Kokonaisnettomuutto lasten ja nuorten ryhmissä 2010-2022

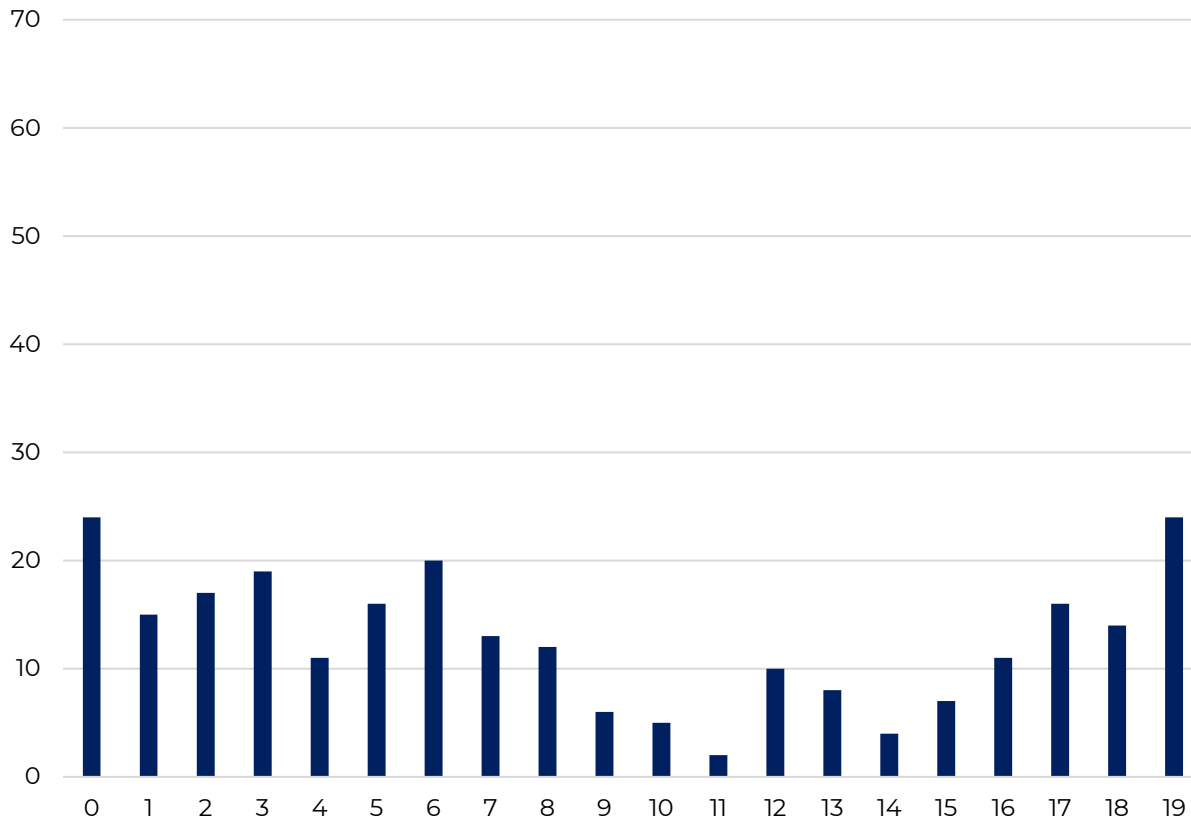

Muuttoliikkeen merkitys lasten ikäryhmän kehitykselle on Juupajoella hillitty, mutta ei merkityksetön. Vuosien 2010-2022 aikana muuttoliike kasvatti syntynyttä ikäluokkaa noin 9 prosentilla ennen koulun alkua. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin tulo- ja lähtömuuttoa lasten ryhmissä.

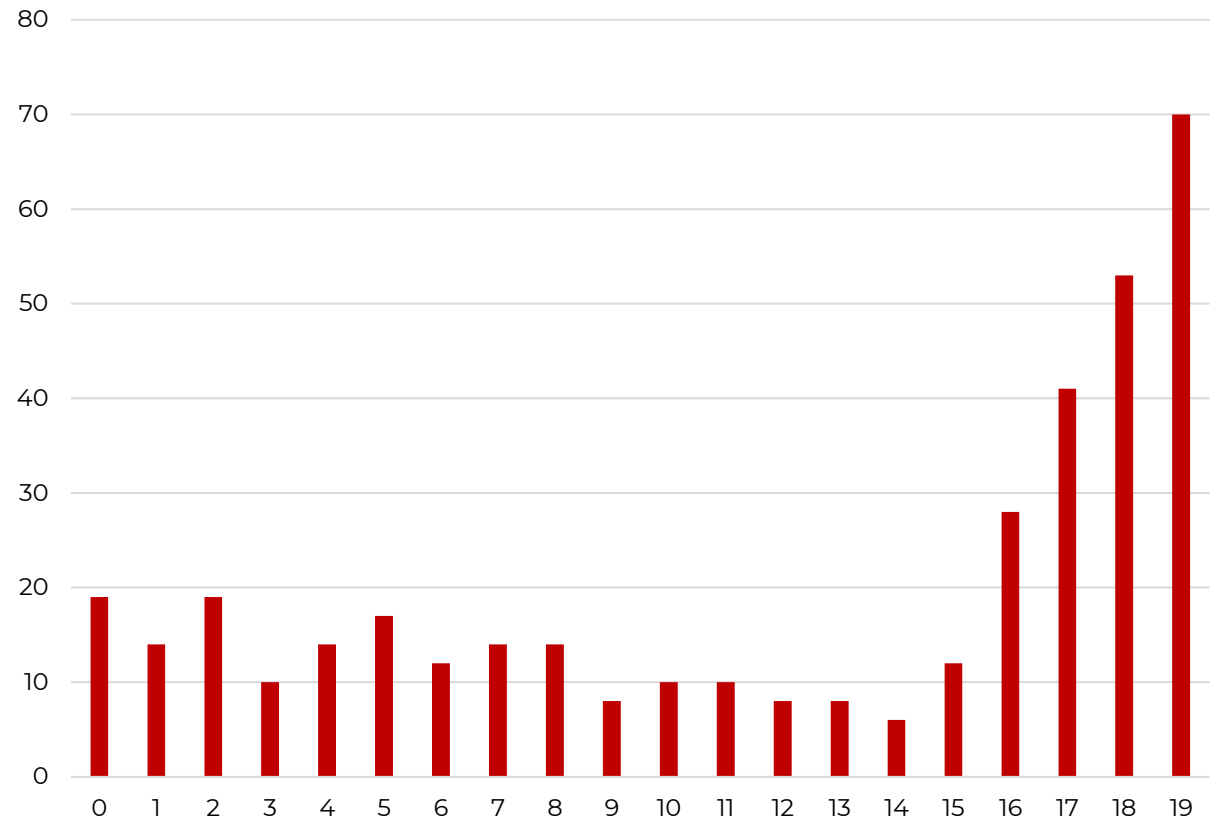
- » **Juupajoki sai pientä muuttovoittoa alle 15-vuotiaista vuosien 2010-2022 aikana**, etenkin vuosina 2020-2022 ja 2010-2014.
- » **Muuttovoitot lapsista perustuvat täysin alle kouluikäisiin**, kouluikäisten ryhmissä kunta kärsii pientä tappioita. Nämä muuttotappiot ovat kuitenkin merkitykseltään vähäisehköjä.
- » **15-19-vuotiaiden ryhmissä kunta kärsii valtavia muuttotappioita**, heijastellen etenkin koulutuksen perässä tehtyjä muuttoja pois Juupajoelta.
- » **Alle 15-vuotiaiden tulo- ja lähtömuuttajien ryhmässä korostuvat myös alle 7-vuotiaat**. Koululaisikäluokat (tai heidän vanhempansa tarkemmin) muuttavat ylipäätään erittäin vähän, myös kansallisella tasolla. Etenkin tulomuutto koululaisikäluokissa on erittäin marginaalista.

Tulo- ja lähtömuutto koulutuksen mukaan

Tulomuutto Juupajoelle 2010-2022

Lähtömuutto Juupajoelle 2010-2022

Alle 15-vuotiaiden nettomuutto alueittain

Taulukossa on kuvattu Juupajoen nettomuuttoa alueittain alle 15-vuotiaiden ryhmässä. Taulukko kuvaa käytännössä mistä alueista Juupajoki saa muuttovoittoa ja kärsii muuttotappioita lapsiperheiden ryhmässä. Seuraavalla dialla on kuvattu mistä Juupajoelle muutti ja minne Juupajoelta muutti lapsia.

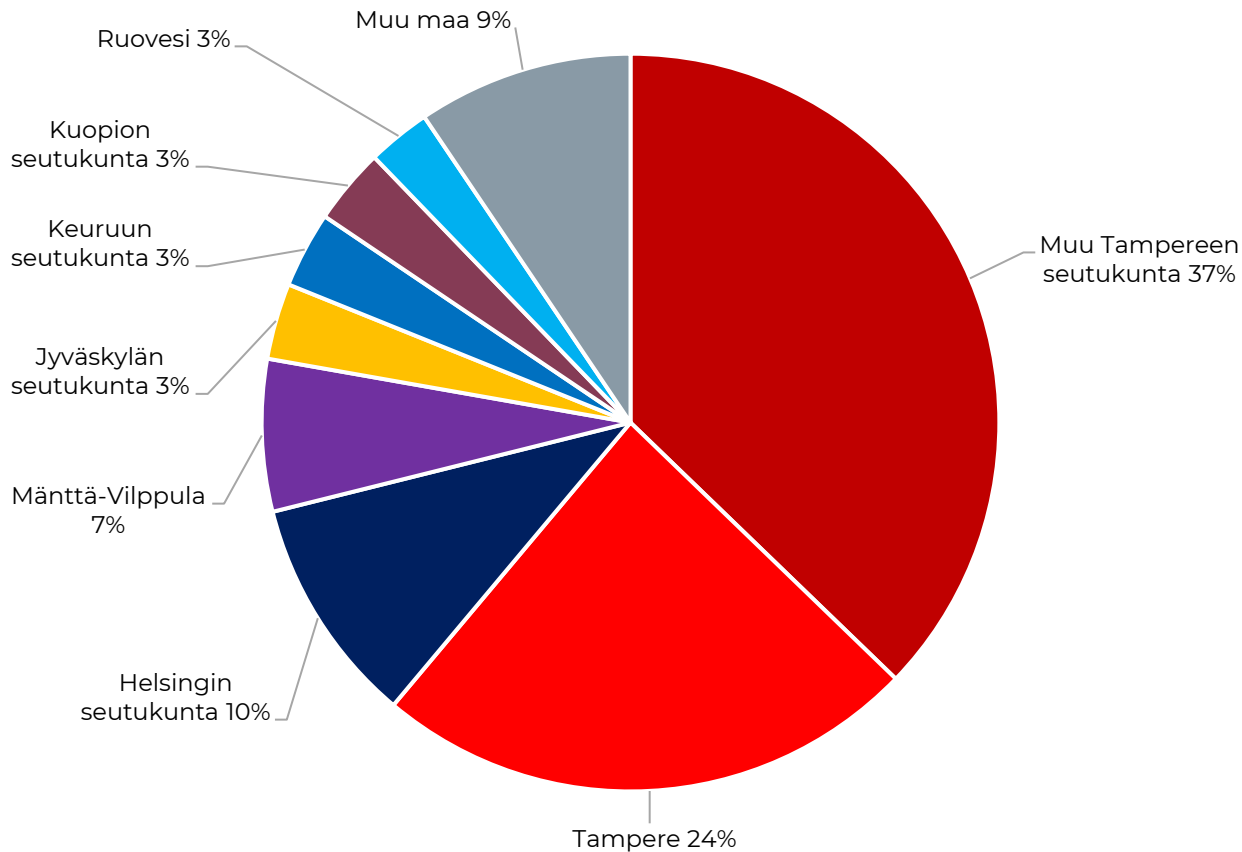
- » Luvuissa huomionarvoisesti vain lapset, lapsiperheiden ja lapsettomien aikuisten muuttoliikkeen rakenteen erittelemiseksi.
- » **Juupajoki saa merkityksellistä muuttovoittoa etenkin Helsingin seudulta ja Tampereen kaupungin ulkopuoliselta Tampereen seudulta muuttovoittoa lapsista/lapsiperheistä.** Muulta Tampereen seudulta saadut muuttovoitot ovat etenkin Orivedeltä saatuja muuttovoittoa. Vuositasolla nämä muuttovoitot ovat vähäisiä, mutta suhteellisen tasaisia.
- » Juupajoki kärsii lasten ryhmässä tappioita etenkin Tampereen kaupungille, Ruoveden kunnalle sekä Etelä-Pirkanmaan seudulle, joskin 2020-luvulla Juupajoki on saanut pientä muuttovoittoa Tampereelta ja Ruovedeltä lasten ryhmästä.
- » **Lasten ja lapsiperheiden tulo- ja lähtömuutossa Tampereen seudun merkitys on valtava.** Kuntaan muuttavista lapsista yli 60 prosenttia ja kunnasta muuttavista lapsista lähes 60 prosenttia muuttaa Tampereen seudulle, etupäässä Orivedelle ja Tampereen kaupunkiin. Tulomuuttoa tulee jonkin verran myös Helsingin seudulta, lapsiperheitä lähtee myös jonkin verran Mänttä-Vilppulaan sekä Ruovedelle.

	2010-2014	2015-2019	2020-2022	Yhteensä
Helsingin seutukunta	2	1	0	14
Muu Tampereen seutukunta	1	-1	3	12
Kuopion seutukunta	0	0	1	6
Jyväskylän seutukunta	1	0	0	5
Saarijärven-Viitasaaren seutukunta	0	1	0	3
Hämeenlinnan seutukunta	0	1	0	2
Joensuun seutukunta	0	0	0	1
Jämsä	0	0	0	-2
Lahden seutukunta	0	0	0	-2
Loimaan seutukunta	0	0	0	-2
Porin seutukunta	0	0	0	-2
Nivala-Haapajärven seutukunta	-1	0	0	-3
Pielisen Karjalan seutukunta	-1	0	0	-3
Virrat	-1	0	0	-3
Keuruun seutukunta	0	0	0	-4
Pohjois-Lapin seutukunta	0	0	-2	-5
Etelä-Pirkanmaan seutukunta	0	-1	-1	-7
Ruovesi	0	-2	1	-7
Tampere	0	-3	1	-7
Muu maa	1	0	0	4

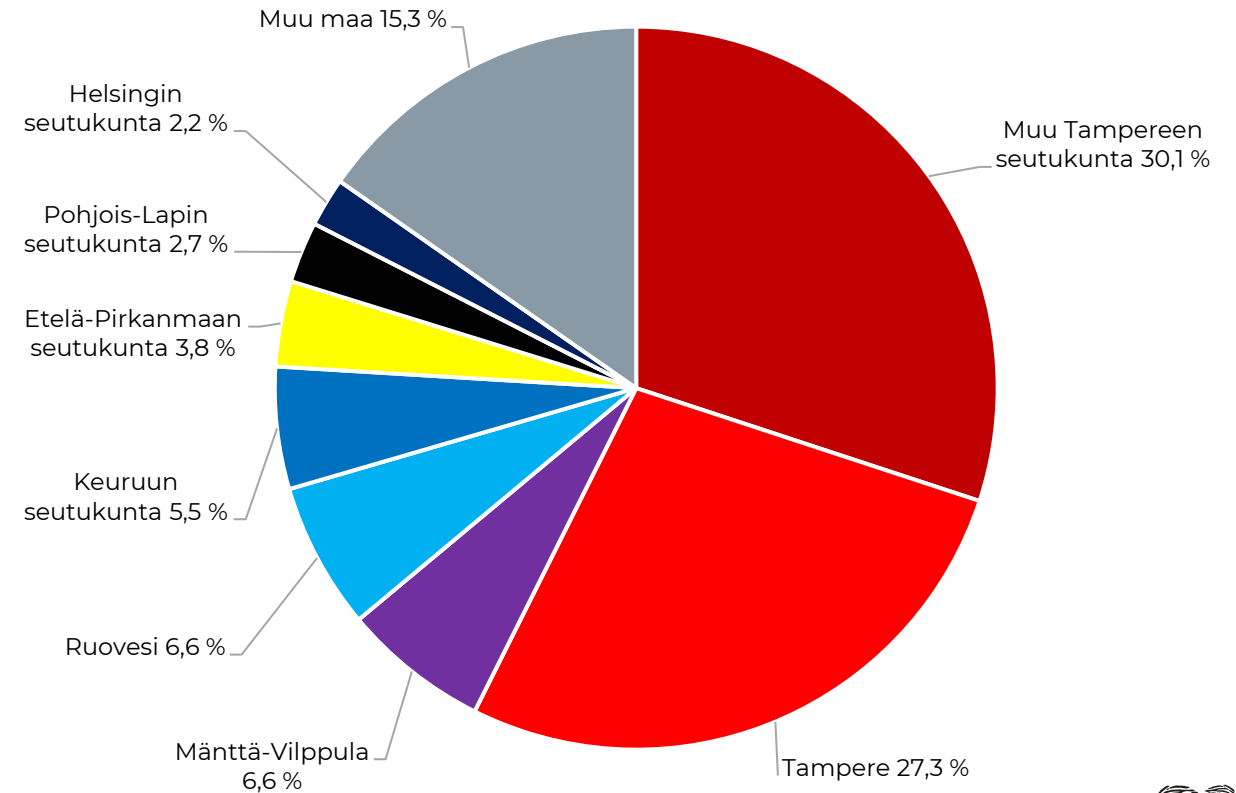
Lähde: Tilastokeskus: muuttoliike- ja väestönmuutokset-tietokanta

Lasten tulo- ja lähtömuutto alueittain

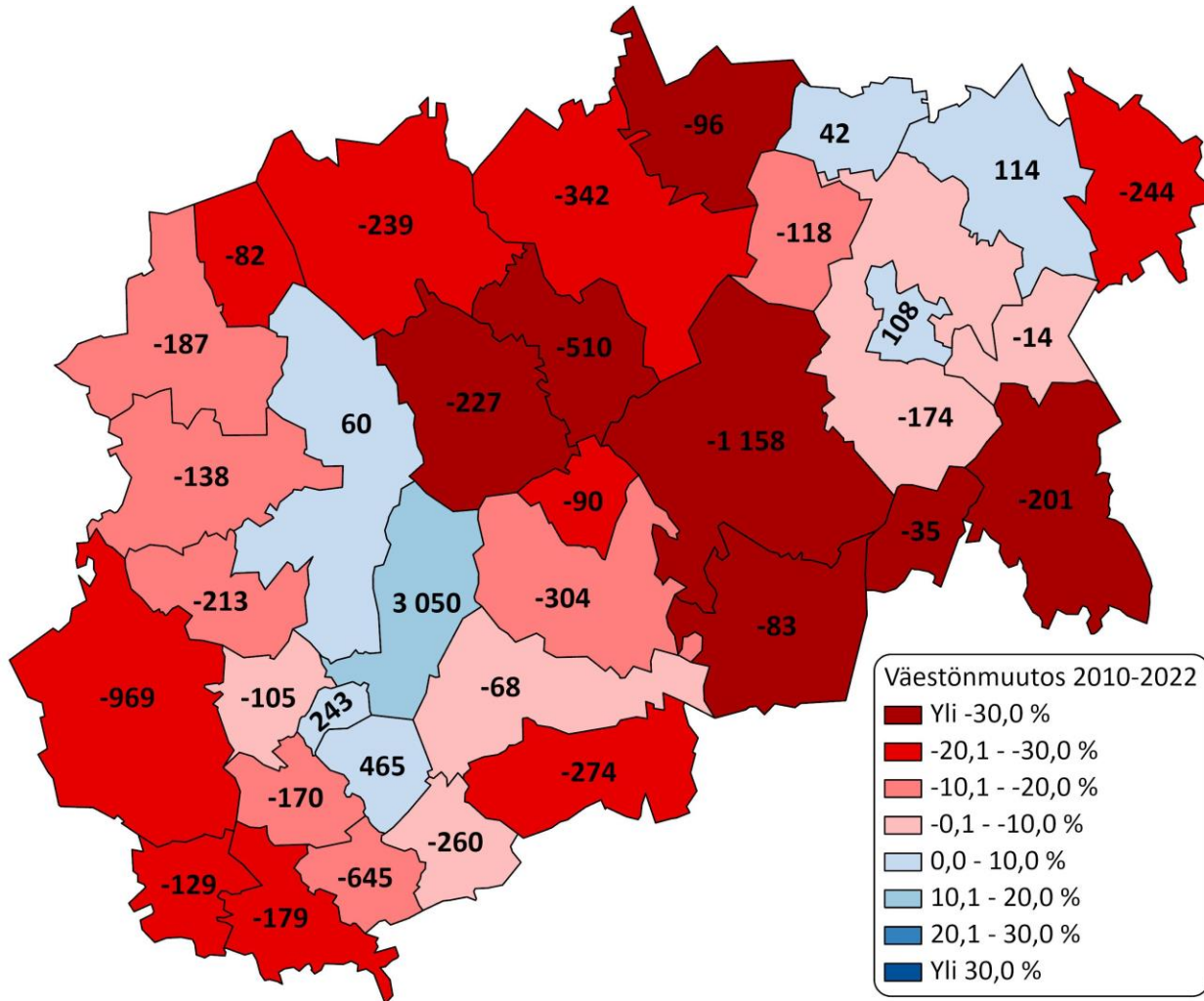
Tulomuutto 2010-2022

Lähtömuutto 2010-2022

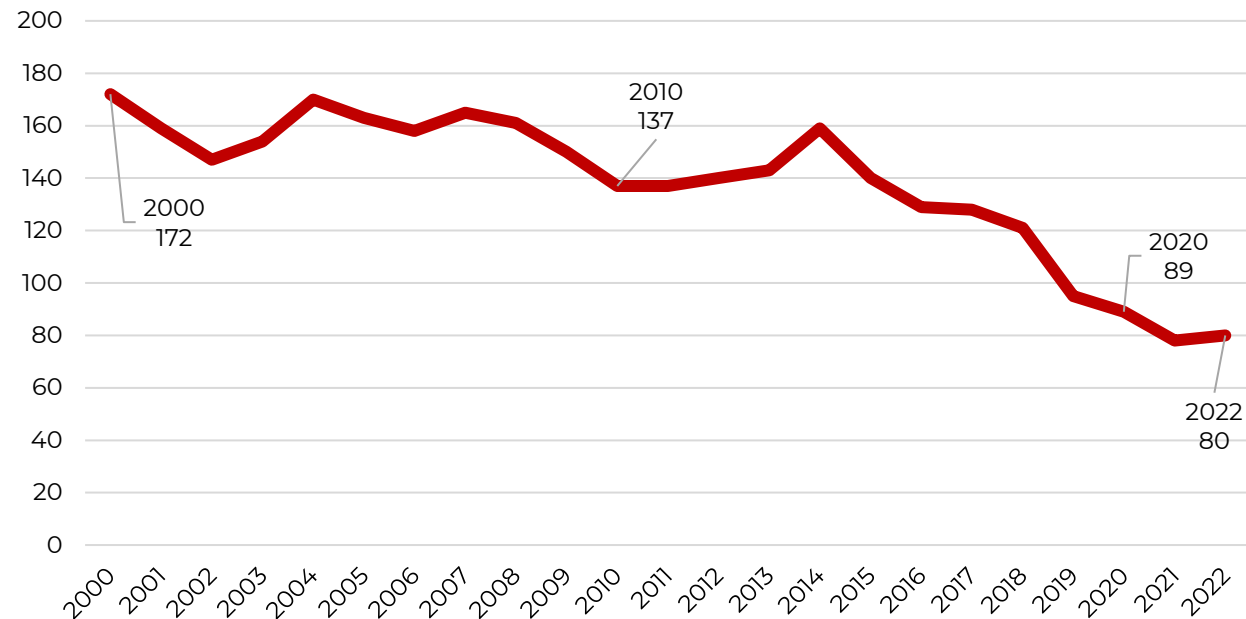
Laajemman alueen lasten väestönkehitys

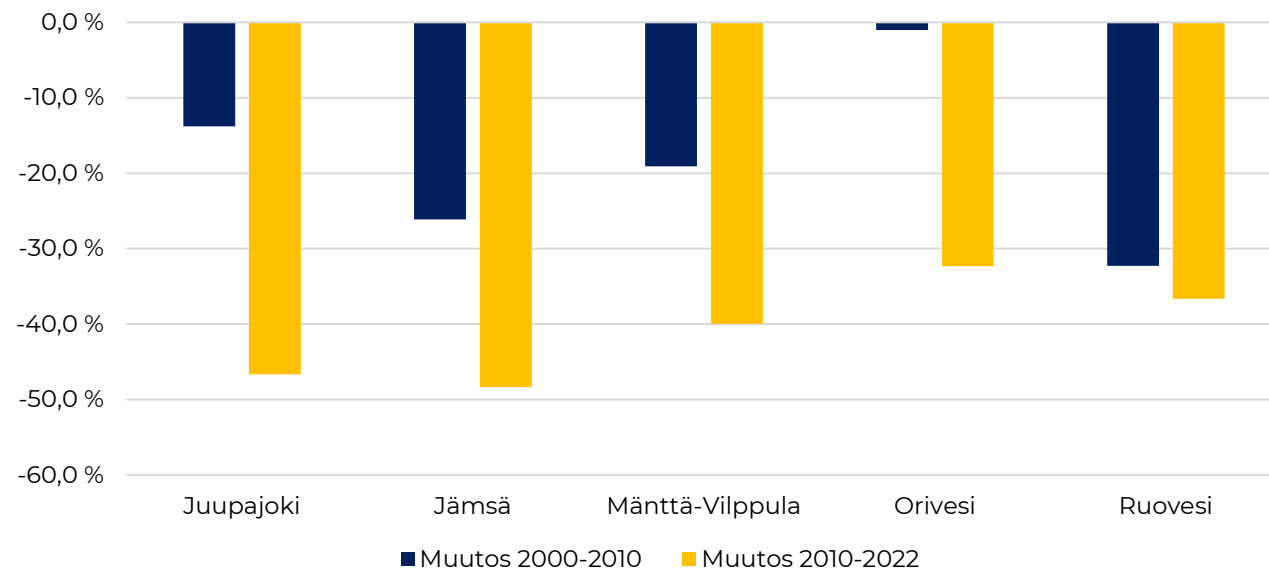
Kuviossa on tarkasteltu Pirkanmaan sekä osan Keski-Suomen alle 15-vuotaiden ikäryhmän kehitystä vuosien 2010-2022 aikana.

- » **Lasten määrä väheni sekä Pirkanmaalla että Keski-Suomessa vuosien 2010-2022 aikana.** Supistumista selittää Keski-Suomessa pääosin syntyvyyden lasku ja Pirkanmaalla täysin syntyvyyden, sillä hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä kasvoi Pirkanmaalla.
- » **Tampereen seudulla lasten määrä kasvoi vuosien 2010-2022 aikana,** kasvu oli merkittävää etenkin Tampereen kaupungissa. Suhteellinen kasvu oli kuitenkin hillitympää kuin koko väestön kasvu, sillä syntyvyys laski myös tällä alueella. Syntyvyyden laskun vaikutuksen kompensoi kuitenkin voimakas väestönkasvu. Jyväskylän ydinseudulla lasten ikäryhmien kehitys oli heikompaa.
- » **Pirkanmaan ja Keski-Suomen maakuntien reuna-alueella lasten määrä väheni jokaisessa kunnassa.** Vaikka Juupajoen lasten kehitys oli heikkoa, kehitys ei ollut lähelläkään koko alueen haastavinta. Haastavinta kehitys oli kunnissa, joissa sekä syntyvyys että hedelmällisessä iässä oleva väestö väheni erittäin voimakkaasti.

0–6-vuotiaiden kehitys Juupajoella 2000-2022

0–6-vuotiaiden kehitys (%) Juupajoen lähikunnissa 2000-2022

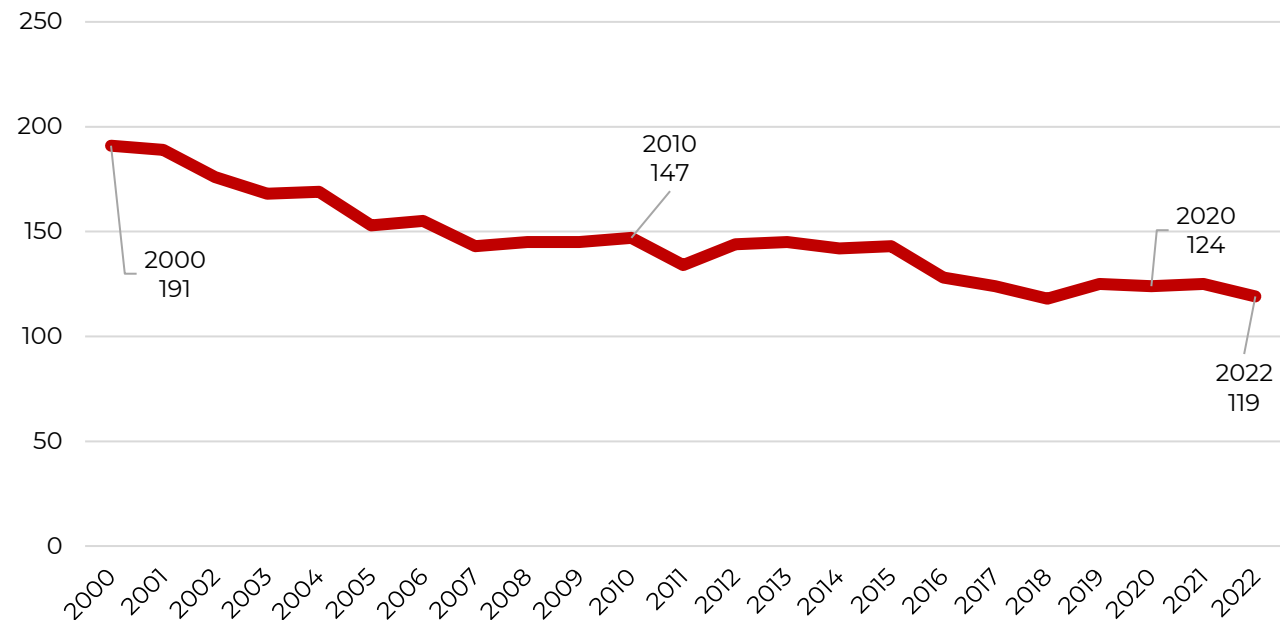

Alle 7-vuotiaiden kehitys

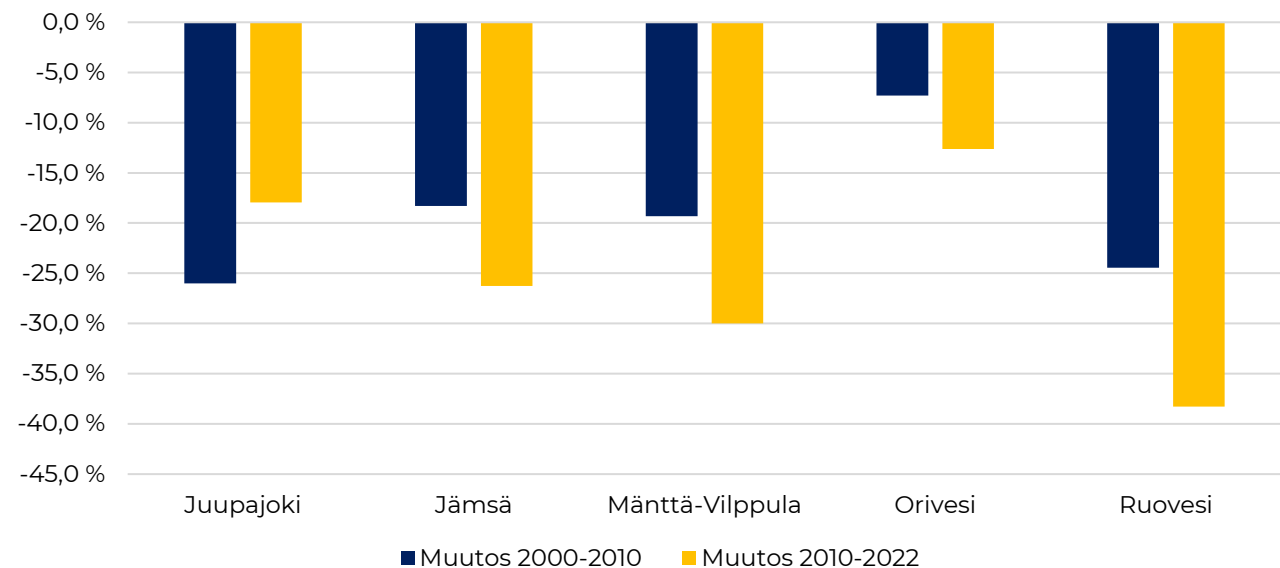
Kuvioissa on tarkasteltu Juupajoen sekä naapurikuntien alle 7-vuotiaan väestön kehitystä vuosien 2000-2022 aikana.

- » 0–6-vuotiaiden kehitys on vaihdellut merkittävästä vuositasolla, syntyvyyden ja muuttoliikkeen erojen takia, mutta **pitkän ajanjakson trendinä Juupajoen alle 7-vuotiaiden määrä on laskenut voimakkaasti.**
- » Kunnassa oli vielä vuonna 2000 yli kaksinkertainen määrä alle kouluikäisiä, **2010-luvun aikana 0–6-vuotiaiden määrä romahti jopa 57 henkilöllä eli yli 40 prosentilla.** Kehitys on ollut erityisen haasteellista viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Hyvin haasteellinen kehitys heijastelee kunnan laskenutta syntyvyyttä ja hedelmällisessä iässä olevaa väestöä.
- » **Myös jokaisessa Juupajoen naapurikunnassa alle 7-vuotiaiden määrä romahti vuosien 2010-2022 aikana.** Jokaisessa kunnassa ikäryhmä supistui 30 – 50 prosentilla. **Koko lähialueella asuu tällä hetkellä 1 300 alle 7-vuotiasta vähemmän kuin vuonna 2010.**

7–12-vuotiaiden kehitys Juupajoella 2000-2022

7–12-vuotiaiden kehitys (%) Juupajoen lähikunnissa 2000-2022

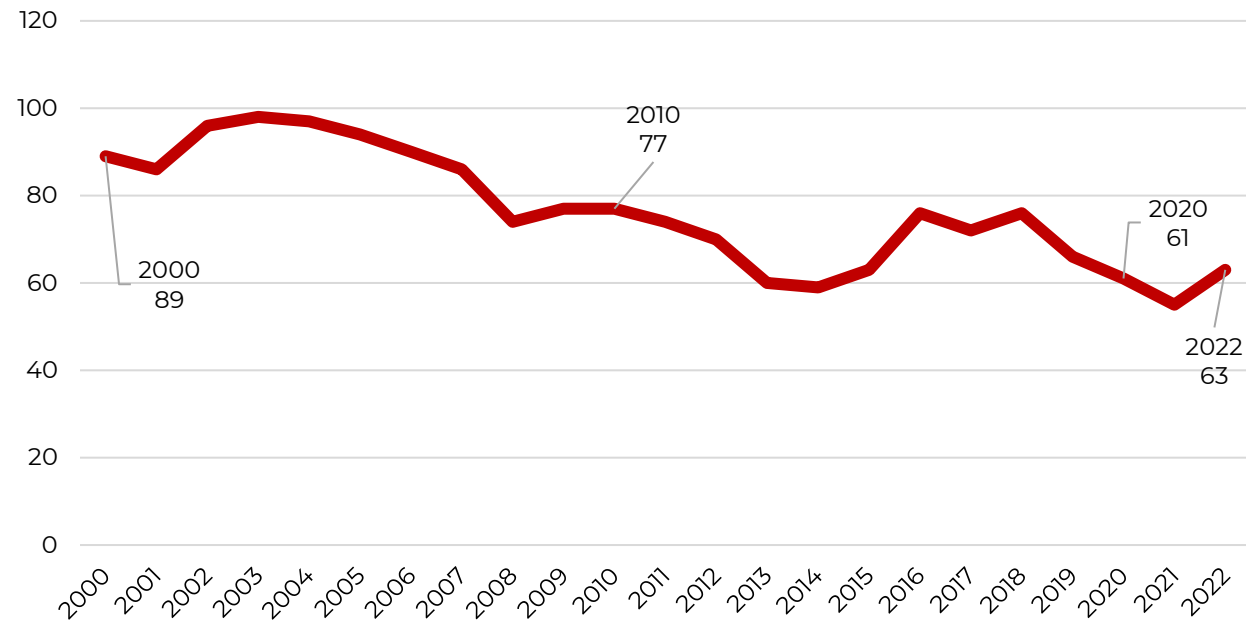

7–12-vuotiaiden kehitys

Kuvioissa on tarkasteltu Juupajoen sekä naapurikuntien 7–12-vuotiaiden kehitystä vuosien 2000-2022 aikana.

- » 7–12-vuotiaiden ikäryhmä on supistunut pidemmän ajanjakson trendinä suhteellisen tasaisesti Juupajoella, vaikka vuositason vaihteluita on myös havaittavissa.
- » **Alakouluikäisten kehitys oli alle kouluikäisiin verrattuna hillittyä 2010-luvulla.** Ikäryhmä supistui vuosien 2010-2022 aikana 28 henkilöllä eli viidenneksellä. Toisaalta muutos koko 2000-luvulla on huomattava: alakouluikäisiä asuu kunnassa lähes 40 prosenttia vähemmän kuin 2000-luvun alussa.
- » Ikäryhmä on kehittynyt alle kouluikäisiä maltillisemmin, sillä **syntyneiden määrän voimakas lasku ei vielä heijastu Juupajoen 7–12-vuotiaisiin.**
- » Alle 7-vuotiaiden tavoin **jokaisessa Juupajoen naapurikunnassa alakouluikäisten määrä hupeni vuosien 2010-2022 aikana.** Kehitys oli hillitympää kuin alle kouluikäisten ryhmässä, mutta silti huomattavan negatiivista. Etenkin Mänttä-Vilppulan ja Ruoveden alakouluikäisten määrä laski hyvin voimakkaasti.
- » Koko lähialueella oli vuonna 2022 noin 830 alakouluikäistä vähemmän kuin vuonna 2010.

13–15-vuotiaiden kehitys Juupajoella 2000-2022

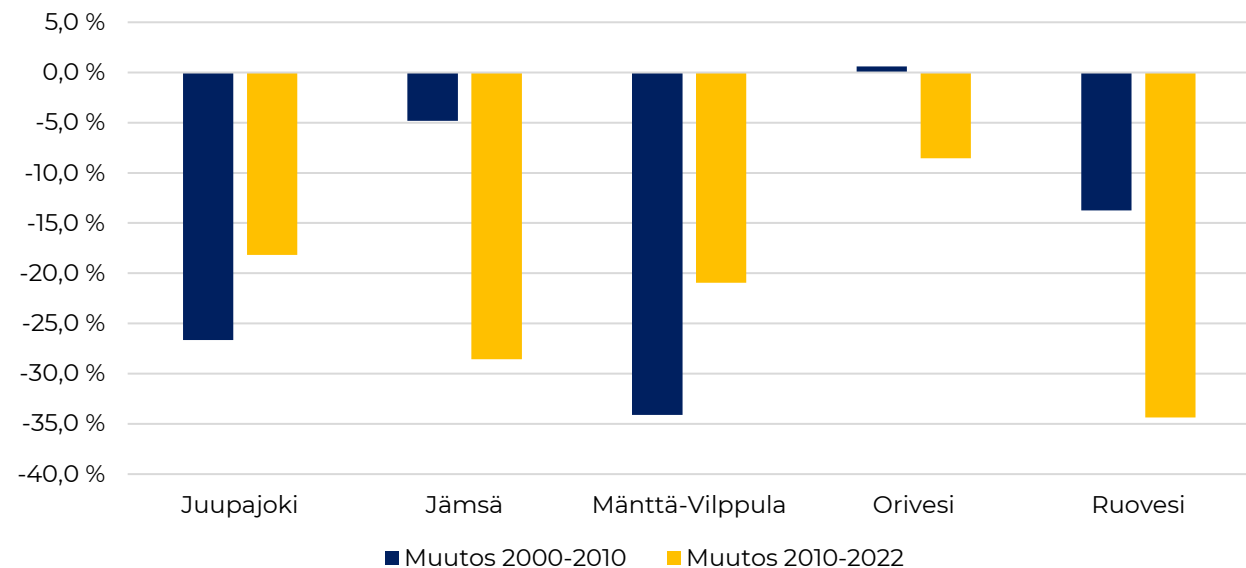

13–15-vuotiaiden kehitys

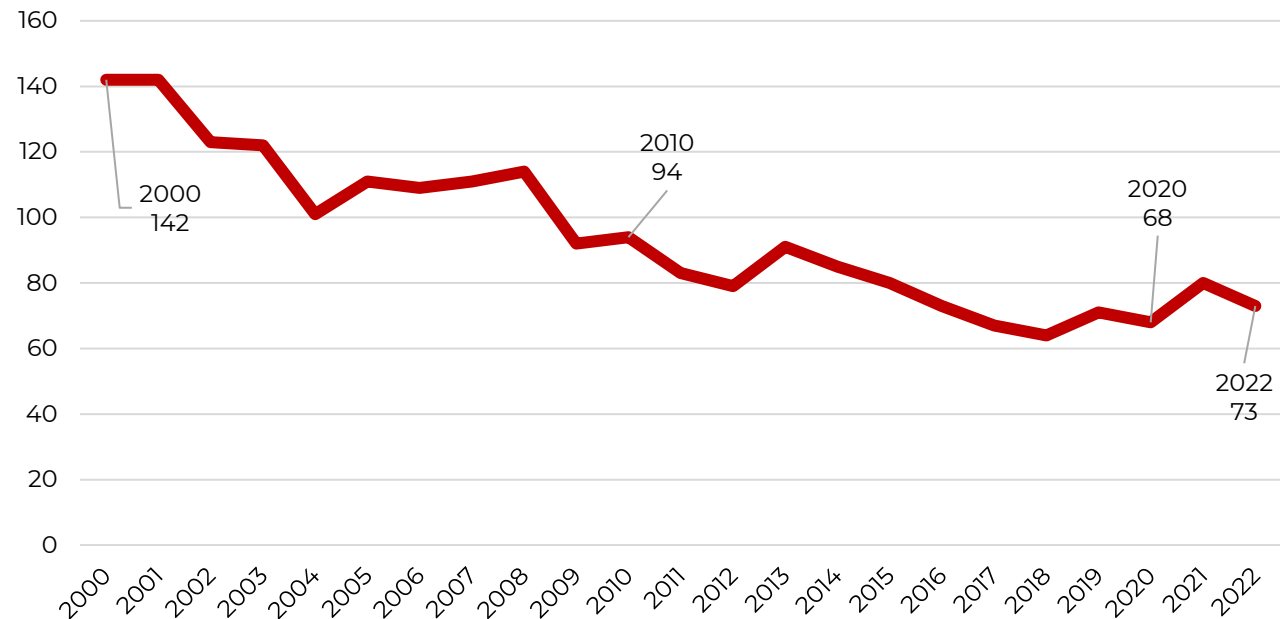
Kuvioissa on tarkasteltu Juupajoen sekä naapurikuntien 13–15-vuotiaiden kehitystä vuosien 2000-2022 aikana.

- » Yläkouluikäisten kehitys on vuositasolla voimakkaasti vaihtelevaa, sillä yksittäisten ikäluokkien kokoerot heijastuvat vain kolmen ikäluokan ikäryhmään merkittävästi. **Pitkän ajajakson trendi on kuitenkin negatiivinen Juupajoella yläkouluikäisten ryhmässä.**
- » **Yläkouluikäisten määrä väheni noin 14 henkilöllä vuosien 2010-2022 aikana (-18 prosenttia).** Koko 2000-luvun aikana ikäryhmä on supistunut 26 henkilöllä. **Ikäryhmän kehitys on vielä nuorempia ikäluokkia maltillisempaa,** sillä ikäryhmä koostuu korkean syntyvyyden aikana syntyneistä ikäluokista.
- » **Yläkouluikäisten määrä väheni jokaisessa Juupajoen naapurikunnassa vuosien 2010-2022 aikana.** Orivedellä muutos oli hillitty, mutta muissa naapurikunnissa suuri. Etenkin Jämsän ja Ruoveden yläkouluikäisten kehitys oli hyvin heikkoa. **Koko lähialueen yläkouluikäisten määrä väheni 420 henkilöllä vuosien 2010-2022 aikana.**

13–15-vuotiaiden kehitys (%) Juupajoen lähikunnissa 2000-2022

16–19-vuotiaiden kehitys Juupajoella 2000-2022

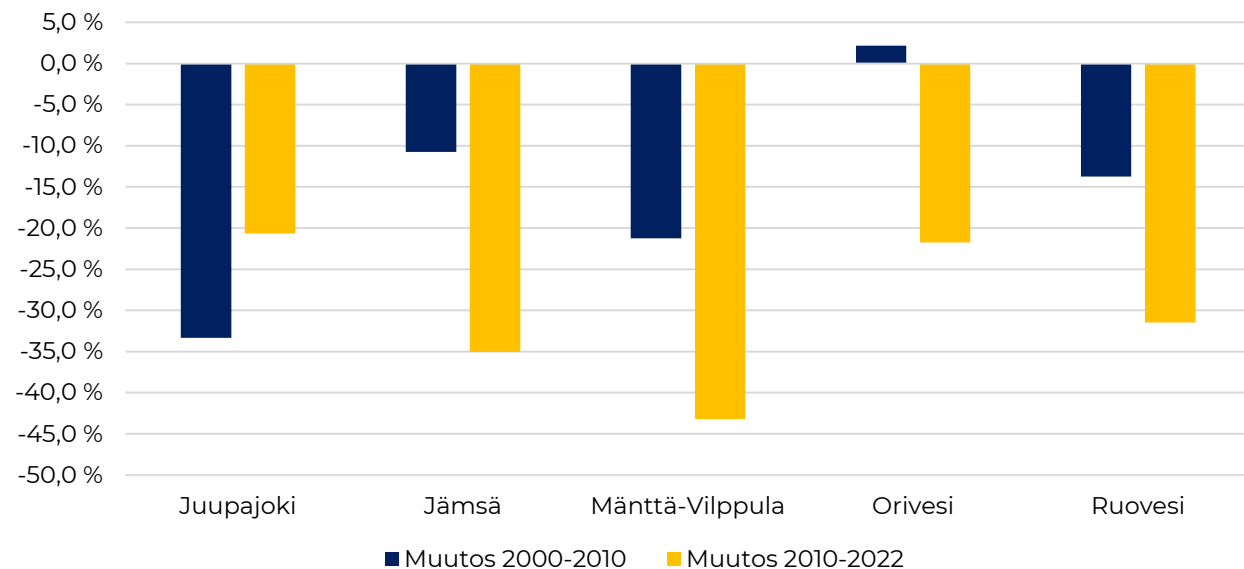

16-19-vuotiaiden kehitys

Kuvioissa on tarkasteltu Juupajoen sekä naapurikuntien 16–19-vuotiaiden kehitystä vuosien 2000-2022 aikana.

- » 16–19-vuotiaiden ikäryhmä jää Juupajoella (useimpien kuntien tavoin) merkittävästi nuorempia ikäryhmiä pienemmäksi, sillä muuttotappiot verottavat voimakkaasti ikäryhmää.
- » **Ikäryhmän kehityksen trendi on Juupajoella vahvasti negatiivinen suurten muuttotappioiden ja pienenevien ikäkohorttien takia.**
- » Koko 2000-luvun aikana 16–19-vuotiaiden määrä on lähes puolittunut Juupajoella. **Vuosien 2010-2022 aikana ikäryhmä supistui 21 henkilöllä eli 22 prosentilla.** Viime vuosina ikäryhmä on kuitenkin kasvanut hieman.
- » Nuorten **16–19-vuotiaiden määrä väheni jokaisessa Juupajoen naapurikunnassa.** Suhteellinen kehitys vuosien 2010-2022 aikana oli Juupajoella hillityintä, etenkin Mänttä-Vilppulassa ja Jämsässä ikäryhmä romahti. Koko lähialueella asui 840 nuorta vähemmän vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2010.

16–19-vuotiaiden kehitys (%) Juupajoen lähikunnissa 2000-2022

3. Juupajoen ennakoitu väestönkehitys kolmessa skenaariossa

Kunnan väestöennuste vuoteen 2040 ja lasten ikäryhmien kehitys

Väestöennusteen olettamat

Juupajoen väestöennusteessa on mallinnettu kunnan tulevaa väestönkehitystä kolmessa erillisessä skenaariossa. Väestönkehitystä on mallinnettu yksivuotisikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosien 2022-2040 aikana mallintamalla väestön ikääntymistä sekä jokaiseen ikäluokkaan vaikuttavia väestönkehityksen osatekijöitä (syntyneet, kuolleet, kuntaan muuttaneet, kunnasta muuttaneet, maahanmuutto, maastamuutto). **Väestöennuste mallintaa erikseen kaikkia väestönkehityksen osatekijöitä erilaisilla olettamilla.** Ennusteessa väestön demografinen rakenne muuttuu, jolloin ennuste huomio ikärakenteen muutosten vaikutukset väestönkehitykseen.

Ennusteessa on kolme erilaiseen syntyvyyden olettamaan perustuvaa skenaariota:

- 1. Heikko vetovoima,** jossa Juupajoen asema muuttoliikkeessä vastaa vuosien 2015-2023 keskitasoa.
- 2. Keskivahva vetovoima,** jossa Juupajoen asema muuttoliikkeessä vastaa vuosien 2020-2023 keskitasoa.
- 3. Vahva vetovoima,** jossa Juupajoen on oletettu saavan 5-15 henkilöä muuttovoittoa vuodessa.

Muut skenaarioiden olettamat ovat identtiset esimerkiksi syntyvyyden, kuolleisuuden ja maahanmuuton osalta. Syntyvyyden ja kuolleiden toteumaan tulee kuitenkin eroja, sillä Juupajoen väestöpohja kehittyy muuttoliikkeen erojen takia eri tavoin skenaarioissa.

Tämän lisäksi syntyvyyden mahdollista kasvua on mallinnettu erikseen korkeamman syntyvyyden herkkyytlaskelmilla.

Tarkemmat olettamat

Skenaario	Pohjaolettama	Syntyvyyden olettamana	Kuolleisuuden olettamana	Maan sisäisen muuttoliikkeen olettamana	Kansainvälinen muuttoliike
Heikko vetovoima	Juupajoen asema muuttoliikkeessä säilyy heikkona	Vuosien 2017-2023 hedelmällisyysaste ikäryhmittäin	Ikäryhmittäiset kuolemanvaarat, elinikä nousee 2010-lukua vastaavasti	Tulo- ja lähtömuutto vuosien 2015-2023 muuttoliikkeestä. Mallinnus ikä- ja sukupuolittain	Maahan- ja maastamuutto pysyy vuosien 2010-2022 keskitasolla
Keskivahva vetovoima	Juupajoen asema muuttoliikkeessä vahvistuu	Sama kuin yllä	Sama kuin yllä	Tulo- ja lähtömuutto vuosien 2020-2023 muuttoliikkeestä. Mallinnus ikä- ja sukupuolittain	Sama kuin yllä
Vahva vetovoima	Juupajoen asema muuttoliikkeessä vahvistuu merkittävästi	Sama kuin yllä	Sama kuin yllä	Olettamana 5 – 15 henkilön muuttovoitot. Rakenne vuosien 2015-2022 perusteella.	Sama kuin yllä
Verrokki: Tilastokeskuksen väestöennuste (ei tarkasteltu osana raporttia)	-	Vuoden 2019 hedelmällisyysaste	Ikäryhmittäiset kuolemanvaarat, elinikä nousee 2010-lukua vastaavasti	Tulo- ja lähtömuutto vuosien 2015-2019 muuttoliikkeestä	Maahan- ja maastamuutto pysyy vuosien 2010-2019 keskitasolla

*Ennusteen yksilötason syntyvydessä ei tapahdu muutoksia, mutta syntyneiden määrä vaihtelee, sillä hedelmällisessä iässä olevan väestön määrä vaihtelee. Ennuste reagoi hedelmällisessä iässä olevan väestön muutoksiin myös syntyvyyden osalta.

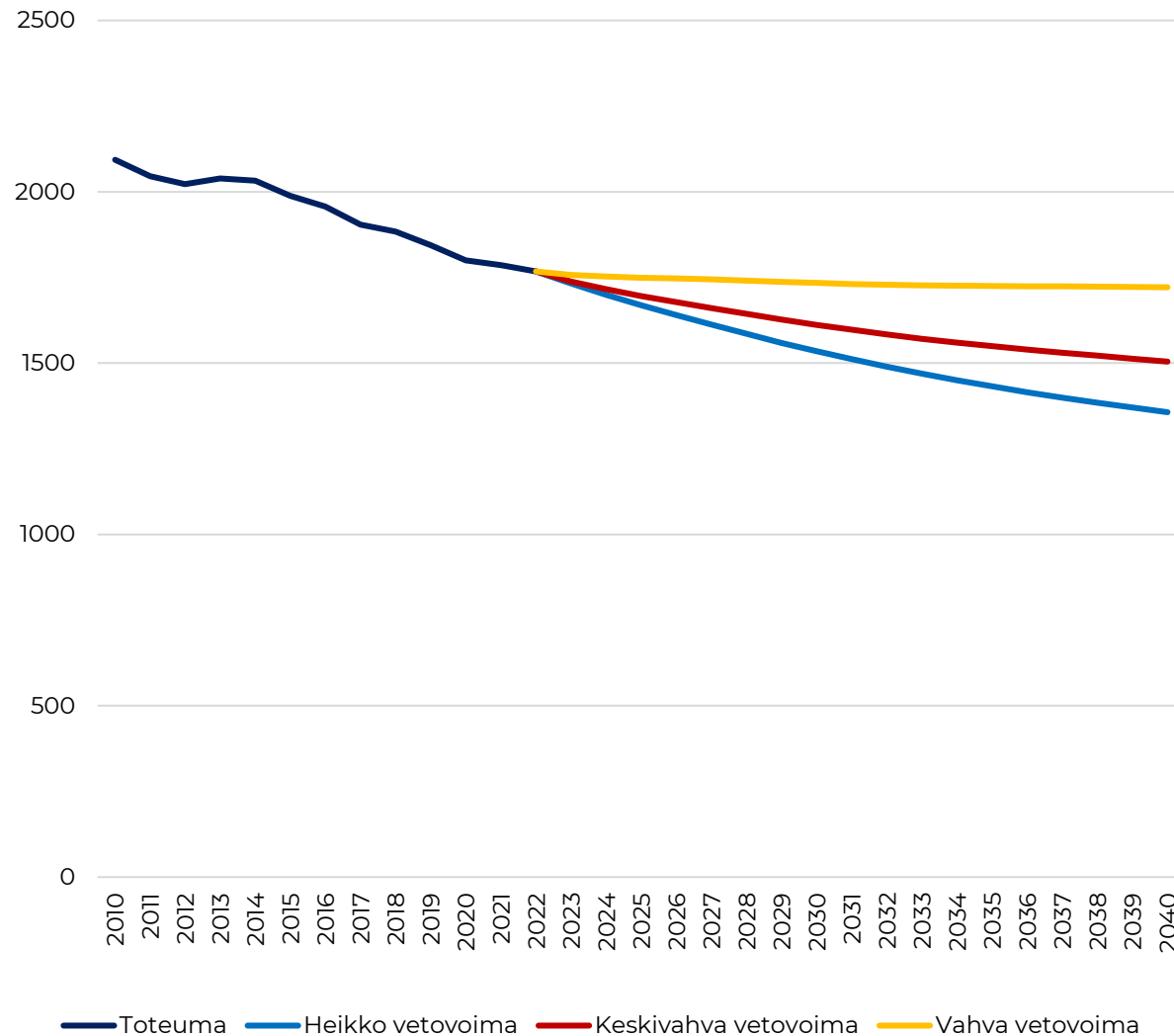
Juupajoen ennustettu väestönkehitys

Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen toteutunutta ja ennakoitua väestönkehitystä kolmessa skenaariorissa vuosien 2010-2040 aikana.

- » **Heikon vetovoiman skenaariorissa** Juupajoen väestö vähenisi vuoteen 2040 mennessä noin **410 henkilöllä eli -23 prosentilla**. Vuotta kohden väestö vähenisi keskimäärin 23 asukkaalla. Tämä on hieman vähemmän kuin vuosien 2010-2022 aikana keskimäärin.
- » **Keskivahvan vetovoiman skenaariorissa** Juupajoen väestö vähenee vuoteen 2040 mennessä **260 asukkaalla / -15 prosentilla**. Vuotta kohden väestö vähenisi keskimäärin 15 henkilöllä eli merkittävästi vähemmän kuin 2010-luvulla.
- » **Vahvan vetovoiman skenaariorissa** Juupajoen väestö vähenisi vain **50 asukkaalla / -3 prosentilla** vuosien 2022-2040 aikana. Merkittävien muuttovoittojen vaikutuksesta kunnan supistuminen lähes pysähtyisi.

→ **Ennustejakson aikana kunnan väestö vähenee etenkin kuolleiden syntyneitä suuremman määrän takia.** Vaikka kunta saisi merkittävästi muuttovoittoja, luonnollinen väestönlisäys painaa väestönkehitystä negatiiviseksi väestön ikääntymisen seurauksena.

Juupajoen väestönkehitys 2010-2040 kolmessa skenaariorissa

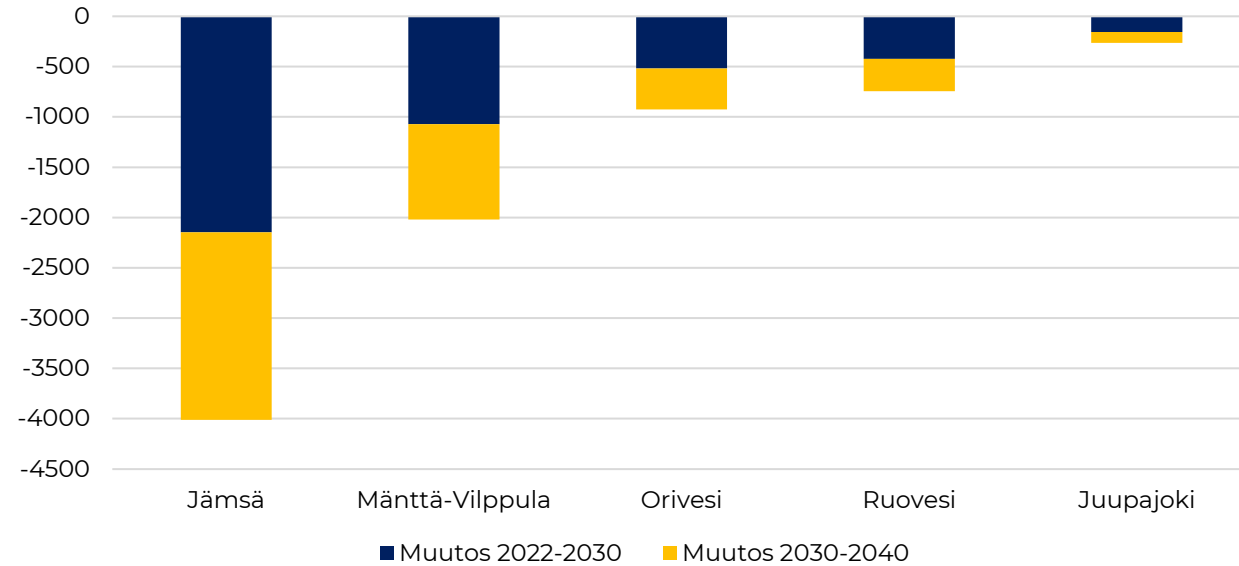

Juupajoen naapurikuntien ennustettukehitys

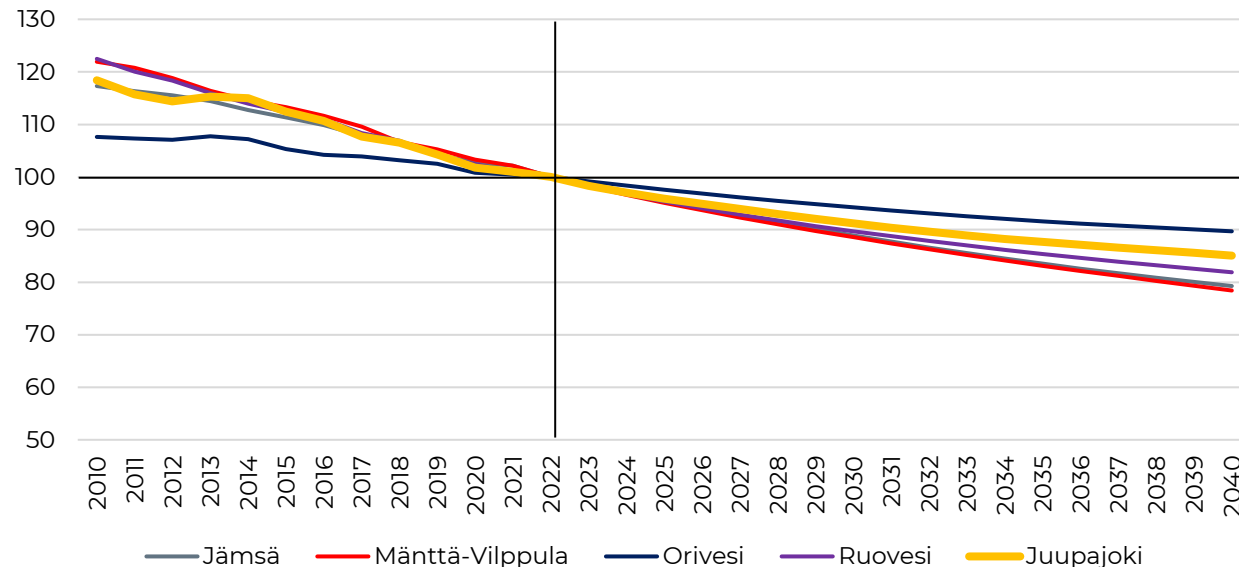
Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen ja Juupajoen naapurikuntien väestön ennakoitua kehitystä vuosien 2022-2040 aikana. Juupajoen kehitys vastaa keskivahvan vetovoiman skenaariota, muiden kuntien kehitys perustuu MDI:n kansalliseen väestöennusteeseen.

- » **Tuleva väestönkehitys on haasteellista myös Juupajoen naapurikunnissa.** Kaikissa naapurikunnissa etenkin kuolleiden määrän kasvu yhdistettynä matalaan syntyvyyteen supistaa väestöä, selittäen suurinta osaa väestön supistumisesta. Samalla esimerkiksi Jämsän ja Mänttä-Vilppulan heikko asema muuttoliikkeessä vähentää väestöä merkittävästi.
- » 2020-luvun aikana koko alueen väestöpohja uhkaa supistua noin 4 300 henkilöllä ja 2030-luvulla 3 650 henkilöllä. **Koko ajanjakson aikana alueen väestö uhkaa supistua 18,2 prosentilla.** Kehitys on hieman hillitympää kuin 2010-luvun aikana.
- » Määrällisesti etenkin Jämsän väestö vähenee voimakkaasti. Suhteellinen kehitys on taas erityisen heikkoa Mänttä-Vilppulassa. **Myös Oriveden väestö vähenee, mutta muita Juupajoen naapurikuntia merkittävästi hillitymmin.**

Juupajoen ja naapurikuntien väestönkehitys 2022-2040

Juupajoen ja naapurikuntien väestönkehitys indeksinä 2022-2040 (2022=100)

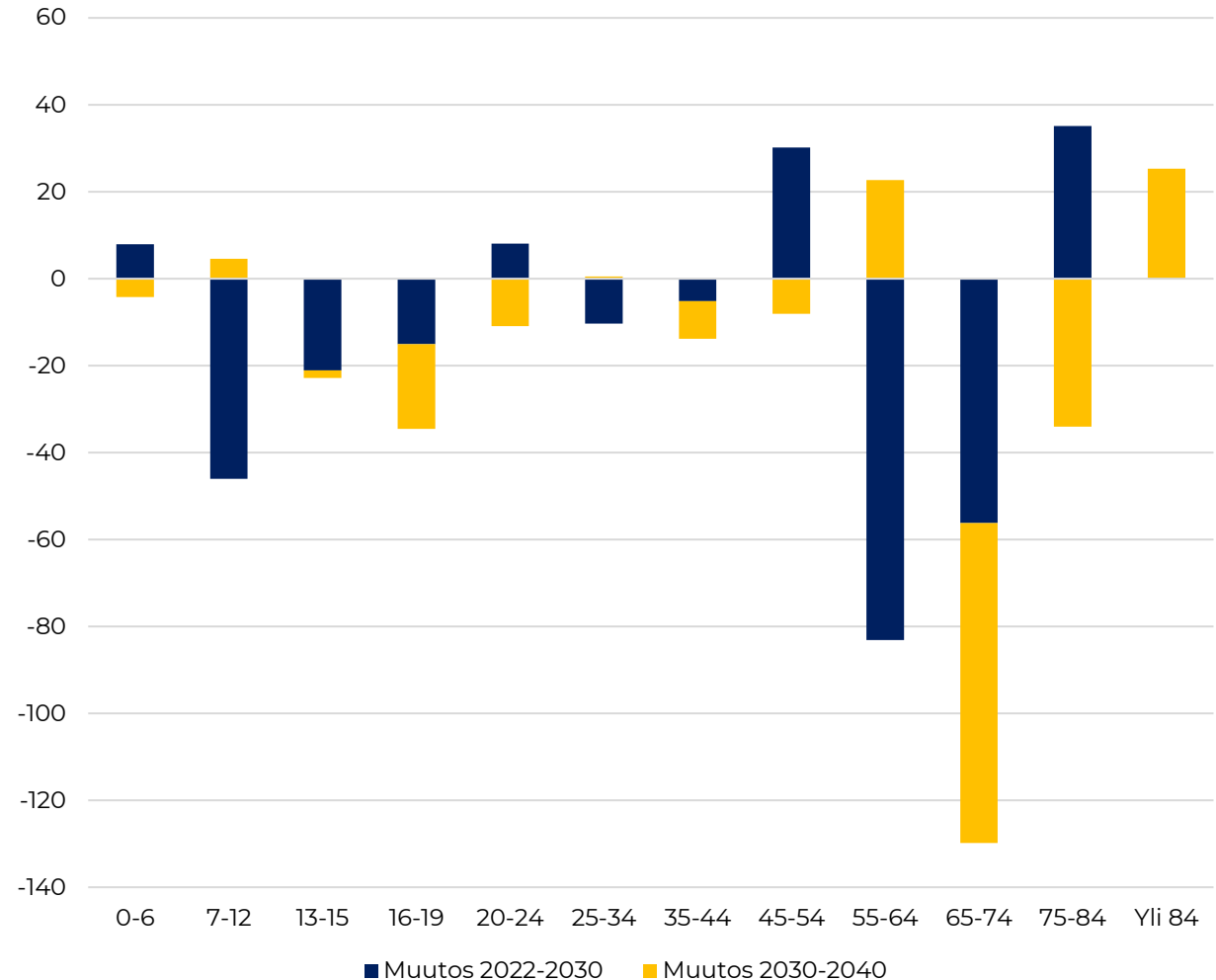

Juupajoen ikäryhmittäinen väestönkehitys

Kuviossa on tarkasteltu Juupajoen kunnan ikäryhmittäistä väestönkehitystä vuosien 2022-2040 aikana keskivahvan vetovoiman skenaariossa.

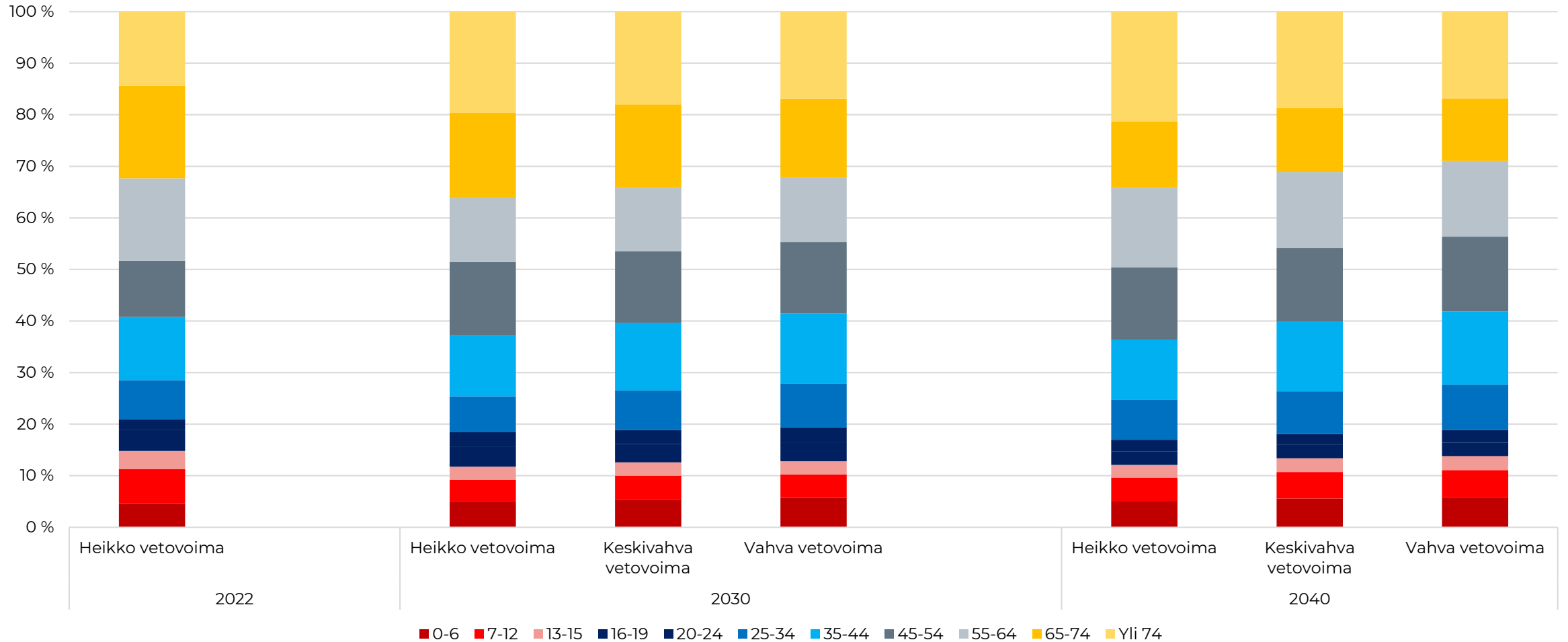
- » **Lasten ryhmissä tapahtuu suuria muutoksia.** Alle kouluikäisten ryhmän muutos on hillitty, mutta ala- ja yläkouluikäisten määrä uhkaa vähentyä hyvin voimakkaasti etenkin 2020-luvun aikana. Lasten osuus koko kunnan väestöstä vähenee ennustejakson aikana. (Tarkemmin lasten ryhmistä seuraavilla dioilla).
- » **Työikäisen (20–64-vuotiaat) määrä vähenee ennustejakson aikana noin 65 henkilöllä.** Kehitys on keskivahvan vetovoiman skenaarioissa hillittyä aiempaan kehitykseen verrattuna. Työikäisten ryhmän kehitys on kuitenkin vahvasti riippuvainen vetovoiman kehityksestä. Juupajoen vetovoiman jäädessä heikommaksi ryhmän kehitys heikkenee merkittävästi, vetovoiman kasvaessa ryhmän kehitys taas vahvistuu merkittävästi. Heikon vetovoiman skenaariossa työikäinen väestö vähenee voimakkaasti (-165 henkilöä) ja vahvan vetovoiman skenaariossa työikäinen väestö kasvaa (+80 henkilöllä).
- » **Eläkeikäisten (yli 64-vuotiaiden) määrä vähenee Juupajoella ennustejakson aikana.** Kehitys poikkeaa useammista kunnista. Tarkemmin, 65–74-vuotiaiden määrä vähenee, yli 74-vuotiaiden määrä kasvaa 2020-luvulla ja yli 84-vuotiaiden määrä 2030-luvulla.

Ikäryhmittäinen kehitys 2022-2040 (keskivahva vetovoima)

Juupajoen ikärakenteen kehitys

Juupajoen ikärakenne 2022, 2030, 2040

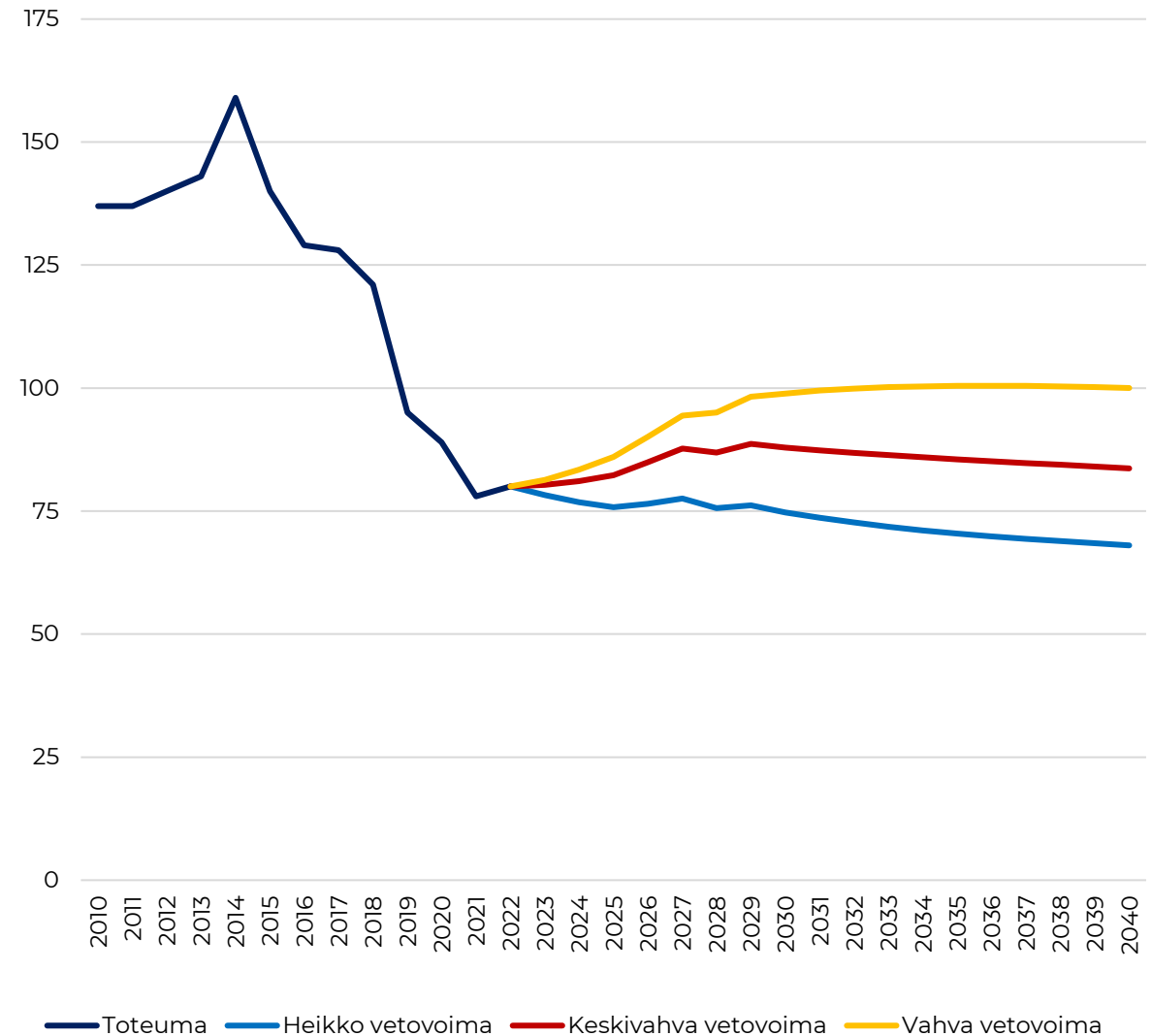

Alle kouluikäisten kehitys

Kuviossa on esitetty Juupajoen 0–6-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana kolmessa skenaariossa.

- Alle kouluikäisten ikäryhmän kehityksen ennakkointiin liittyy erityistä epävarmuutta, sillä syntyvydessä tapahtuvat muutokset heijastuvat ikäryhmään välittömästi.
- **2010-luvun aikana alle kouluikäisten määrä väheni voimakkaasti** syntyvyyden ja hedelmällisessä iässä olevan väestön heikon kehityksen takia. Alle kouluikäisten supistuminen kuitenkin päättynee ennustejakson aikana, ellei kunnan syntyvyys laske entisestään. Ennustejakson aikana hedelmällisessä iässä olevan väestönkehitys on vahvempaa kuin 2010-luvulla, minkä seurauksena myös tämän supistavan ”komponentin” vaikutus vähenee.
- **Ilman syntyvyyden kasvua ikäryhmän kehitys nojaa pitkälti hedelmällisessä iässä olevan väestön kehitykseen.** Tämän seurauksena ikäryhmän kehitys vaihtelee kohtuullisesti vetovoimasta riippuen.
- Jos Juupajoen vetovoima vastaa heikkoa tai keskivahvaa skenaariota, ikäryhmä ei elvy ennustejakson aikana. **Vahvan vetovoiman skenaariossa alle kouluikäisten määrä kasvaa kuitenkin merkittävästi nykyisestä,** mutta ei saavuta 2010-luvun alkupuolen tasoa.

Alle 7-vuotiaiden kehitys 2010-2040

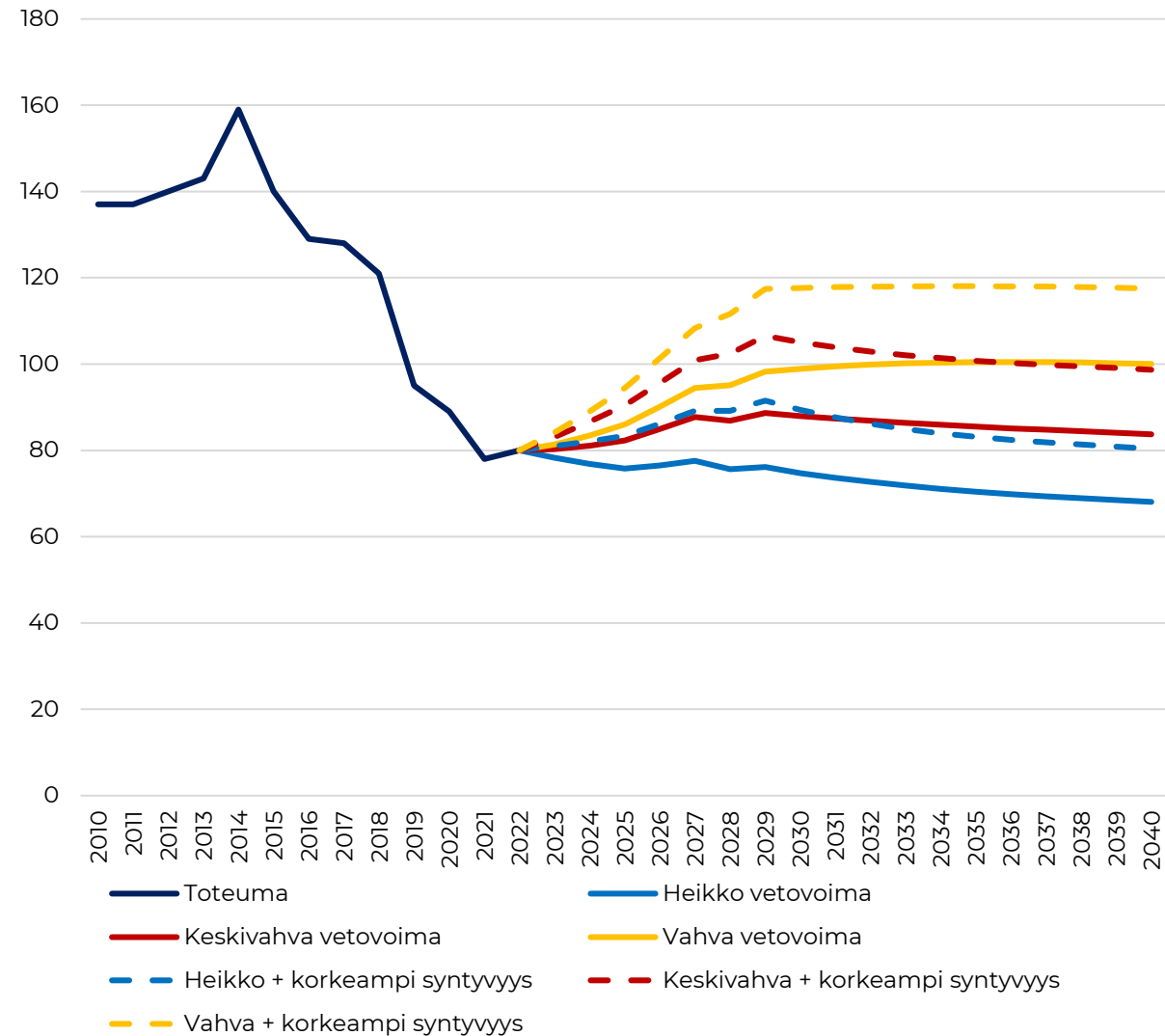

Alle kouluikäisten kehitys – mitä jos syntyvyys nousee?

Kuviossa on esitetty Juupajoen 0–6-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana syntyvyyden skenaariossa sekä kolmessa syntyvyyden kasvua mallintavassa skenaariossa.

- » **Syntyvyyden kehityksellä on merkittävä vaikutus alle kouluikäisten kehitykseen**, kasvu 2010-luvun keskitasolle on rinnastettavissa vetovoiman merkittävään kasvuun.
- » **Ikäryhmän tulevassa kehityksessä on syntyvyyden ja vetovoiman skenaarioiden pohjalta huomionarvoisen suurta vaihtelua.** Heikoimmassa tulevaisuuden kuvassa (heikko vetovoima + matala syntyvyys) Juupajoella asuu noin 70 alle kouluikäistä vuonna 2040. Vahvimmassa tulevaisuuden kuvassa (vahva vetovoima + korkeampi syntyvyys) taas kunnassa asuu noin 120 alle kouluikäistä vuonna 2040.
- » **Juupajoen alle kouluikäisten määrä ei palaudu 2010-luvun alkupuolen tasolle missään skenaariossa.** Onkin suhteellisen todennäköistä, että alle kouluikäisten määrä jää pysyvästi 2010-luvun alun tasoa matalammaksi.

Alle 7-vuotiaiden kehitys 2010-2040

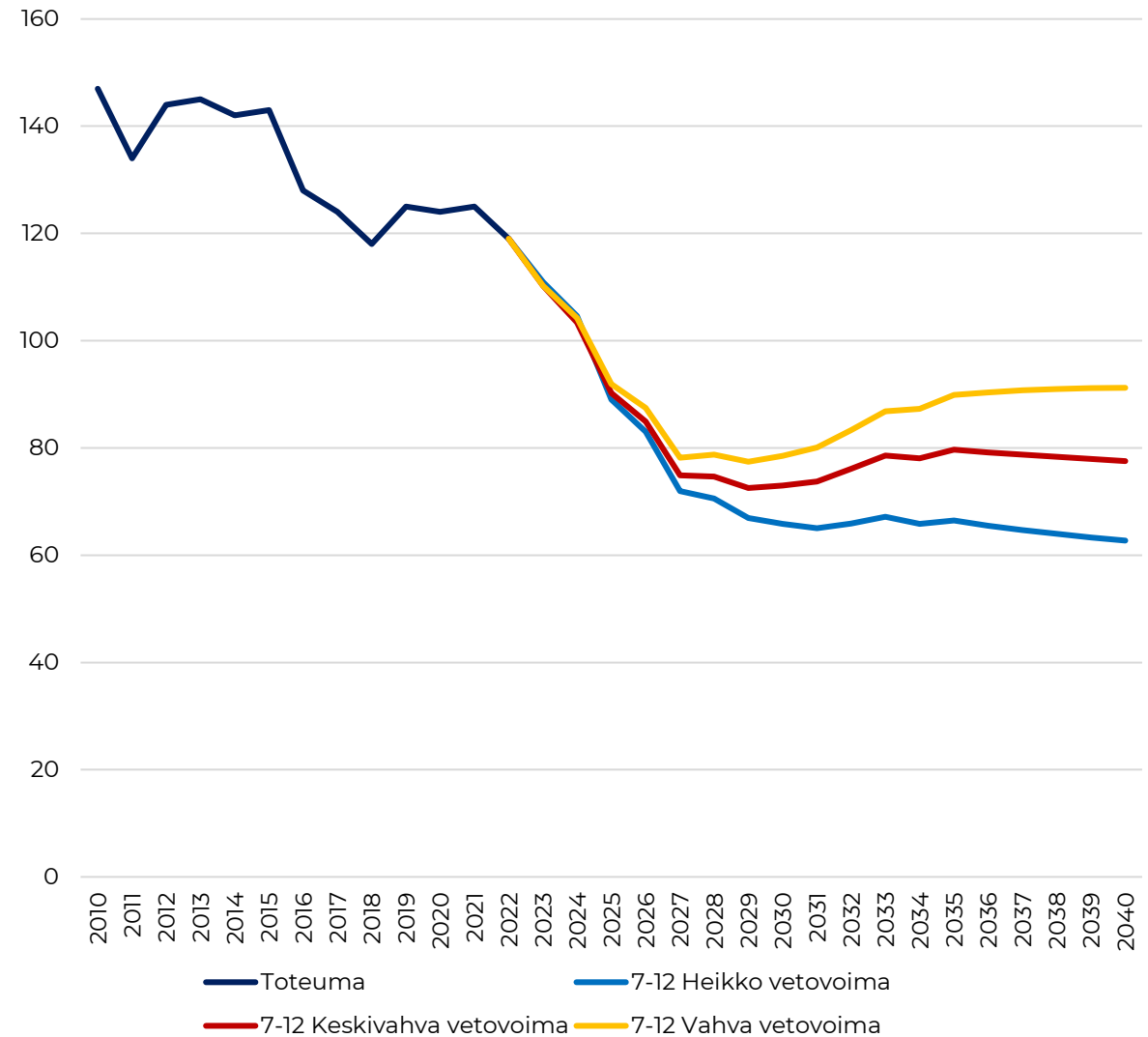

Alakouluikäisten kehitys

Kuviossa on esitetty Juupajoen 7–12-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana kolmessa skenaariossa. Kuviossa huomionarvoisesti myös vuoden 2023 tieto on toteuma.

- Alakouluikäisten kehitys reagoi viiveellä syntyvydessä tapahtuneisiin muutoksiin, minkä vaikutus on kuitenkin selvästi merkittävin ikäryhmän kokoa saneleva tekijä. 2010-luvulla alakouluikäisten määrä väheni Juupajoella aiemman heikon väestönkehityksen seurauksena.
- 7–12-vuotiaiden määrä supistuu voimakkaasti vähintään vuoteen 2030 asti.** Ikäryhmää supistaa syntyneiden määrän merkittävä lasku vuosien 2010–2022 aikana, mikä heijastuu kunnolla vasta nyt alakouluikäisten ryhmään. Koska syntyvyyden merkitys ikäryhmän kehitykseen on suuri, ei vetovoiman skenaarioilla juuri ole vaikutusta 2020-luvun kehitykseen.
- Vuoteen 2030 mennessä alakouluikäisten määrä vähenee** (vuoden 2023 tasosta) **40 – 55 henkilöllä.** Supistuminen on suhteellisen varmaa, sillä kaikki tähän vuoteen asti koulun aloittavat ovat jo syntyneet, **poikkeava kehitys vaatisi (hyvin) merkittäviä muutoksia muuttoliikkeessä.**
- 2030-luvun alakouluikäisten kehitys on epävarmempaa, sillä tuleva syntyvyys vaikuttaa ikäryhmän kehitykseen.** Samalla myös vetovoiman vaikutus alkaa korostua, sillä hedelmällisessä iässä olevan väestön kehitys vaihtelee skenaarioissa. Vahvan vetovoiman skenaariossa alakouluikäisten määrä alkaa elpyä, mutta jää yhä vuonna 2040 huomattavasti alle nykytason. Heikommissa skenaarioissa elpymistä ei tapahdu ilman syntyvyyden kasvua.

7–12-vuotiaiden kehitys

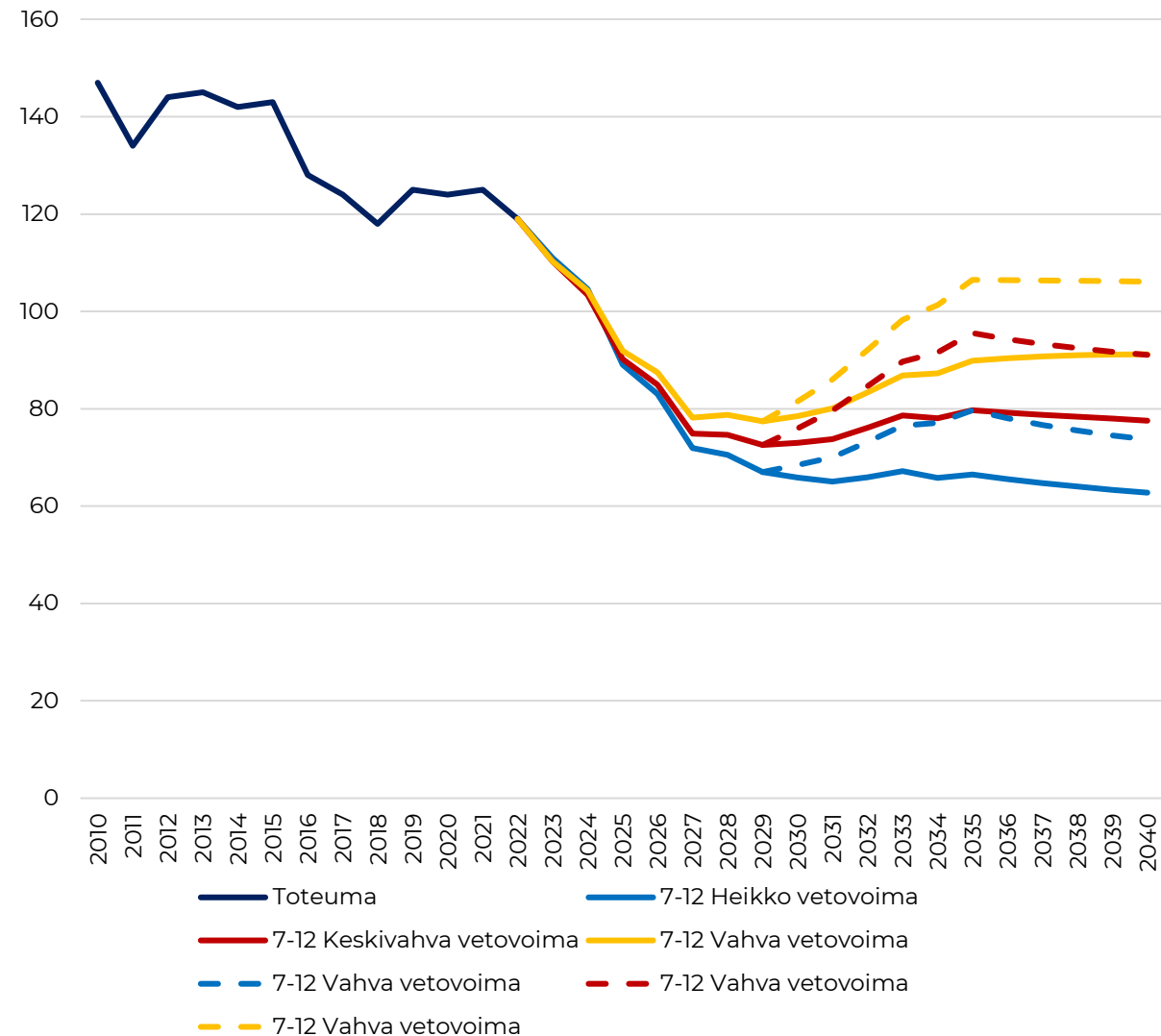

Alakouluikäisten kehitys- mitä jos syntyvyys nousee?

Kuviossa on esitetty Juupajoen 7-12-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana syntyvyyden skenaariossa sekä kolmessa syntyvyyden kasvua mallintavassa skenaariossa.

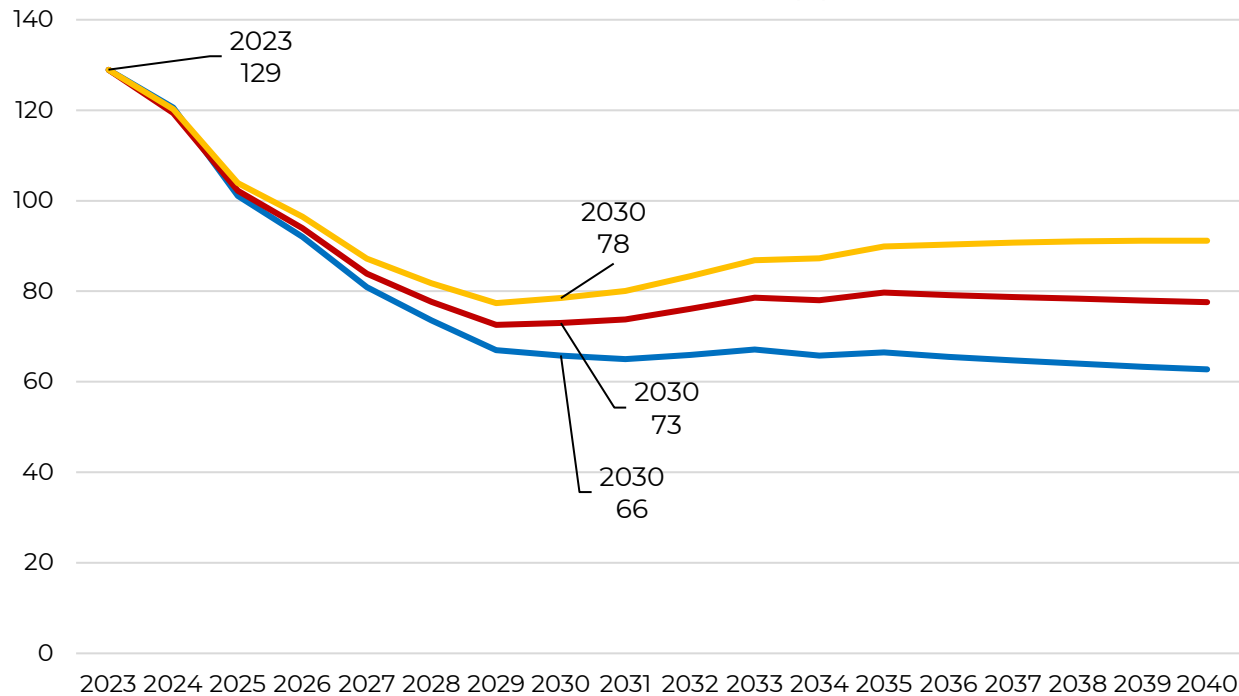
- » Tulevalla syntyvyydellä ei ole mitään vaikutusta alakouluikäisten ryhmän kehitykseen vuoteen 2030 asti. **Vasta vuoden 2030 jälkeen tuleva syntyvyys heijastuu alakouluun:** tällöin syntyvyyden kasvun vaikutus on suuri.
- » **Syntyvyyden kasvu 2010-luvun keskitasolle kasvattaisi alakouluikäisten määrää noin 15-20 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä verrattuna tilanteeseen jossa syntyvyys ei kasva.**
- » 2030-luvulla alakouluikäisten kehitys vaihtelee voimakkaasti vetovoimasta ja syntyvyydestä riippuen. Heikoimmassa skenaarioiden yhdistelmässä alakouluikäisiä asui Juupajoella vain noin 60 henkilöä vuonna 2040. Vahvimmassa skenaarioiden yhdistelmässä kunnassa asui noin 105 alakouluikäistä vuonna 2040.
- » **Missään skenaariossa alakouluikäisten määrä ei elvy takaisin nykytasolle vuoteen 2040 mennessä.**

7-12-vuotiaiden kehitys 2010-2040

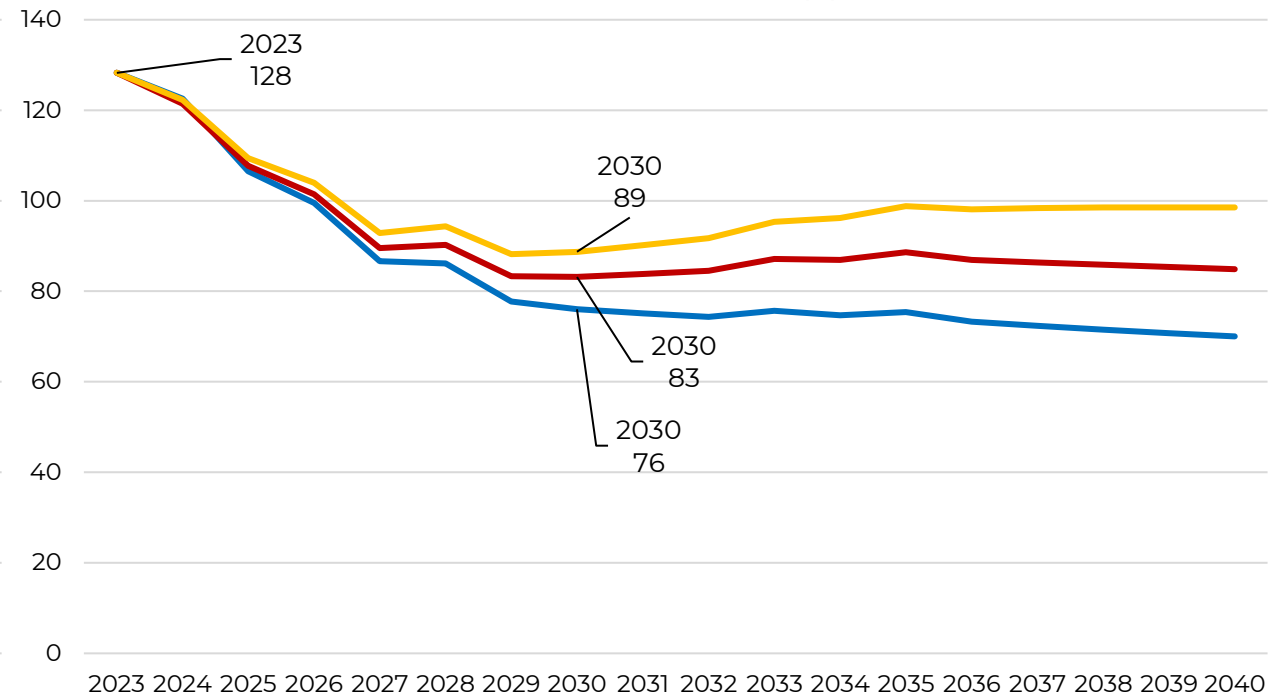
Alakouluikäisten kehitys, sis. muista kunnista tulevat*

7–12-vuotiaiden kehitys,
Orivedeltä ei tule uusia oppilaita

— Toteuma — Heikko vetovoima — Keskivahva vetovoima — Vahva vetovoima

7–12-vuotiaiden kehitys,
Orivedeltä tulee uusia oppilaita

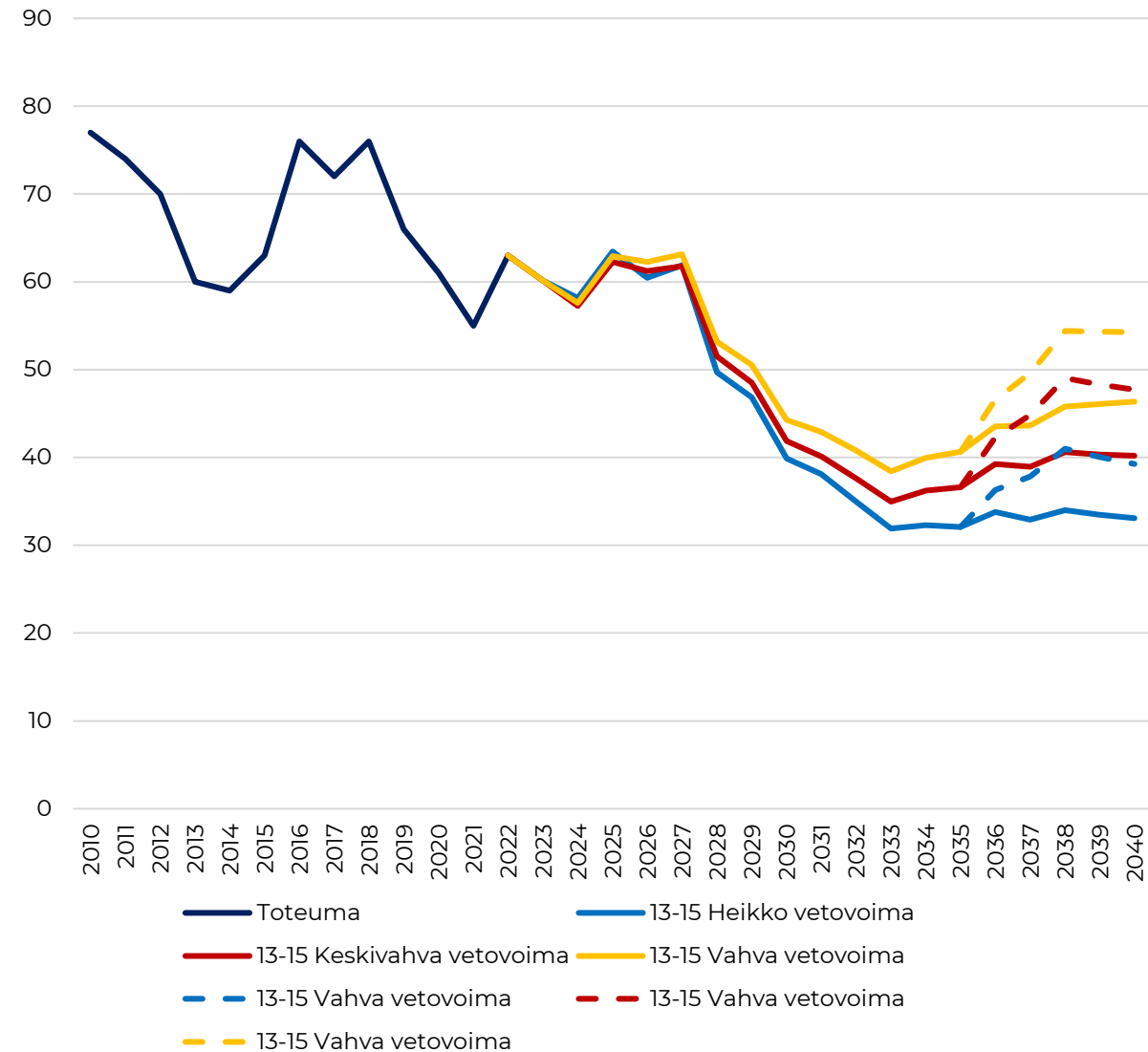
— Toteuma — Heikko vetovoima — Keskivahva vetovoima — Vahva vetovoima

Yläkouluikäisten kehitys

Kuviossa on esitetty Juupajoen 13–15-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana kolmessa skenaariossa. Kuviossa huomionarvoisesti myös vuoden 2023 tieto on toteuma. Kuviossa on esitetty myös syntyvyyden kasvun vaikutus.

- » Yläkouluikäisten kehitys nojaa muiden lasten ikäryhmien tavoin yhä vahvasti syntyvyyteen, sillä muuttoliikkeen kumulatiivinen vaikutus ryhmässä on vähäinen. Syntyvyyden vaikutus heijastuu ikäryhmään kuitenkin huomattavalla viiveellä.
- » Vuosien 2010–2023 aikana yläkouluikäisten kehitys vaihteli, joskin trendi oli laskeva. Ikäryhmän koon vuositason vaihtelut ovat suuria, sillä ikäryhmään kuuluu suhteellisen vähän henkilöitä Juupajoella.
- » **Yläkouluikäisten kehitys on 2020-luvun loppupuolelle asti hillittyä.** Ikäryhmän ei kasva tai supistu merkittävästi ja skenaarioiden väliset erot jäävät vähäisiksi.
- » **2020-luvun lopulla ikäryhmä alkaa supistua voimakkaasti,** 2010-luvun vähentyneiden syntyneiden määrän takia. Ikäryhmä supistuu ainakin vuoteen 2035 asti, jolloin viimeinen jo syntynyt ikäkohortti aloittaa yläkoulun. **Vuonna 2035 yläkoulussa on noin 20 – 35 henkilöä vähemmän kuin nyt,** heikoimmassa skenaariossa yläkouluikäisten määrä jopa puolittuu.
- » **Syntyvyyden kasvun vaikutus näkyy yläkouluikäisten ryhmässä vasta 2030-luvulla.** Ikäryhmä ei saavuta vuoteen 2040 mennessä missään skenaariossa nykytasoa.

13–15-vuotiaiden kehitys 2010–2040

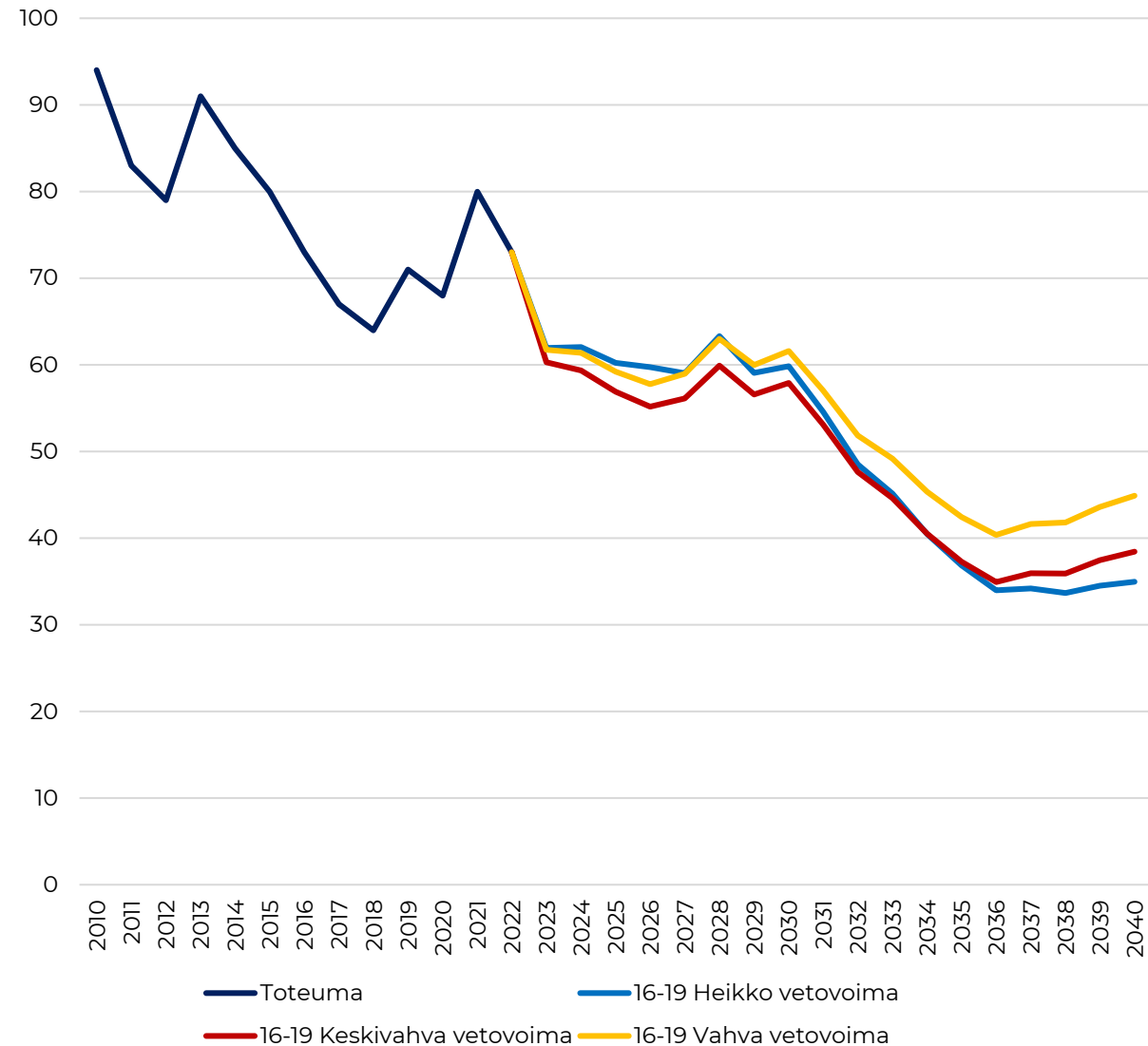

16-19-vuotiaiden kehitys

Kuviossa on esitetty Juupajoen 16-19-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana kolmessa skenaariossa.

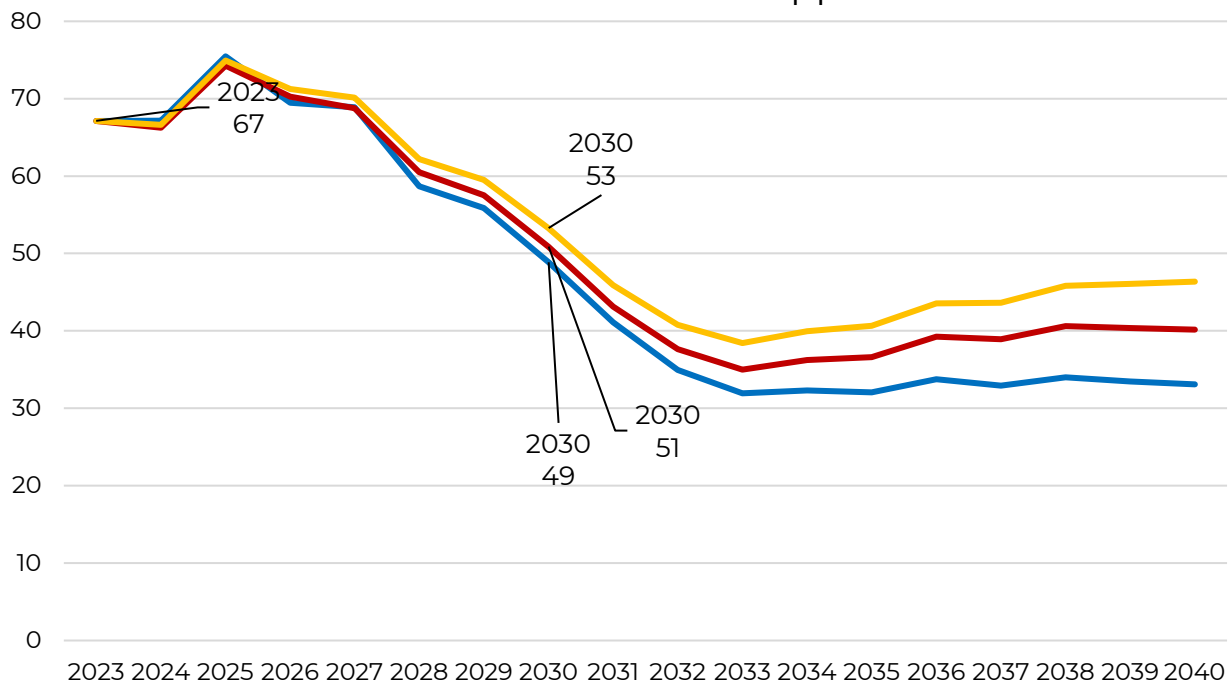
- » 16-19-vuotiaiden kehitykseen vaikuttaa Juupajoella huomattavasti muuttoliike, etenkin toisen asteen koulutuksen perässä tehdyt muutot. Tämä tuottaa myös merkittävää epävarmuutta ikäryhmän kehitykseen.
- » Nuorten 16-19-vuotiaiden ikäryhmä supistui merkittävästi 2010-luvun aikana, etenkin suurten muuttotappioiden takia. **Supistuminen jatkuu ennustejakson aikana**, mutta 2020-luvulla kehitys on maltillisempaa.
- » Vuonna 2030 kunnassa olisi ennusteen mukaan noin 60 nuorta 16-19-vuotiasta. **2030-luvun aikana nuorten määrä uhkaa laskea voimakkaasti, sillä ikäryhmään alkaa siirtyä 2010-luvulla syntyneitä aiempaa pienempiä ikäkohortteja.** Ikäryhmä supistuu 2030-luvun loppuun asti.
- » **Vuonna 2040 Juupajoella asuu vain 35 – 45 nuorta 16-19-vuotiasta.** Vetovoiman skenaarioiden vaikutus ikäryhmän kehitykseen on vähäinen, sillä lähinnä toiseen asteen koulutuksen perässä muuttavien ikäryhmässä muuttoliike Juupajoelle tuskin kiihtyy ilman koulutustarjonnan kasvua.

16-19-vuotiaiden kehitys 2010-2040

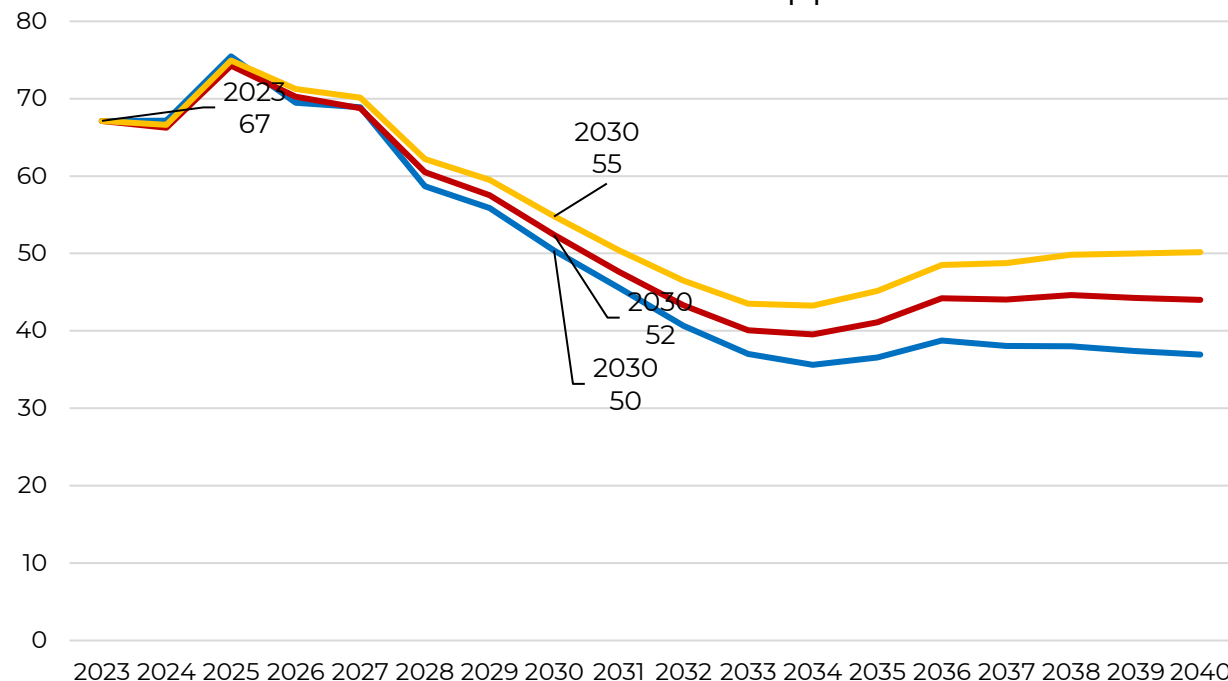
Yläkouluikäisten kehitys, sis. muista kunnista tulevat*

13–15-vuotiaiden kehitys,
Orivedeltä ei tule uusia oppilaita

— Toteuma — Heikko vetovoima — Keskivahva vetovoima — Vahva vetovoima

13–15-vuotiaiden kehitys,
Orivedeltä tulee uusia oppilaita

— Toteuma — Heikko vetovoima — Keskivahva vetovoima — Vahva vetovoima

Juupajoen lasten ja nuorten ikäryhmät 2022-2040

	Ikärakenne	Skenaario					Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos (%)	
			Vuosi 2023	Vuosi 2025	Vuosi 2030	Vuosi 2035	Vuosi 2040	2023-2025	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2022-2040	2022-2040
Matalampi syntyvyys	0-6	Heikko	78	76	75	70	68	-2	-1	-4	-2	-10	-13,1 %
		Keskivahva	80	82	88	85	84	2	6	-2	-2	3	4,2 %
		Vahva	81	86	99	100	100	5	13	2	0	19	22,9 %
	7-12	Heikko	111	89	66	66	63	-22	-23	1	-4	-48	-43,5 %
		Keskivahva	110	90	73	80	78	-20	-17	7	-2	-33	-29,6 %
		Vahva	110	92	78	90	91	-18	-13	11	1	-19	-17,3 %
	13-15	Heikko	63	63	40	32	33	0	-24	-8	1	-30	-47,6 %
		Keskivahva	60	62	42	37	40	2	-20	-5	4	-20	-33,2 %
		Vahva	60	63	44	41	46	3	-19	-4	6	-14	-22,9 %
16-19	Heikko	62	60	60	37	35	-2	0	-23	-2	-27	-43,5 %	
	Keskivahva	60	57	58	37	38	-3	1	-21	1	-22	-36,2 %	
	Vahva	62	59	62	42	45	-3	2	-19	2	-17	-27,3 %	
Korkeampi syntyvyys	0-6	Heikko	78	83	89	83	80	5	6	-6	-3	2	2,7 %
		Keskivahva	80	90	105	101	99	10	15	-4	-2	18	22,9 %
		Vahva	81	94	118	118	118	13	23	0	-1	36	44,4 %
	7-12	Heikko	111	89	68	80	74	-22	-21	11	-6	-37	-33,6 %
		Keskivahva	110	90	76	96	91	-20	-14	20	-4	-19	-17,4 %
		Vahva	110	92	82	106	106	-18	-10	25	0	-4	-3,7 %
	13-15	Heikko	63	63	40	32	39	0	-24	-8	7	-24	-37,9 %
		Keskivahva	60	62	42	37	48	2	-20	-5	11	-12	-20,7 %
		Vahva	60	63	44	41	54	3	-19	-4	14	-6	-9,8 %
16-19	Heikko	62	60	60	37	39	-2	0	-23	2	-23	-36,9 %	
	Keskivahva	60	57	58	37	43	-3	1	-21	6	-17	-28,3 %	
	Vahva	62	59	62	42	50	-3	2	-19	7	-12	-19,4 %	

Lasten ja nuorten ikäryhmien kehitys naapurikunnissa

Taulukossa on esitetty Juupajoen ja Juupajoen naapurikuntien lasten ja nuorten ikäryhmien kehitystä vuosien 2022-2040 aikana. Juupajoen arvot ovat keskivahvan vetovoiman skenaarioista, muiden kuntien arvot perustuvat MDI:n väestöennusteeseen. Mukana ei ole olettaa syntyvyyden kasvusta.

- » **Alle 7-vuotiaiden ennakoitu kehitys on suhteellisen heikkoa kaikissa Juupajoen naapurikunnissa etenkin 2020-luvun aikana.** Juupajoesta poiketen osa naapurikunnista menettää lapsiperheitä muuttoliikkeessä, heikentäen etenkin alle kouluikäisten kehitystä. **Koko lähialueella asuu noin 270 alle kouluikäistä lasta nykyistä vähemmän vuonna 2040.**
- » **Jokaisessa Juupajoen naapurikunnassa alakouluikäisten määrä romahtaa 2020-luvun aikana** (Juupajoen tavoin). Vuoteen 2030 mennessä naapurikunnissa 7–12-vuotiaiden määrä vähenee 20 – 44 prosentilla kunnasta riippuen. **Vuoteen 2040 mennessä koko alueella asuisi 800 alakouluikäistä vähemmän kuin nyt.**
- » Yläkouluikäisten kehitys seuraa alakouluikäisiä ennustejakson aikana, ja yläkouluikäisten määrä vähenee 35 – 50 prosentilla vuoteen 2040 mennessä Juupajoen naapurikunnissa. **Ikäryhmän koko supistuu nykyisestä noin 750 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä.**
- » Myös 16–19-vuotiaiden nuorten kehitys on koko alueella hyvin heikkoa. Ikäryhmä supistuu noin 700 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä.

	Juupajoki	Jämsä	Mänttä-Vilppula	Orivesi	Ruovesi	
Muutos 2022-2030	Alle 7	8	-71	-53	-28	-27
	7–12	-46	-395	-143	-143	-29
	13–15	-21	-280	-111	-105	-36
	16–19	-15	-93	-48	-49	-50
Muutos 2030-2040	Alle 7	-4	-44	-25	-15	-8
	7–12	5	-7	-18	1	-13
	13–15	-2	-126	-44	-37	-17
	16–19	-19	-247	-90	-87	-24
Muutos 2022-2040	Alle 7	4	-116	-78	-43	-34
	7–12	-41	-402	-162	-142	-41
	13–15	-23	-406	-155	-142	-52
	16–19	-35	-340	-138	-136	-75
	Juupajoki	Jämsä	Mänttä-Vilppula	Orivesi	Ruovesi	
Muutos 2022-2030	Alle 7	9,9 %	-9,5 %	-13,2 %	-6,1 %	-15,4 %
	7–12	-38,7 %	-43,4 %	-35,6 %	-30,3 %	-19,1 %
	13–15	-33,5 %	-33,3 %	-31,8 %	-25,8 %	-24,5 %
	16–19	-20,6 %	-12,5 %	-15,1 %	-13,1 %	-31,6 %
Muutos 2030-2040	Alle 7	-4,8 %	-6,5 %	-7,1 %	-3,4 %	-5,3 %
	7–12	6,3 %	-1,4 %	-7,1 %	0,3 %	-10,5 %
	13–15	-4,1 %	-22,4 %	-18,4 %	-12,3 %	-15,5 %
	16–19	-33,7 %	-37,9 %	-33,4 %	-27,0 %	-22,4 %
Muutos 2022-2040	Alle 7	4,6 %	-15,4 %	-19,4 %	-9,2 %	-19,9 %
	7–12	-34,8 %	-44,2 %	-40,2 %	-30,1 %	-27,7 %
	13–15	-36,2 %	-48,3 %	-44,4 %	-34,9 %	-36,2 %
	16–19	-47,4 %	-45,7 %	-43,5 %	-36,6 %	-46,9 %

4. Yhteenveto ja johtopäätökset

Yhteenveto ja johtopäätökset toteutuneesta väestönkehityksestä

- » **Juupajoen väestönkehitys on ollut kroonisesti negatiivista 1990-luvulta lähtien.** Vaikka kunnan väestö on yksittäisinä vuosina kasvanut, pitkän ajanjakson trendi on vahvasti negatiivinen. Kunnan supistuminen on osin rakenteellista ja itseään ruokkivaa: etenkin kunnan ikärakenne johtaa merkittävään kuolleiden syntyneitä suurempaan määrään.
- » **Haastava kehitys ei kuitenkaan ole lähialueen kuntiin tai muun maan vastaavien kuntien kehitykseen verrattuna poikkeavaa tai erityisen haasteellista.** Lähialueen kaikissa kunnissa väestö vähenee, paikoin suhteellisesti mitattuna myös Juupajokea voimakkaammin. Ylipäätään koko Ylä- ja Luoteis-Pirkanmaan sekä Jyväskylän seudun ulkopuolinen Keski-Suomi on supistunut voimakkaasti muuttotappioiden ja kuolleiden enemmyyden takia. **Vahvasti negatiivinen väestönkehitys onkin koko lähialueen ja laajemmin koko suurten kaupunkiseutujen ulkopuolisen maan haaste.**
- » **Juupajoen haasteellista väestönkehitystä selittävät etenkin huomattavat muuttotappiot maan sisällä.** Juupajoki kärsii erityisesti nuorten ryhmässä hyvin suuria muuttotappioita. Kunnasta muuttaa pois huomattavasti enemmän nuoria kuin kuntaan muuttaa työn, koulutuksen ja muiden syiden takia. **Juupajoki menettää nuoria etenkin Tampereen kaupungille.**
- » **Vaikka tappiot nuorten ovat tyypillisiä haasteena on vähäinen palaajien osuus.** Tämän seurauksena kunnassa syntyvä ikäluokka

supistuu voimakkaasti ja ainakin 2000-luvulla pysyvästi työkään tultaessa. Tämä johtaa osin rakenteelliseen väestön supistumiseen: tuleva synnyttävä sukupolvi on huomattavasti edeltänyttä pienempi poismuuttaneiden takia. **Supistuvan kehityksen katkaisu vaatisikin joko nuorten lähtömuuttojen vähenemistä tai paluumuuttojen merkittävää lisääntymistä.**

» **2010-luvun aikana myös luonnollinen väestönlisäys on heikentynyt nopeasti.** Kunnassa kuolee noin 2-3 henkilöä jokaista syntynyttä kohden. Osasyynä on ikääntymisen takia kuolleiden määrän kasvu, mutta suurempana syynä syntyneiden määrän lasku. **Merkittävästi negatiivinen luonnollinen väestönlisäys tarkoittaa, että kunnan täytyy saada muuttovoittoja ulkopuolelta, jotta väestöpohja säilyisi edes nykytasolla.** Tämä supistuminen on myös osin kroonista ja rakenteellista: kunnan ikärakenne johtaa lähes väkisin kuolleiden syntyneitä suurempaan määrään ja heikon väestönkehityksen takia ikärakenne tulee myös säilymään iäkkään.

» **Juupajoki ei vielä vuosien 2010-2022 aikana ole merkittävästi hyötynyt Tampereen seudun läheisyydestä väestönkehityksen näkökulmasta.** 2010-luvulla ”hyötyjien” raja kulki suuntaa antavasti Oriveden kohdalla, jossa väestönkehitys olikin merkittävästi muita Juupajoen naapurikuntia vahvempaa. 2020-luvulla tässä on tapahtunut kuitenkin pieni, mutta positiivinen muutos. Maltillinenkin vetovoiman vahvistuminen suhteessa **Tampereen seutuun voisi vahvistaa merkittävästi Juupajoen kasvua.**

Yhteenveto ja johtopäätökset toteutuneesta lasten kehityksestä

- » **Juupajoella lasten osuus väestöstä on useimpia naapurikuntia korostuneempi**, lähinnä Orivedellä lasten osuus on vastaava. Tätä selittää pitkälti perinteisesti suuret perhekoot ja korkea yksilötason syntyvyys kunnassa, etenkin verrattuna naapurissa oleviin Jämsän ja Mänttä-Vilppulan kaupunkeihin. Samalla **Juupajoki on saanut pientä, mutta merkityksellistä muuttovoittoa lapsiperheistä**, vaikka muuten kunnan asema muuttoliikkeessä on ollut heikko.
- » **Koulun aloittavan ikäryhmän koko määräytyy kunnassa pääosin aiemman syntyvyyden pohjalta**. Syntyvyys seitsemän vuoden takaa selittää noin 92 prosenttia alakoulun aloittavan ikäluokan koosta Juupajoella, loput nojaa muuttovoittoihin alle kouluikäisistä. Osuus on suhteellisen tyypillinen.
- » **Vaikka muuttoliikkeen vaikutus on maltillinen koululaisikäluokkiin, se ei ole merkitykseton**. Juupajoki saa muuttovoittoa etenkin pienten lasten perheistä, varsinkin Orivedeltä ja Helsingin seudulta. Koululaisikäluokissa kunta kärsii jo pientä tappiota, mutta koululaisperheiden muutot ovat ylipäätään harvinaisia Juupajoella ja koko maassa. Koska Juupajoen lasten ikäryhmien määrällinen koko on hyvin pieni, jo maltilliset muutokset lapsiperheiden muutossa voivat merkittävästikin vahvistaa koululaisikäluokkien kehitystä.
- » **Vuosien 2010-2022 aikana lasten ikäryhmien kehitys oli Juupajoella**

heikkoa. Haastavinta kehitys oli alle kouluikäisten ryhmässä, minkä koko lähes puolittui ajanjakson aikana. Kuitenkin myös peruskouluikäisten pitkän ajanjakson trendi on vahvasti negatiivinen. **Heikko lasten ikäryhmän kehitys ei kosketa vain Juupajokea, vaan kaikkia naapurikuntia**: esimerkiksi alle kouluikäisten määrä on vähentynyt Juupajoella ja naapurikunnissa jopa 1 300 henkilöllä vuosien 2010-2022 aikana.

- » **Lasten ikäryhmän heikkoa kehitystä selittävät yli 6-vuotiaiden ryhmässä etenkin hedelmällisessä iässä olevan väestön pitkään jatkunut supistuminen**. Koska kunta menettää pysyvästi huomattavan osan kunnassa syntyneistä nuorten muuttoliikkeen muodossa, syntyneiden ikäluokka on laskenut trendinomaisesti jo pitkään. Tämä selittää maltillista, mutta tasaisesti jatkuvaa koululaisikäluokkien pienentymistä.
- » **Alle kouluikäisten hyvin voimakas supistuminen on suora seuraus yksilötason syntyvyyden laskusta**. Juupajoella (ja koko maassa) keskimääräiselle naiselle syntyy merkittävästi aiempaa vähemmän lapsia – tämä selittää yli puolet alle kouluikäisten supistumisesta Juupajoella. **Toinen selittävä tekijä on myös iäkkäämmässä ikäryhmissä vaikuttava hedelmällisessä iässä olevien (naisten) määrän 2010-luvulla jatkunut kasvu**. Koska molemmat trendit ovat vahvasti negatiivisia, lopputulos on erittäin nopeasti supistuva alle 7-vuotiaiden ikäryhmä.

Yhteenveto ja johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä

- » **Tulevaa väestönkehitystä Juupajoella mallinnettiin kolmella skenaariolla**, minkä lisäksi syntyvyyden mahdollista kasvua mallinnettiin erikseen herkkyyyslaskelmalla. **Kolmea skenaariota erottavat olettamat Juupajoen vetovoimassa**: heikon vetovoiman skenaariossa Juupajoen tuleva vetovoima vastaa aiemman pidemmän ajanjakson vetovoimaa, mikä johtaa merkittäviin muuttotappioihin. Keskivahvan vetovoiman skenaariossa kunnan muuttoliikettä mallinnetaan 2020-luvun pohjalta, jolloin kunnan asema muuttoliikkeessä on ollut aiempaa vahvempi. Vahvan vetovoiman skenaariossa kunnan on oletettu saavan maltillisia muuttovoittoja maan sisältä, etenkin nuorten aikuisten ja lapsiperheiden ryhmässä. Vahvan skenaarion toteutuminen vaatisi nykyistä vahvempaa asemaa muuttoliikkeessä, mutta muutosta voi pitää mahdollisena (jo maltillisesti lisääntyvä muutto Tampereen seudulta riittäisi tähän).
- » **Kaikissa skenaarioissa Juupajoen väestö vähenee**. Väestöä vähentää tulevaisuudessa etenkin kuolleiden syntyneitä suurempi määrä, mikä johtaa mahdollisista muuttovoitoista huolimatta väestön supistumiseen. **Kunnan täytyisikin saada merkittäviä muuttovoittoja koko ennustejakson ajan ja/tai syntyvyyden pitäisi kasvaa merkittävästi**, jotta kunta » kasvaisi tulevaisuudessa.
- » **Supistumisen voimakkuus kuitenkin vaihtelee**. Yhdessäkään skenaariossa väestö ei supistu yhtä voimakkaasti kuin 2010-luvulla. Syy tähän on osin tekninen: kunta ei voi enää kärsiä vastaavia tappioita

nuorten ryhmässä, sillä kunnassa ei ole riittävästi nuoria tähän. Heikon vetovoiman skenaariossa kunnan väestö vähenee kuitenkin yhä huomattavasti, keskivahvan vetovoiman skenaariossa kunnan väestö vähenee kohtuullisesti, mutta vuositasolla muutos on suhteellisen hillitty. Vahvan vetovoiman skenaariossa kunnan väestö vähenee vain hieman, eikä supistuminen juuri näy vuositasolla merkityksellisenä tekijänä.

- » **Juupajoen ikärakenne muuttuu ennustejakson aikana**. Lasten määrä ja osuus väestöstä tulee vähenemään, pitkälti voimakkaasti laskeneen syntyvyyden takia. Työikäisten kehitys sen sijaan vaihtelee, riippuen skenaariosta, sillä vetovoiman kasvu kasvattaa ensisijaisesti työikäistä väestöä. Heikon vetovoiman skenaariossa kunnan työikäisten määrä jatkaa supistumistaan, mutta jo keskivahvassa skenaariossa työikäisten kehitys on hillittyä. **Vahvan vetovoiman skenaariossa Juupajoen työikäisten määrä kasvaa**, mikä alkaisi korjaamaan kunnan kroonista ja rakenteellista supistumista. **Eläkeikäisten määrä vähenee kunnassa ennustejakson aikana useimmista kunnista poiketen**. Toisaalta kaikkien iäkkäimpien määrä kasvaa ennustejakson aikana.

Juupajoen tuleva kehitys ei poikkea merkittävästi naapurikuntien kehityksestä. Jokaisen Juupajoen naapurikunnan väestön ennakoidaan supistuvan vuosien 2022-2040 aikana, vaikka Pirkanmaan väkiluku kasvaakin Tampereen seudun kasvun vaikutuksesta. Juupajoen kehitys on osin vahvempaa kuin naapurikunnissa, lähinnä Oriveden kehitys on Juupajokea vahvempaa.

Yhteenveto ja johtopäätökset tulevasta lasten ikäryhmien kehityksestä

- » **Lasten määrä tulee vähenemään Juupajoella lähes varmasti 2010-luvun syntyneiden matalan määrän takia.** Vaikka syntyvyys elpyisi ja kunnan vetovoima kasvaisi, lasten määrä ei todennäköisesti saavuta nykytasoa edes vuoteen 2040 mennessä tai ainakaan 2010-luvun alun tasoa.
- » **Erityisesti koululaisikäluokat kokevat valtavan muutoksen, sillä syntyneiden määrän lasku heijastuu ikäryhmään vasta 2020- ja 2030-luvun aikana.** 2020-luvulla alakouluikäisten määrä vähenee Juupajoella noin 40-55 henkilöllä: tätä kehitystä voi pitää lähes varmana, sillä nämä pienet ikäkohortit ovat jo syntyneet. 2030-luvun alussa yläkouluikäisten määrä supistuu tätä vastaavasti, lopuksi negatiivinen kehitys heijastuu toisen asteen ikäryhmiin (joissa kuitenkin myös muuttoliikkeen vaikutus on suuri). **On epätodennäköistä, että muuttoliike korvaisi näin suuren muutoksen lasten ikäryhmissä 2020-luvulla.**
- » **2030-luvun kehitys koululaisikäluokissa on epävarmempaa, sillä tulevilla syntyneiden määrän kehityksellä on tähän vielä suuri vaikutus.** Todennäköisesti voimakas supistuminen päättyy alakoulussa vuoteen 2030 ja yläkoulussa vuoteen 2035, ellei syntyvyys laske merkittävästi. Jos kunnan vetovoima kasvaa, ikäryhmät alkavat elpymään hitaasti. **Pelkkä vetovoiman kasvu ei tule elvyttämään koululaisikäluokkia lähelle nykytasoa vuoteen 2040 mennessä.**
- » **On hyvin todennäköistä, että koululaisikäluokat tulevat jäämään**

pysyvästi nykyistä ainakin 2040-luvulle asti. Vaikka kunnan vetovoima ja syntyvyys kehittyisivät vahvasti, koululaisikäluokat jäävät silti nykyistä pienemmäksi. **Alle kouluikäisten määrä ei myöskään elvy 2010-luvun alun tasolle, vaikka syntyvyys ja kunnan vetovoima kasvaisivat merkittävästi.** Toisin sanoen koulutus- ja varhaiskasvatustalouden piirissä olevien lasten määrä tulee vähenemään Juupajoella.

- » **Vaikka lasten ryhmät eivät todennäköisesti elvykään nykytasolle vuoteen 2040 mennessä, skenaarioiden ja herkkyysslaskelmien välille syntyy silti suuria eroja.** Heikoimmassa skenaariossa lasten määrä jatkaa 2030-luvulla hidasta supistumista eikä kroonisen supistumisen kierre katkea. Vahvimmassa skenaarioiden yhdistelmässä taas kunnan syntyvyys kasvaa ja hedelmällisessä iässä oleva väestö kasvaa, minkä seurauksena supistumisen kierre alkaa murtua: kunnan lasten määrä alkaa elpyä ja trendi säilyy koko ajanjakson positiivisena. **Konkreettisena erona skenaarioiden ääripäiden välillä on alakouluikäisten ryhmässä kahden koululuokan kokoinen ero vuonna 2040.**

- » **Lasten ikäryhmän hyvin haastava kehitys koskettaa koko maata ja kaikkia Juupajoen naapurikuntia.** Kaikissa naapurikunnissa koululaisikäluokat supistuvat 25 – 40 prosentilla, koko alueella asuu ennusteen perusteella noin 1 500 peruskouluikäistä nykyistä vähemmän vuonna 2040.

Yhteenveto taustatyön tuloksista

Juupajoen sivistyspalvelujen nykytila

Nykytilakuvauksen sisältö ja toteutus

- » Kuvaus Juupajoen sivistyspalveluiden nykytilasta on laadittu Juupajoen kunnan toimittaman tausta-aineiston ja kunnan viranhaltijoille tehtyjen haastattelujen pohjalta. Nykytilakuvausta on täydennetty selvityksen laadinnan aikana kertyneen tiedon pohjalta.
- » Nykytilakuvaukseen on koottu keskeiset tiedot koskien varhaiskasvatus- ja esi- ja perusopetuspalvelujen sekä muiden sivistyspalvelujen järjestämistä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palveluiden järjestäminen

Juupajoen varhaiskasvatuksen kokonaisuus koostuu Juupajoen päiväkodista, avoimesta varhaiskasvatuksesta ja tilapäisestä varhaiskasvatuksesta. Myös esiopetus on hallinnollisesti varhaiskasvatuksen alaista toimintaa ja siitä vastaa päiväkodinjohtaja, mutta toiminta järjestetään Kirkonkylän koululla. Erityisvarhaiskasvatus toteutetaan ostopalveluna.

Juupajoella toimii yksi kunnallinen päiväkotitoiminta, Juupajoen päiväkotitoiminta. Päiväkodissa toimii kolme ryhmää: 0-3-vuotiaat Nallet (11 lasta), 3-5 -vuotiaat Mesikämmenet (16 lasta) sekä 3-5 vuotiaat Metsämuppletit (11 lasta). Mesikämmenien ryhmässä toimii vuorohoito.

Metsämuppletit on vuonna hankerahoituksella vuonna 2022 käynnistetty metsäryhmä, joka toimii osan päivästä metsässä Juupajoen rotkon esteettömän laavun ympäristössä ja osan päivästä Perhetupa Metsätähdessä.

Päiväkodissa työskentelee yhteensä 11 varhaiskasvatuksen opettajaa ja lastenhoitajaa. Yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja yksi lastenhoitaja tekevät 50 % työaikaan. Varhaiskasvatuksessa on 1.9.2023 tilastoinnin mukaan 37 lasta, joista 34 Juupajoelta ja kolme naapurikunnista.

Avointa varhaiskasvatusta järjestetään joka toinen viikko Perhetupa Metsätähdessä. Avoimessa varhaiskasvatuksessa käy pääsääntöisesti 3-5 lasta ja 5 aikuista. Toiminnasta vastaa päiväkodin johtaja, joka toimii myös ryhmän vastuuvetäjänä. Ryhmässä toimii lisäksi seurakunnan perhetyöntekijä tai varhainen perhetyöntekijä. Avoin päiväkotitoiminta on tarkoitettu kotona hoidettaville alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen tai isovanhemmille yhteisen olemisen, tekemisen, tutustumisen, leikkiseuran ja vertaistuen paikaksi.

Varhaiskasvatuspalvelut

Tilat

Juupajoen päiväkoti sijaitsee kunnan keskustassa. Päiväkoti on rakennettu vuonna 1987. Kiinteistön pinta-ala on 637 m². Päiväkotikiinteistöstä tehdyssä kuntotutkimuksessa ei ole löytynyt merkittäviä korjaustarpeita. Tilojen toiminnallisuutta ja viihtyvyyttä on kehitetty kalustehankinnoin ja muilla pienemmillä ratkaisulla. Tilat ovat riittävät suhteessa lapsimäärään.

Perhetupa Metsätähden tilat sijaitsevat kunnan omistamassa rivitalohuoneistossa, jonka pinta-ala on 108 m². Tilat on remontoitu vuonna 2009. Rivitalon toisessa huoneistossa toimivat MLL Perhekahvila, Oriveden seurakunnan lapsiparkki sekä SPR Juupajoen osaston kirpputori.

Esi- ja perusopetus

Palveluiden järjestäminen

Juupajoella esi- ja perusopetusta järjestetään Kirkonkylän koululla, ns. pienten lasten koululla sekä Juupajoen koulukeskuksessa, johon kuuluu ala- ja yläkoulu. Kirkonkylän koululla järjestetään 0-2 luokkien opetus. Koulukeskuksen alakoulussa 3-6 luokkien ja yläkoulussa 7-9 luokkien. Kirkonkylän koulu ja alakoulu ovat yksisarjaisia, yläkoulu kaksisarjainen.

Esiopetus on hallinnollisesti varhaiskasvatuksen alaista toimintaa, mutta esiopetusta järjestetään Kirkonkylän koululla. Esiopetuksen oppilaat ovat täydentävässä varhaiskasvatuksessa (yksi varhaiskasvatuksen työntekijä), jota järjestetään aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Kirkonkylän koulussa opiskellaan joustavassa esi- ja alkuopetuksessa.

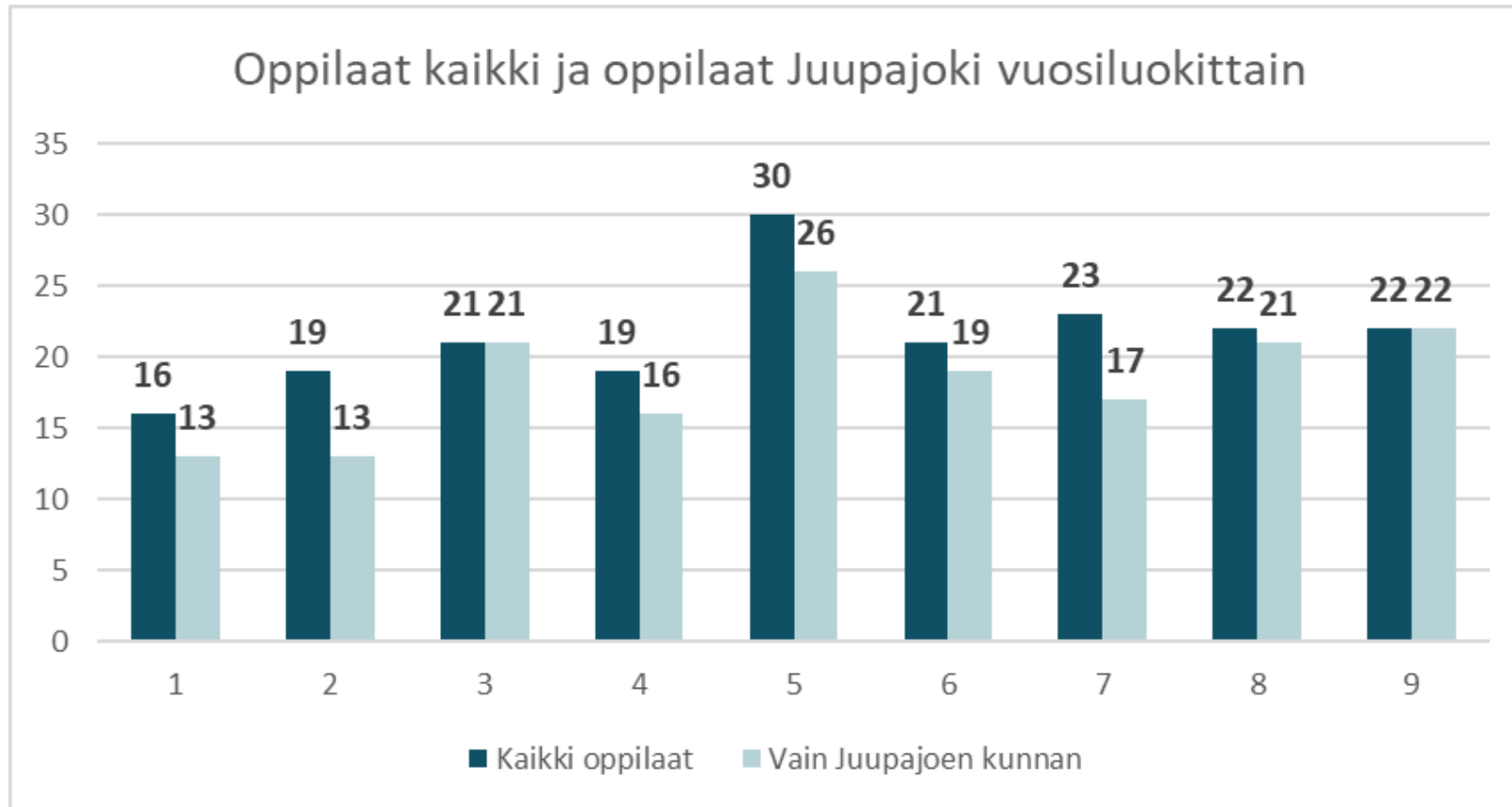
Syksyllä 2022 perustettiin joustava pienryhmä 5.-9.-luokkien erityistä tukea tarvitseville oppilaille. Vaativan erityisen tuen perusopetusta ostetaan Orivedeltä. Perusopetuksen oppilasmäärät ja henkilöstörakenne on kuvattu seuraavilla dioilla.

Perusopetuksen henkilöstörakenne

AMMATTINIMIKE	KOULUKESKUS syksy 2023	KIRKONKYLÄ syksy 2023	KOULUKESKUS syksy 2024	KIRKONKYLÄ syksy 2024
Luokanopettaja	5	2	5	2
Koulunkäynninohjaaja	5	3 (hanketyössä 1)	5	2
Laaja-alainen erityisopettaja	0,7	0,3	0,7	0,3
Erityisluokanopettaja	1		1	
Lehtori	4		3	
Tuntiopettaja, päätoiminen	5		1	
Tuntiopettaja, sivutoiminen	1		1	
Rehtori	0,8	0,2	0,8	0,2
Yhteensä	22,5	5,6	22,5	5,5

Juupajoen kunnan perusopetuksen vuosiluokittainen oppilasmäärä 20.9.2023

Oppilaat eroteltu kotikunnan mukaan (Juupajoen kunta 2023)

Kirkonkylän koulu

- » Kirkonkylä on 140 vuotta vanha, Kopsamon kylässä sijaitseva puukoulu. Koulun huoneistoala on 399 m². Koulun tilat on uusittu noin 15 vuotta sitten, jolloin veistoluokka muutettiin esiopetuksen tiloiksi.
- » Koulun vieressä on kylätalo, jonka huoneistoala on 180 m². Koulun oppilaat ruokailevat kylätalon yhteydessä olevassa ruokalassa, johon ruuat tulevat koulukeskuksessa sijaitsevasta jakelukeittiöstä.
- » Lisäksi koulun vieressä sijaitsee entinen kunnanvirasto, joka on ollut aiemmin opetuskäytössä. Kiinteistön huoneistoala on 243 m². Koulussa on kaksi isoa luokkahuonetta ja muita tiloja. Tällä hetkellä toisessa luokkatilassa toimii koulukirjasto ja toinen luokkatila on kansalaisopiston käytössä.

Koulukeskus

Yläkoulu:

- » Rakennusvuosi 1993
- » Bruttoala 2 240 m², huoneistoala noin 2000 m². Yläkoulurakennuksessa ruokala (183 m²) ja keittiö (n. 60 m²)
- » PTS-arvio laadittu vuonna 2022. 2023 tehty suunnitelman mukaisesti elementtisaumausten uusiminen ja vaihdettu valaistus. Vuodelle 2024 suunniteltu kiinteistöautomaation uusiminen.

Alakoulu:

- » Rakennusvuosi 1965
- » Bruttoala 840 m²
- » PTS-arvio laadittu vuonna 2022, jossa todettu merkittäviä korjaustarpeita.

Liikuntasali:

- » Kerrosala 1206 m². Tila jaettavissa kahteen.
- » Peruskorjattu vuonna 2015
- » Liikuntasalin yhteydessä kuntosali ja pukuhuoneet.

Työpajarakennus:

- » Rivitalorakennus, rakennettu 1980-luvulla.
- » Kerrosala 619 m², huoneistoala 476 m².
- » Tiloissa kuvaamataidon, tekstiilikäsityön ja koulunuorisotyön tilat sekä koulukirjasto. Lisäksi tiloissa toimii oppilashuolto, Pirha vuokraa noin 44 m² kokoista tilaa.

Muut sivistyspalvelut

- » Juupajoen kunnan vapaa-aikapalveluihin kuuluvat kirjasto, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut.
- » Vapaa-aikatoimen palvelut toimivat yhteisissä tiloissa kunnan keskustassa Korkeakoskella. Vapaa-aikatalossa on kirjasto ja nuorisotilat sekä kulttuuritoimintaa.
- » Liikuntapaikat sijaitsevat pääosin Koulukeskuksen yhteydessä, mistä löytyy liikunta- ja kuntosalit, jääkiekkokaukalo sekä hiihtoladut.
- » Vapaa sivistystyö järjestetään yhdessä lähialueen kuntien kanssa. Taiteen perusopetusta tuottaa Merikanto-opisto. Oriveden ja Juupajoen yhteisen kansalaisopiston, Oriveden seudun kansalaisopiston (OSKO), toiminta kattaa perinteisen vapaan sivistystyön – ja taiteen perusopetuksen musiikissa ja kuvataiteessa.

Tunnistettut vahvuudet sekä haasteet ja kehittämistarpeet Juupajoen sivistyspalveluissa

Vahvuudet:

- » Sitoutunut ja osaava henkilökunta
- » Kehittämismyönteisyys ja ketteryys
- » Yhteistyöhalukkuus
- » Matala organisaatio
- » Hyvät resurssit: tuntikehys, ryhmäkoot, opetusmateriaalit
- » Metsä- ja ympäristökasvatus ja yhteistyö Hyytiälän kanssa
- » Pienten lasten koulu + koulukeskus nähdään toimivana koulupolkuna

Haasteet ja kehittämistarpeet:

- » Osaavan henkilöstön saatavuus
- » Lasten määrän väheneminen
- » Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten määrän kasvu
- » Alakoulun tilat tulossa tiensä päähän. Myös päiväkodin tiloissa remonttitarpeita.
- » Taloudellisen tilanteen heikkeneminen tulevaisuudessa
- » Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden välinen yhteistyö voisi olla tiiviimpää
- » Vuorohoidon järjestäminen etenkin viikonloppuisin ja juhlapyhinä on haastavaa

Kuntavertailu

Kuntavertailun sisältö ja toteutus

- » Osana selvitystä laadittiin kuntavertailu, jossa tarkasteltiin erilaisia olemassa olevia tapoja järjestää opetus- ja kasvatuspalveluja. Kuntavertailun tavoitteena oli kerätä tietoa ja tuottaa ideoita ratkaisuvaihtoehtojen laatimiseksi.
- » Vertailuun valittiin kunnat, jotka vastasivat kokoluokaltaan ja olosuhteiltaan Juupajoen kuntaa. Vertailukunniksi valittiin Jämijärvi, Kihniö, Multia ja Vimpeli.
- » Vertailu toteutettiin perehtymällä saatavilla olevaan julkiseen dokumenttiaineistoon sekä haastatteleamalla vertailuun valittujen kuntien edustajia. Vertailukunnista Vimpelin edustajia ei tavoitettu haastatteluun.
- » Lisäksi kuntavertailussa tehtiin opetuspalveluiden talouden tarkastelu, jossa Juupajoen kunnan opetuspalveluiden taloudellisia tunnuslukuja verrattiin valittuihin kuntiin.

Perustiedot vertailuun valittujen kuntien sivistyspalveluista

Jämijärvi:

- » Uusi yhtenäiskoulu, n. 180 oppilasta. Varhaiskasvatuksessa n. 60 lasta. Esiopetus järjestetään varhaiskasvatuksen yhteydessä päiväkotia Pääskyssä. Päiväkotia on yhtenäiskoulun yhteydessä.
- » Kaikki palvelut omana tuotantona, vain siivouspalvelut ostopalveluna. Kuntien välinen yhteistyö tällä hetkellä vähäistä.

Kihniö:

- » Esi- ja perusopetus Kihniön yhtenäiskoulussa, jossa on n. 180 oppilasta. Esiopetus yhtenäiskoulun tiloissa. 6. luokka aineenopetuksessa. Varhaiskasvatusta järjestetään Kihniössä kolmiryhmäisessä Kettukallion päiväkodissa. Vuosien 2023-2024 ajan maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu.
- » Kaikki palvelut omana tuotantona. Yhteistyö muiden kuntien kanssa tällä hetkellä vähäistä.
- » Yläkoulun säilyttäminen nostettu kuntastrategiaan: *Yläkoulun säilyttäminen on Kihniön elinvoimalle keskeinen asia.*

Multia:

- » Uudehko vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskoulu, jossa noin 130 oppilasta. Esiopetus päiväkohtain yhteydessä, yhteensä 52 lasta. Olivat kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, siitä hyviä kokemuksia. Maksuton varhaiskasvatus, mitä pitävät hyvänä.
- » Yhteistyötä tehty muiden kanssa kehittämishankkeissa ja henkilöstön kouluttamisessa. Lisäksi yhteisiä aineenopettajakokeiluja ja alkamassa etsivän nuorisotyön työn järjestäminen kolmen kunnan yhteistyönä.

Vimpeli:

- » Ostopalvelusopimus Alajärven kaupungin kanssa 1.1.2017 sivistystoimen palveluiden järjestämisestä. Alajärvi hallinnoi Vimpelin sivistystoimen palveluita, mutta kaikki palvelut järjestetään Vimpelissä.

Nostoja kuntavertailusta

Tunnistetut haasteet:

- » Henkilöstöpula. Etenkin lyhytaikaisiin sijaisuuksiin vaikea löytää sijaisia. Osassa kunnista virkoihin ja pidempiaikaisiin sijaisuuksiin helpompi saada päteviä hakijoita, osassa haasteena yleisesti pätevän henkilöstön saatavuus.
- » Pienessä kunnassa viranhaltijoilla on erittäin laajat toimenkuvat.
- » Pienessä kunnassa, jossa pienet lapsimäärät, haasteeksi voi muodostua kaverisuhteet.
- » Aineenopettajien opetusvelvollisuuden täyttäminen haastavaa. Etenkin aineissa, joissa vähän opetustunteja, on vaikea tarjota pätevää opetusta. Opettajat joutuvat opettamaan aineita, joihin ei ole pätevyyttä.
- » Yläkoulujen tulevaisuus keskeinen kysymys. Mihin asti on järkevää järjestää omassa kunnassa? Miten voidaan turvata aineenopettajien tunnit?

Tunnistetut toimivat ratkaisut:

- » Luokanopettajien tai muun henkilöstön kannustaminen lisäkouluttamiseen ja pätevytyymiseen. Keinoina uraohjaus ja opintovapaiden mahdollistaminen.
- » Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä

poissaolojen sijaistamisena. Esim. koulunkäynninohjaajat päiväkodin puolelle äkillisten poissaolojen paikkaamiseksi. Lisäksi ohjaajien työaika voidaan jakaa koulun ja päiväkodin kesken, jos koulussa ei ole tarjota riittävästi tunteja.

- » Positiivisia kokemuksia kaksivuotisesta esiopetuksesta ja maksuttomasta varhaiskasvatuksesta. Maksuton varhaiskasvatus tuonut varhaiskasvatuksen piiriin lapsia, jotka eivät olisi muuten tulleet. Taloudellisesti ei suurta vaikutusta.
- » Yhteisistä aineenopettajista sekä hyviä että huonoja kokemuksia. Toteutustapoina erilliset työsopimukset molempiin kuntiin sekä ostopalvelu. Huomioitavaa etäisyydet, kulukorvaukset ja lukujärjestysten laatiminen.
- » Etsivä nuorisotyö yhteistyössä kolmen kunnan kesken. Yhteistyötä kehitetty AVI + kunnat. Tavoitteena säilyttää palvelu, ei niinkään taloudelliset säästöt.
- » Muu yhteistyö naapurikuntien kanssa: osaamisen jakaminen, vertaistuki, koulutus- ja hankeyhteistyö
- » Tulevaisuudessa ratkaisuksi nähdään yhdysluokkaopetukseen siirtyminen lasten määrän vähetessä.
- » Kasvatus- ja opetuspalveluiden turvaamiseksi keskeisenä nähdään kuntien välisen yhteistyön tiivistäminen esim. yhteiset aineenopettajat ja valinnaisaineiden tarjonta.

Juupajoen kustannukset vertailukuntien tasolla

Oppilaita perusopetuksessa	196	191	165	127	268	290	145	147	549 935	4 464
Perusopetus ja ap-ip-toiminta, euroa per lapsi	Juupajoki	Jämijärvi	Kihniö	Multia	Vimpeli	Ruovesi	Kaavi	Isojoki	Koko maa	Kuntatyyppi
Ulkoiset toimintakulut pl. Vuokratulot	12 077	12 892	9 210	12 241	11 632	10 911	15 874	12 565	7 906	12 994
Sisäiset toimintakulut pl. Vuokratulot	434	602	2 434	2 125	0	856	1 426	920	866	1 295
Ulkoiset vuokratulot	189	7	159	1 125	0	100	47	121	107	216
Sisäiset vuokratulot	0	13	1 137	0	0	1 672	2 186	0	1 855	894
Poistot ja arvonalentumiset	326	3 151	87	325	0	39	29	1	144	497
Vyörytyskulut	0	0	0	806	0	0	708	2 190	362	604
Käyttötuotot	805	821	1 146	593	0	609	531	1 678	748	1 849
Nettokäyttökustannus	12 221	15 845	11 881	16 028	11 632	12 968	19 740	14 118	10 491	14 651

- » Juupajoen perusopetuksen kustannukset ovat vuonna 2022 olleet vertailukuntien tasolla, varsinkin kun vertailu suoritetaan ilman vuokratuloja ja poistoja. Kuntien välillä on eroja sisäisten vuokratulojen raportoinnissa
- » Kiinteistökustannukset aiheuttavat merkittävän eron kuntien välisissä kustannuksissa, esim. Jämijärven perusopetuksen osalta korkea poistosumma selittää vuonna 2022 valmistunut uusi koulukeskus Pääsky

Yhteistyö lähialueen kuntien kanssa

Yhteistyön nykytilanne ja yhteistyömahdollisuuksien kartoitus

Yhteistyön nykytilanne:

- » Juupajoen kunta on ollut mukana Ylä-Pirkanmaan alueen kuntien sivistysjohtajien verkoston toiminnassa. Lisäksi lähialueen kuntien kanssa on tehty yhteistyöstä kehittämishankkeissa.
- » Aiemmin ostettu varhaiskasvatuksen erityisopetuksen resurssia Orivedeltä. Lisäksi Orivedeltä Hirsilän alueelta osa oppilaista käy koulua Juupajoella.
- » Varhaiskasvatuksessa osa lapsista tulee naapurikunnista.

Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen:

- » Osana selvitystä haluttiin kartoittaa lähialueen kuntien (Orivesi, Ruovesi ja Mänttä-Vilppula) ajatuksia ja toiveita liittyen yhteistyöhön sivistyspalveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä.
- » Yhteistyömahdollisuuksien kartoittamiseksi haastateltiin Oriveden, Ruoveden ja Mänttä-Vilppulan sivistysjohtajia. Oriveden osalta haastattelussa oli mukana myös kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja.
- » Toiminnan kehittäminen ja suunnittelu: esimerkiksi hankeyhteistyö ja yhteistyö opetussuunnitelman laatimisessa.

Tunnistetut yhteistyön teemat:

- » Henkilöstön kouluttaminen
- » Vuorohoidon järjestäminen
- » Varhaiskasvatuspaikka naapurikunnassa vanhempien niin toivoessa
- » Yhteiset työntekijät: aineenopettajat, viranhaltijat, erityisopettajat sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa
- » Koulukuljetukset, etenkin rajaseuduilla
- » Yhteinen sijaispooli
- » Yhteiset retket, tapahtumat
- » Kuntien erityispiirteiden hyödyntäminen: esimerkiksi Juupajoella metsä- ja ympäristöpainotus, Mänttä-Vilppulassa taide ja kulttuuri

Yhteistyössä huomioitavia seikkoja

- » Säännöllisyys ja yhteyden ylläpitäminen. Esimerkkinä sivistysjohtajien ja rehtorien verkoston tapaamiset.
- » Selkeä tavoite ja pelisäännöt yhteistyölle.
- » Kaikkien osapuolten tasavertaisuus: ei sanelupolitiikkaa ja yhteistyön koordinointiin kuluvan työmäärän jakaminen tasaisesti
- » Yhteiset teemat ja tavoitteet. Esimerkiksi lautakunnan alaisiin suunnitelmiin yksi kuntien yhteinen tavoite.
- » Henkilöstön eläköityessä ja/ tai rekrytointien suunnittelussa olisi hyvä kartoittaa muiden kuntien tarpeet

Tiivistelmä kyselyn tuloksista

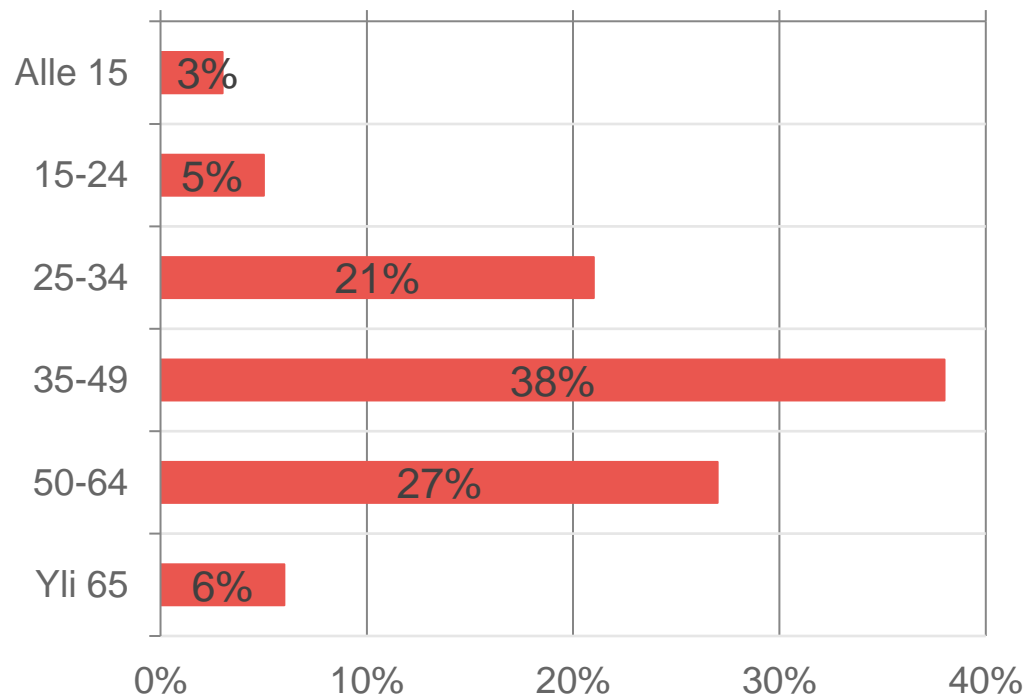
Kuvaus kyselyn toteutuksesta ja sisällöstä

Kuntalaisten, henkilöstön ja sidosryhmien osallistamiseksi toteutettiin kaikille avoin sähköinen kysely. Kyselyssä kysyttiin, mitkä asiat ovat kuntalaisille erityisen tärkeitä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä muissa sivistyspalveluissa. Lisäksi kyselyssä kartoitettiin kehittämisideoita ja ajatuksia palveluiden kehittämisestä. Kyselyssä oli henkilöstölle erillinen osio, jossa kysyttiin näkemyksiä selvityksen laadinnassa tunnistettuihin ratkaisuaihioihin.

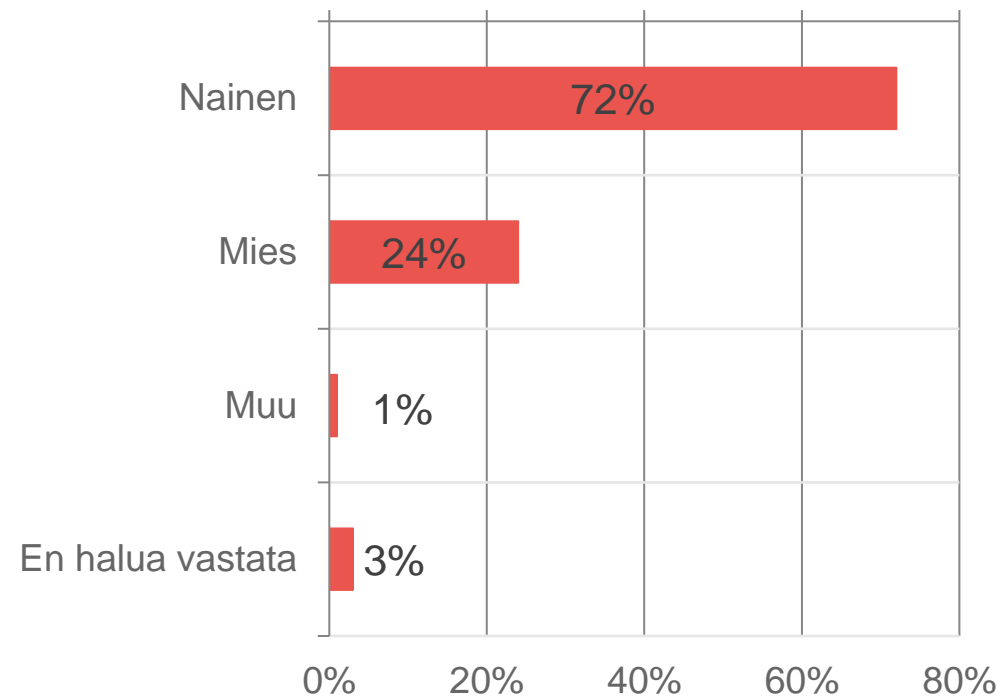
Selvitysraportin osana on tiivistelmä kyselyn tuloksista. Kyselyraportti kokonaisuudessaan on luettavissa raportin liitteissä.

Kyselyn vastaajat 1/2

Ikä (n 96)

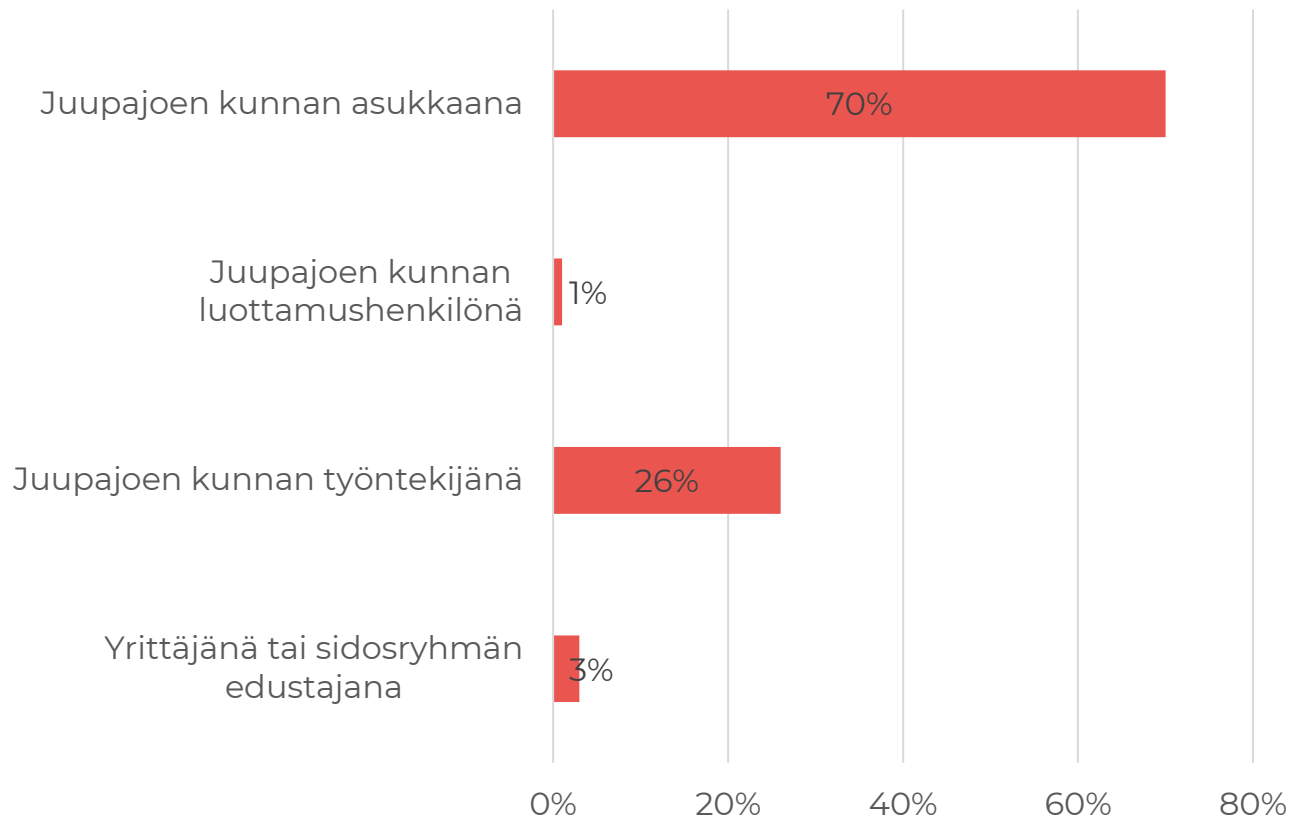

Sukupuoli (n 96)

Taustatiedot 2/2

Vastaaan kyselyyn ensisijaisesti (n=96)

Kyselyyn Juupajoen kunnan asukkaana vastanneista (n 67)

- 76 % oli lapsen tai nuoren huoltajia,
- 9 % lapsia tai nuoria,
- 6 % lapsen tai nuoren muita läheisiä ja
- 9 % muuten aiheesta kiinnostuneita.

Mitkä asiat ovat kyselyn vastaajille tärkeimpiä?

Varhaiskasvatus:

- » Henkilökunnan osaaminen
- » Terveelliset ja toimivat tilat
- » Ulkoilun alueen laatu
- » Pienet ryhmäkoot ja lakisääteistä parempi henkilöstömitoitus

Esi- ja perusopetus:

- » Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta
- » Opetuksen laatu
- » Terveelliset ja toimivat opetustilat
- » Koulun ja kodin välinen yhteistyö

Muut sivistyspalvelut:

- » Kirjastopalvelut
- » Liikuntamahdollisuudet
- » Toiminnan monipuolisuus

Miten kehittäisit Juupajoen varhaiskasvatuspalveluja? (n 17)

» **Nykyisen tason säilyttäminen:**

Varhaiskasvatuspalvelut koetaan hyvin toimiviksi eikä niissä nähdä kehittämistarpeita tai sitten toiveena on palveluiden tason ja laadun säilyttäminen nykyisellään ilman heikennyksiä.

» **Luonto ja metsä vahvuudeksi:** Luonto, metsä ja ympäristökasvatus nähdään asioina, joihin tulisi panostaa ja jotka tulisi nostaa vahvuudeksi. Myös taide- ja kirjallisuuskasvatus koetaan tärkeäksi.

» **Ryhmäkoot ja henkilöstömitoitus:** Toiveena pienet ryhmäkoot ja hyvä henkilöstömitoitus etenkin alle 2-vuotiaiden lasten ryhmässä. Henkilöstömitoituksessa tulisi huomioida vuorohoitotarpeen vaikutukset sekä tukea tarvitsevat lapset. Kehitysideana joustavat

ryhmittelyt ja henkilökuntaresurssin käyttö lasten määrän vähetessä.

» **Tilaratkaisut:** Tilojen osalta toivotaan uudempia tai uusittuja tiloja, jotka vastaavat paremmin lasten tarpeisiin. Kehityskohteena uudemmat/uusitut tilat, jotka sopisivat paremmin lasten tarpeisiin. Lisäksi ehdotuksena 5-vuotiaiden siirtyminen pienten lasten koululle, mikäli esiopetuksesta tulee kaksivuotinen.

» **Muut huomiot:** Vastauksissa nousee esiin toive yhteistyön lisäämisestä naapurikuntien kanssa.

Miten kehittäisit Juupajoen esi- ja perusopetusta? (n 21)

- » **Kodin ja koulun välinen yhteistyö:** Yhteistyön lisääminen kodin ja koulun välillä nähdään tärkeäksi.
- » **Yläkoulun tulevaisuus:** Yläkoulun tulevaisuus on ratkaistava, kun pienet ikäluokat saavuttavat yläkouluikänsä. Yhteistyötä muiden kuntien kanssa tulisi lisätä.
- » **Yhteistyö Ylä-Pirkanmaalla:** Yhteistyötapa esimerkiksi yhteisten oppituntien järjestäminen Teams-opetuksena.
- » **Ympäristöosaaminen:** Kouluissa tulisi lisätä ympäristöosaamista.
- » **Tilaratkaisut:** Uudet tilaratkaisut ovat tarpeen terveiden tilojen saamiseksi oppilaille ja henkilökunnalle. Etenkin alakoulun kunto herättää kysymyksiä.
- » **Kielten opiskelu:** Kielten, erityisesti ruotsin ja englannin, opiskelua tulisi lisätä jo pienestä pitäen.
- » **Joustava esi- ja alkuopetus:** Esi- ja alkuopetuksen tulisi olla joustavaa, ja yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tulisi lisätä.
- » **Ryhmäkoot:** Pienet ryhmäkoot nähdään tärkeänä. Ehdotuksena myös erityistä tukea tarvitsevien lasten sijoittaminen omiin ryhmiin.
- » **Oppimistavat:** Perusopetuksen tulisi eriyttää yksilöllisesti oppilaiden tarpeet, ja huomioida erilaiset oppimistavat, kuten tekemällä oppiminen.

Miten kehittäisit Juupajoen muita sivistyspalveluita? (n 9)

- » **Yhteistyö:** Tiiviimpi yhteistyö varhaiskasvatuksen, kirjaston ja vapaa-aikatoimen välillä.
- » **Monipuolisuus liikuntapalveluissa:** Liikuntapalveluihin toivotaan monipuolisuutta ja eri ikäisiä ihmisiä yhdistäviä tapahtumia.
- » **Kulttuuri/kansainvälisyys toiminta:** Vapaa-aikatalolle toivotaan lisää kulttuuri- ja kansainvälisyystoimintaa.
- » **Nuorten hyvinvointi:** Juupajoella on jo panostettu nuoriin, ja sitä toivotaan kehitettävän entisestään. Kesäaikaan lapsille

ja nuorille tulisi olla enemmän päiväaikaan tarjottuja kerhoja.

- » **Työikäisen väestön aktivointi:** Työikäisten liikkumisen lisäämiseen panostaminen nähdään tärkeänä, ja siihen tulisi panostaa myös taloudellisesti.

Kysely henkilöstölle

- » Henkilöstöltä kysyttiin näkemyksiä selvityksen laadinnassa tunnistettuihin ratkaisuaihioihin.
 - » **Yhteistyö muiden kuntien kanssa:** Esimerkiksi yhteiset aineenopettajat aineissa, joissa tuntimäärä on pieni sekä yhteistyö toiminnan kehittämisessä ja henkilöstön kouluttamisessa.
 - » **Tila- ja palveluverkkokysymykset:** kiinteistöt ja opetustilat
 - » **Opetuksen järjestäminen:** Esimerkiksi yhdysluokkaopetus, työnkuvien muokkaaminen, alakoulun kuudennen luokan siirtyminen aineenopetukseen

Henkilöstön näkemykset kuntayhteistyöstä

Ratkaisut ja toimintatavat

- » Yhteiset kiertävät aineenopettajat.
- » Yhteiset koulutuskokonaisuudet ja hankkeet sekä säännölliset yhteistyöpalaverit.
- » Yhteisesti sovitut rekrytointikäytännöt naapurikuntien kanssa sekä säännöllinen tiedon jakaminen henkilöstötarpeisiin liittyen muiden kuntien kanssa.
- » Koulupaikan joustava osoittaminen kuntien välillä luokkakokojen tasaamiseksi.

Haasteet (n 12)

- » Tarve vähentää henkilöstöä.
- » Henkilöstöltä vaaditaan vielä enemmän joustavuutta.
- » Henkilökunnan työmäärän kasvaminen kohtuuttomaksi, jos tulee opettaa useampaa ainetta ja luokkatasoa.

Yhteisiin opettajiin liittyvät haasteet:

- » Lukujärjestystekniset haasteet.
- » Kiertävän / yhteisen opettajan työnkuvan houkuttelevuus, pätevien hakijoiden saaminen. Olemassa olevan henkilöstön halukkuus opettaa useammassa koulussa.
- » Siirtymät ja välimatkat nähdään haasteina. Siirtymäajat tulisi laskea työajaksi oppituntien lisäksi.
- » Haasteena sopivien ajankohtien järjestäminen yhteisille palaverille ja vanhempien tapaamisille.
- » Kiertävät opettajat eivät olisi koulujen arjessa kokoaikaisesti, mikä heikentäisi oppilaiden ja muiden opettajien tuntemista.

Henkilöstön näkemykset tila- ja palveluverkkoratkaisuista

Ratkaisut ja toimintatavat (n 16)

- » Yläkoulun lakkauttaminen, jolloin alakoululle vapautuu enemmän tiloja eikä olisi tarvetta uudisrakennukselle.
- » 5-6 lk siirtyminen yläkoulun puolelle ja 3-4 lk oppilaat pienten lasten koululle.
- » Pienten lasten koulun säilyttäminen. Tarvittaessa koululla voisi olla 0-4 lk.
- » Varhaiskasvatus ja esiopetus omassa yksikössä, alakoulu (1-6 lk) omissa tiloissa.
- » Yksi "kampusalue", jossa olisi terveet tilat päiväkodista mahdollisesti yläkouluun asti
- » Tilojen osalta toivotaan musiikkiluokka toimivampaan tilaan, jossa olisi äänieristys kunnossa, riittävästi eriyttämistä varten olevia tiloja, sermejä tilojen jakamiseksi sekä muilla tavoin muunneltavia tiloja.
- » Koulujen tilojen hyödyntäminen harrastustoiminnassa.

Haasteet: (n 9)

- » Yläkoulun jatkuminen oppilasmäärän vähetessä.
- » Kouluinvestointien aiheuttamat kustannukset.
- » Alakoulun rakennus heikossa kunnossa ja epäkäytännöllinen.
- » Tarvittaisiin liikuntahallin lisäksi yksi suurempi tila erilaisiin toimintoihin.
- » Nykyiset tilat eivät ole muunneltavissa eivätkä sovellu toiminnalliseen perusopetusajatteluun.
- » Työpaja-rakennuksen toimintojen sijoittaminen on vailla ratkaisua.

Henkilöstön näkemykset opetuksen järjestämisestä

Ratkaisut ja toimintatavat (n 15)

- » Liikkuvuus yli kuntarajojen.
- » 6. luokan siirtyminen aineenopetukseen joko asteittain tai kokonaan. Mahdollisesti jo 5. luokan siirtyminen osin aineenopetukseen.
- » Luokanopettajohtoisuus-malli olisi hyvä myös yläkoulun puolella.
- » Joustavat yhdysluokat.
- » Yksi opettaja voisi opettaa useampaa oppiainetta. Nykyisten opettajien osaamisen laajempi hyödyntäminen aineenopetuksessa.
- » Työnkuvia olisi hyvä muokata ja uudistaa. Tähän tulisi kysyä henkilökunnalta mielipiteitä ja ideoita.
- » 0 - 4 luokat pienten lasten koululle ja siirtyminen yhdysluokkaopetukseen.
- » Yhteisopettajuus.
- » Tuntikehyksen supistaminen.
- » Vähemmän koulunkäynninohjaajia
- » Yläkoulun lakkauttaminen.

Haasteet (n 14)

- » Osaamisen kehittämistä arvostetaan liian vähän.
- » Tarvitaan aitoa yhteistyötä ja yhteen hiileen puhaltamista, nyt tässä haasteita. Vastauksissa nousee esiin myös henkilökemioihin liittyviä haasteita.
- » Yhdysluokkaopetus on toimivaa vain riittävän pienillä ryhmäkoilla ja riittävällä ohjaajaresursoinnilla.
- » Opettajien innokkuus ja muutosvastarinta.
- » - Henkilökunnan koulutus, mistä aika ja raha?
- » Yhdysluokkaopetus on haasteellinen vaihtoehto mm. erityisen tuen tarpeessa olevien lasten määrän vuoksi. Lisäksi se luo painetta opettajille ja vaikeuttaa entisestään oppilaiden keskittymistä oppitunneilla.
- » Opettajien innokkuus ja muutosvastarinta.
- » Henkilökunnan osaamista tulisi kehittää vastaamaan uudistuksia, mistä riittävät resurssit?
- » Vaikeus löytää opettajia, joilla pätevyys useamman aineen opettamiseen.
- » Erityisen tuen järjestäminen oppilaille.
- » Pienempi tuntikehys heikentää oppilaiden oppimista.

Nostoja yhteistyökentelyn tuloksista

Skidialogi, henkilöstön työpaja, kuntalaistilaisuus

Yhteistyöskenntely

Työn osana järjestettiin 8.2.2024 työpajoja eri osallisille. Kaikkia pohjustettiin ryhmäkohtaisesti muotoillulla tiedoilla lasten määrän kehityksestä Juupajoella ja asioista, joihin se vaikuttaa.

Keskustelun aiheina olivat tärkeinä pidetyt asiat, eri ratkaisuvaihtoehdot ja niiden vaikutukset lapsiin ja nuoriin, opetuksen järjestämiseen ja kunnan elinvoimaan.

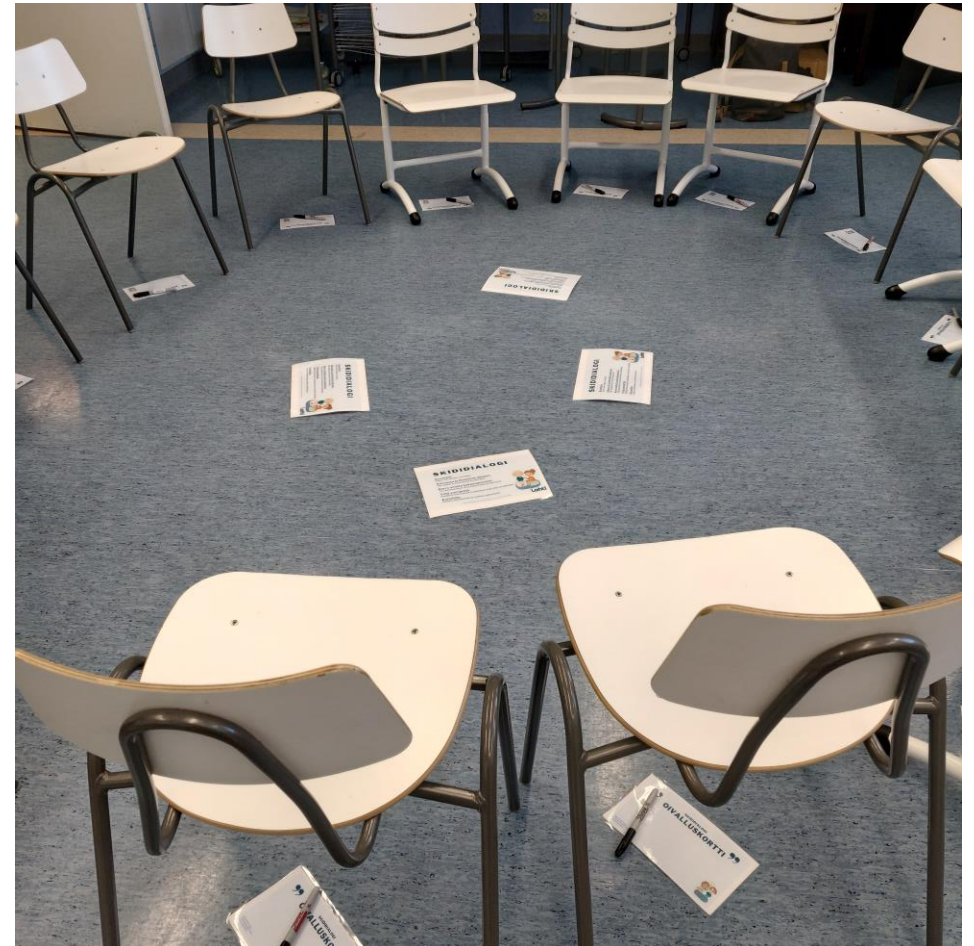
- » Lasten ja nuorten dialogi
 - 10 lasta ja nuorta 4.-9. luokilta, 2 päättäjää ja 2 kunnan viranhaltijaa
- » Henkilökunnan työpaja
 - Varhaiskasvatuksen, pienten lasten koulun, alakoulun ja yläkoulun henkilökuntaa
- » Avoin kuntalaistyöpaja
 - Parikymmentä kuntalaista, pääosin lasten vanhempia ja/tai päättäjiä, hyvinvointijohtaja ja kunnanjohtaja

Työpajoissa työskentelyn pohjana käytettiin kyselyiden ja tausta-aineistojen pohjalta muodostettua ratkaisujen luokittelua:

- » **Yhteistyö muiden kuntien kanssa:** Esimerkiksi yhteiset aineenopettajat aineissa, joissa tuntimäärä on pieni sekä yhteistyö toiminnan kehittämisessä ja henkilöstön kouluttamisessa.
- » **Tila- ja palveluverkkokokymykset:** kiinteistöt ja opetustilat
- » **Opetuksen järjestäminen:** Esimerkiksi yhdysluokkaopetus, työnkuvien muokkaaminen, alakoulun kuudennen luokan siirtyminen aineenopetukseen.

Nostot skidialogista

- » Asioita, jotka pitää hoitaa joka tapauksessa
 - **Koulumatkarauha** ja turvallisuus koulukuljetuksissa
 - Nuorten viihtyvyyteen liittyvät, suhteellisen pienet, mutta nuorten eksplisiittisesti toivomat asiat, kuten yläkoulun sohvien lisääminen ja yläkoulun välituntitekeminen
- » Asioita, jotka vaikuttavat ratkaisuihin ja niiden valintaan
 - Kaverit ja hyvä tunnelma ovat tärkeitä lapsille ja nuorille, esimerkiksi mahdollisuus erilaisiin tempauksiin ja innostavaan toimintaan
 - Opettajien ammattitaito ja monipuoliset opetusmenetelmät olivat lapsille ja nuorille tärkeitä
 - Riittävä ryhmäkoko nostettiin esiin useaan kertaan: moninaisuus on tärkeää sekä kaverisuhteiden että koulutyöskentelyn kannalta. Ei alle 12 oppilasta.
 - Lasten ja nuorten toiveena eripituiset koulupäivät

Nostot henkilöstön työpajasta

» Opetuksen järjestäminen

- » 6 lk. aineenopetukseen herätti pohdintaa. Ei voi lähteä resursseista tai tiloista vaan siitä, onko se lapsen/nuoren etu. Tätä tehdään mm. pääkaupunkiseudullakin. Voi olla keino pitää yläkoulu hengissä, mutta toisaalta ei sitä yksinään ratkaise.
- » 8–9 lk. taitoaineiden yhdistäminen suurentaisi ryhmäkokoja, mutta samalla puolet opettajan tunneista pois, mikä vaikeuttaa opettajien saatavuutta
- » Ei ole innostusta etäyhteysopetukseen. Kohtaamista tarvitaan enemmän.
- » Muutokset tuntuvat todella isoilta ja nopeilta, esimerkiksi yhteinen yläkoulu 2030
- » Olemassa olevan henkilöstön osaamisen kehittäminen nähtiin tärkeänä rekrytointien ohella
- » Mitä, jos yläkoulu lopetettaisiin tyystin ja nykyisen yläkoulun tiloihin alakoulu? Yläkouluun esim. Orivedelle
 - Voi olla lapsen etu mennä suurempaan yläkouluun: aineenopettajat, pätevyudet.
- » Yläkoulusta metsäkoulu -> Houkuttelevuutta oriveteläisille
- » Huoli erityisoppilaiden huomioimisesta. Miten huomioidaan ne, jotka eivät pysty työskentelemään yhdysluokassa.

Tilakysymykset henkilöstön näkökulmasta

Kaikkia tiloja koskevat huomiot

- » Yhden kampusalueen sijainti kysymyksenä kaikissa ryhmissä
- » Mitä ovat suunnitellut korjaukset?

Pienten lasten koulu

- » Jakotiloja, pienryhmätiloja tarvitaan yhdysluokkaopetuksessa
- » Kylätalon mahdollisuudet tilana täydentämään pienten lasten koulun tiloja
- » kivikoulun kunto?
- » Tarvittaessa ruokailut vuoroissa. Taito- ja taideaineiden opetus (kuljetus koulukeskukseen ei toimiva), wc-määrät?

Yläkoulu

- » Kotitalousluokka tilana hyvä ja riittävä, kalusto ja laitteet tulossa tien päähän
- » Yhteinen käsityöoppiaine ei ole mahdollinen toteuttaa nykyisissä tiloissa, erilliset tilat eivät palvele oppiainetta
- » Toinen tyttöjen pukuhuone varastoksi, invavessa remontoidaan unisex-pukuhuoneeksi
- » Työpajarakennuksen kunto?
- » Kv.-lk sahan hihnat särisee

Varhaiskasvatus

- » Päiväkotitoimiva vielä useita vuosia, tilakysymys ratkaistaan, kun koulujen tilat ovat tiensä päässä

Nostot kuntalaisten työpajasta

Mitä halutaan vaalia?

- Laadukas lähiruoka
- Koulujen pysyminen Juupajoella
- Pienet ryhmät, 10 lapsen määrällä voisi toimia
- **Pienten lasten koulu, jota voisi laajentaa 4. lk saakka:**
"Kopsamon kivikoululle voisi siirtää luokkia. Kopsamolla on hyvä fiilis."

Mistä ollaan valmiita luopumaan

- Isot tilat voidaan vaihtaa pienempiin. Avustajien määrää voitaisiin tarkastella. Voiko heidän toiminta olla esimerkiksi kahden luokan välillä.
- Vanha korkeakosken alakoulu kannattaa purkaa mieluummin kuin yrittää korjata kalliilla ja **siirtää toiminta olemassa oleviin rakennuksiin.** (esim. Yläkoulu ja Kopsamon kivikoululle)
- Erikoistumiset ja niiden säästö tai kulut mittakaavana ennen kuin päätetään luopumisesta vs. muut mahdolliset säästöt. Pienellä pitää olla vahvuuksia erikoistumisen kautta.

Minkälainen olisi unelmien koulumalli?

- Paljon henkilöstöresursseja, jotta saadaan tuettua pienissä ryhmissä työskentelyä ja monipuolisia oppimismenetelmiä. Erilaiset oppimistyylit mahdollistava.
- Metsäkonseptia läpi koulun. Enemmän ulkona ja liikkumista. Oppilaat, joilla liikaa energiaa niin saa purettua energiaa. Integroida opetusta luontoon ja käyttää luontoa hyödyksi opetuksessa. Teema, joka jatkuisi läpi koulun, ehkä yläasteelle

saakka.

- Läpinäkyvyys ja ennustettavuus, missä koulua järjestetään tulevaisuudessa.
- Avoin dialogi henkilökunnan, huoltajien, oppilaiden ja päättäjien kesken
- Kirkonkylän koululle / kivikoululle luokat 0.-5. Yläkouluun luokat 6.-9, jossa aineopetus. 6-luokkalaisille erityinen tuki siihen. Valinnaisainemahdollisuuksien laajentaminen etäopetuksella. Alakoulun purkaminen.
- Kirjaston siirtäminen koulukeskukselle pitkällä aikavälillä

Tunnistettuja vaikutuksia

- Turvallisuus pitäisi olla koulupäivän aikana taattu kaikille lapsille. Jos yhtenäinen koulu, miten taataan kaikkien turvallisuus 0-9. lk?
- Eskareiden kuljetushaasteet Kopsamoon jo nyt haasteena, Kopsamoon mieluummin 1.-3. lk
- Oppilasennusteista voi tulla itseään toteuttava ennuste, jos niitä aletaan uskomaa
- Etäopetukseen suhtaudutaan mahdollisuutena valinnaisaineiden laajentamisessa, mutta yleisesti ei kestäväenä ratkaisuna
- Yläkoulun merkitys kunnalle: usealle vanhemmalle yllätys, että yläkoulun siirtoa edes voidaan harkita
- Koulumatkareittien turvallisuus (kevyen liikenteen väylät, isojen teiden ylitykset) sekä piha-alueen turvallisuus (autoliikenne, huoltoliikenne, eri-ikäiset oppilaat)

Ratkaisujen vaikutustaulukko: varhaiskasvatus

Ratkaisu	Vaikutukset lapsiin ja perheisiin	Vaikutukset henkilöstöön	Vaikutukset tilojen käyttöön ja talouteen	Muut vaikutukset
Viskarit ja eskarit yhdysluokkaopetuksena	<ul style="list-style-type: none"> Kuljetukset perheille osin haastavat + monipuolisempi kaveripohja 			
Metsätoiminnan jatkuminen	+ perheille kiinnostava sekä sisältönä että toiminnallisena oppimisena: vetovoima	+ mahdollisuus houkutella tästä innostunutta henkilöstöä		Säilytettävä jossain muodossa, jos ei oma ryhmä, niin pienryhmätoimintana
Erityisen tuen lasten tarpeiden huomiointi		Tarve ammattitaidon ylläpitämiselle Yhteistyö veon kanssa		
Kuntien yhteiset aineenopettajat ja muu henkilöstö	+ ammattitaitoinen henkilöstö	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja yli kuntarajojen Sijaispoolimahdollisuus, pk-johtaja yli kuntarajojen		

Yhteenveto työpajoissa tunnistetuista ratkaisuista ja niiden vaikutuksista

Ratkaisujen vaikutustaulukko: alakoulu

Ratkaisu	Vaikutukset lapsiin ja perheisiin	Vaikutukset henkilöstöön	Vaikutukset tilojen käyttöön ja talouteen	Muut vaikutukset
6. Lk aineenopetukseen	Lapsen etu? - Erityisoppilaiden tarpeiden huomioiminen	Yli puolet oltava luokanopettajalla joka päivä (13/25 h) Ei kompensoi yhdysluokkaopetuksen vähentämää opetustuntimäärää		On tehty jo muualla
Joustavan esi- ja alkuopetuksen jatkuminen	+ tärkeänä pidetty lasten kannalta - Sijoittuminen vaikuttaa perheiden kuljetuksiin (eskarit)			
Pienryhmäopetus viskari-4. lk	Erityisoppilaiden tarpeiden huomioiminen			
Yksi kampusalue	Turvallisuus, jos 0-9 samassa paikassa Sijainti?			
Yhdysluokkaopetus (-1+0, 1+2, 3+4)	- Erityisoppilaiden tarpeiden huomioiminen	"Itsestäänselvää"	Mahtuisivatko PLK:lle puukouluun? Jakotilojen tms. tarve, ei käytäväopetusta Tarvitaanko kivikoulua: hyvät tilat, huono ilma, erillään)	

Yhteenveto työpajoissa tunnistetuista ratkaisuista ja niiden vaikutuksista

Ratkaisujen vaikutustaulukko: yläkoulu

Ratkaisu	Vaikutukset lapsiin ja perheisiin	Vaikutukset henkilöstöön	Vaikutukset tilojen käyttöön ja talouteen	Muut vaikutukset
Yhdysluokkaopetus				
Kuntien yhteiset aineenopettajat ja muu henkilöstö	++ pätevät opettajat	++ mielekkäät työnkuvat - siirtymät - nykyisten opettajien koulutushalukkuuden kartoitus ennen rekryjä		
Yhteinen opetus etäyhteyksin	+ laajempi ainekirjo	-	- edellyttää pätevän henkilön läsnäoloa	- ei vielä sellaisenaan mahdollinen
Koulupaikan joustava osoittaminen				
Yhteinen koulukeskus Juupajoella	Turvallisuus, jos 0-9 samassa pihapiirissä?		Mahdollinen uudisrakentamisen tarve	Mahdollisuus tuoda kirjasto samaan keskittymään
Yhteinen yläkoulu Oriveden kanssa	+ ammattitaitoiset opettajat + monipuolisemmat kaverimahdollisuudet - Pidemmät koulukuljetukset? - Perheille uusi tilanne			- Vetovoiman heikkeneminen - Pelkän mahdollisuuden olemassaolo koettuna uhkana
Taito- ja taideaineiden valinnaisten yhdistäminen (8-9,5-6)		- Vähentää entisestään opetustunteja		

Yhteenveto työpajoissa tunnistetuista ratkaisuista ja niiden vaikutuksista

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Yhteenveto taustatyön ja osallistavien vaiheiden tuloksista

- » **Lasten määrän kehitys:** MDI:n väestöennusteen mukaan lasten määrä tulee laskemaan merkittävästi ennustejaksolla 2023-2040. Oppilasmäärien lasku asettaa haasteita opetuksen järjestämiselle ja edellyttää muutoksia niin tila- ja palveluverkon kuin opetuksen järjestämisen näkökulmasta. Alle kouluikäisten lasten määrän lasku on laaditun ennusteen mukaan kouluikäisten määrän laskua maltillisempi.
- » **Tila- ja palveluverkko:** Perusopetuksen käytössä olevat tilat mahdollistavat merkittävästi suuremman oppilasmäärän. Etenkin yläkoulun neliöt oppilasta kohden ovat poikkeuksellisen suuria (44,0 m²/oppilas). Alakoulussa on 9,2 neliötä lasta kohden, kirkonkylän koulussa 11,4 neliötä lasta kohden. Alakoulurakennuksessa tulisi lähivuosina toteuttaa laaja peruskorjaus. Kunnan arvion mukaan yläkoulun, Kirkonkylän koulun ja päiväkodin tilat ovat hyväkuntoisia ja pääosin toimivia. Selvitystyön osallistavissa vaiheissa on noussut vahvasti esiin toive Kirkonkylän koulun säilyttämisestä.
- » **Henkilöstö ja palvelujen järjestäminen:** Henkilökunta on sitoutunutta, kehittämismyönteistä ja osaavaa. Juupajoella on pienet opetusryhmät ja hyvä henkilökuntamitoitus. Haasteita on tunnistettu etenkin aineenopettajien opetusvelvollisuuden täyttymisessä ja valinnaisaineiden monipuolisuudessa. Varhaiskasvatuksessa haasteena on osaavan henkilöstön saatavuus sekä vuorohoidon ja varhaiskasvatuksen erityisopetuksen järjestäminen.
- » **Yhteistyö:** Selvityksessä keskeistä on ollut tunnistaa keinoja yhteistyön vahvistamiseksi niin kunnan sisällä kuin muiden kuntien kanssa. Yhteistyömahdollisuuksia muiden kuntien kanssa on tunnistettu etenkin toiminnan ja henkilöstön osaamisen kehittämisessä, yhteisten työntekijöiden rekrytoimisessa sekä kokemusten ja osaamisen jakamisessa. Kunnan sisäistä yhteistyötä voisi vahvistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta. Yhteistyö muiden sivistyspalvelujen kanssa ei noussut merkittävästi esiin selvityksessä.
- » **Taloudelliset edellytykset:** Juupajoen kunnan talous on ollut aiempina vuosina vahva ja vuosien 2024 ja 2025 verotulot ovat hyvällä tasolla. Tulopohjan arvioidaan heikkenevän tulevaisuudessa. Talouden sopeuttamiseen on kertyneen ylijäämän ja pienen velkamäärän vuoksi muutamia vuosia aikaa. Esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset ovat nyt verrokkikuntien tasolla, mutta nousevat oppilasmäärän pienentyessä. Taloudellisia edellytyksiä on tarkasteltu tarkemmin seuraavalla dialla olevassa painelaskelmassa.

Talouden painelaskelma (ilman TE-uudistusta)

Juupajoen taloudellinen tilanne on ollut kohtuullisen vahva, mutta tulevien vuosien taloudellista tilannetta heikentää valtionosuuksien ja verotulojen kehitys

Juupajoen valtionosuuksien tasoa laskevat sote-uudistuksen siirtymätasauksen pienentyminen ja vuosille 2025-2027 ajoittuva vuosien 2023 ja 2024 valtionosuuksien oikaisu

Verotulojen osalta Juupajoen vuosien 2024 ja 2025 yhteisöverotulot on arvioitu korkeaksi. Juupajoen osuus kaikkien kuntien yhteisöveroista nousi vuodelle 2024 peräti 60 prosenttia yksittäisten yritysten vuosien 2021 ja 2022 korkean tuloksen takia. Juupajoen yhteisöverojen ei oletta säilyvän näin korkealla tasolla tulevaisuudessa.

Juupajoki	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Asukasluku	1 736	1 706	1 678	1 653	1 631	1 609	1 588	1 569
Veroprosentti	8,36	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40
Toimintakate 1000 e	-4 467	-4 789	-4 907	-5 057	-5 214	-5 322	-5 436	-5 557
Toimintakatteen muutos 1000 e	7 126	-322	-119	-150	-157	-109	-113	-122
...muutos %:ia	-61,5 %	7,2 %	2,5 %	3,1 %	3,1 %	2,1 %	2,1 %	2,2 %
Tuloverotulo 1000 e	2 695	2 591	2 670	2 760	2 816	2 850	2 886	2 925
Kiinteistövero 1000 e	581	599	599	601	602	603	605	606
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	1 004	1 270	1 438	1 086	1 002	1 032	1 063	1 095
Verotulot yhteensä 1000 e	4 281	4 460	4 708	4 446	4 420	4 486	4 554	4 627
Valtionosuudet 1000 e	872	1 121	893	469	463	518	540	427
...muutos 1000 e	-3 887	250	-228	-425	-6	55	22	-113
...muutos %:ia	-81,7 %	28,6 %	-20,3 %	-47,5 %	-1,2 %	11,8 %	4,3 %	-21,0 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	5 153	5 581	5 601	4 915	4 883	5 003	5 094	5 054
...muutos 1000 e	-7 687	429	20	-686	-32	120	91	-40
...muutos %:ia	-59,9 %	8,3 %	0,4 %	-12,2 %	-0,7 %	2,5 %	1,8 %	-0,8 %
Käyttökate 1000 e	686	792	694	-142	-331	-319	-342	-504
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	49	-23	-17	-18	-28	-40	-52	-65
Vuosikate 1000 e	734	769	676	-160	-359	-359	-393	-569
Poistot 1000 e	574	609	592	579	566	556	546	537
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	171	170	95	-739	-925	-915	-940	-1 106
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	3 888	4 058	4 152	3 413	2 489	1 574	634	-471
Kumulatiivinen jäämä eur/as	2 239	2 378	2 475	2 065	1 526	978	399	-300
Nettoinvestoinnit 1000 e	367	293	340	340	384	379	374	369
Lainakanta 1000 eur	2 098	1 622	1 285	1 797	2 548	3 289	4 061	5 005
Lainakanta eur/as	1 209	951	766	1 087	1 562	2 044	2 557	3 190

Johtopäätökset

- » **Opetuksen järjestäminen:** Lasten määrän väheneminen luo haasteita etenkin yläkoulun opetuksen järjestämiselle ja edellyttää uusia ratkaisuja. Selvityksen aikana on tunnistettu vaihtoehtoisiksi yhteiset aineenopettajat muiden kuntien kanssa sekä 6. vuosiluokan osittainen siirtyminen aineenopetukseen. Alakoulun oppilasmäärän lasku johtaa vuosikymmen aikana opetuksen järjestämiseen yhdysluokkaopetuksena.
- » **Tilakysymykset:** Kunnasta saadun tiedon mukaan alakoulurakennuksen tekninen käyttöikä on tulossa tiensä päähän. Kapasiteettitarkastelun perusteella alakoulun vuosiluokkien 3-6 oppilaat mahtuvat yläkoulun käytössä oleviin rakennuksiin jo lähivuosina. Muutos voi edellyttää mahdollisesti pieniä muutoksia tiloihin. Koulujen yhdistäminen mahdollistaa alakoulurakennuksesta luopumisen.
- » Mikäli vuosikymmenen loppupuolella Juupajoen kunta päättää lakkauttaa vuosiluokkien 7-9 opetuksen ja hankkii opetuksen muulta koulutuksen järjestäjältä, tulee esiopetus ja vuosiluokat 1-2 myös mahtumaan yläkoulurakennukseen. Lasten määrää kouluittain ja yläkoulun tilojen riittävyttä suhteessa lasten määrän kehitykseen on tarkasteltu dioilla 109-110.
- » **Taloudelliset edellytykset:** Juupajoen kunnan talous on tällä hetkellä hieman positiivinen, mutta riskialtis. Riskinä on verorahoituksen pienentyminen erityisesti yhteisöverojen osalta sekä valtionosuuksien pienentyminen sote-uudistuksen siirtymätasausten pienentymisen sekä ikäluokkakohtaisten valtionosuuksien osalta.

Johtopäätökset: yläkoulun toimintaedellytykset

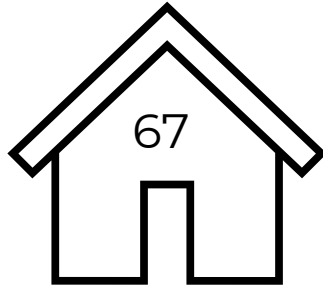
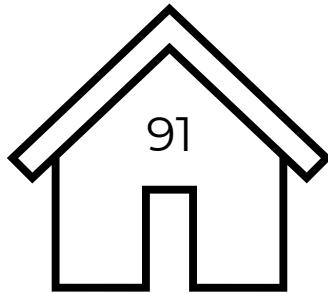
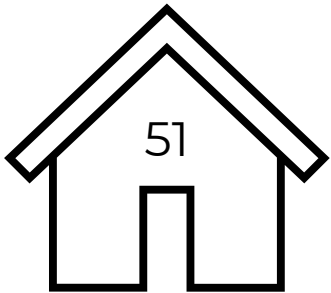
- » Lukuvuodella 2023-2024 yläkoulussa on yhteensä 67 oppilasta, joista 7 on oriveteläistä. Yläkouluopetuksen järjestämisessä haasteena on aineenopettajien opetusvelvollisuustuntien täyttyminen. Opetusvelvollisuustuntien täyttämiseksi yläkoulun opetus on tähän asti toteutettu 2-sarjaisena. Luokkakoot ovat olleet poikkeuksellisen pieniä. Opettajien aineyhdistelmät ovat johtaneet siihen, että osalla opettajista ei ole kyseisen oppiaineen opettajan kelpoisuutta.
- » Pinta-alaperustaisen tarkastelun perusteella yläkoulukiinteistön tilat mahdollistavat suuremman oppilasmäärän opettamisen. Ks. dia 109.
- » Yläkouluopetuksen järjestäminen tulee olemaan ennustetietojen perusteella hyvin haasteellinen koko 2020-luvun. Oppilasmäärän laskeminen vaikeuttaa entisestään aineenopettajien opetusvelvollisuuden täyttymistä. Jos yläkouluopetus toteutetaan 1-sarjaisena, vaikeutuu opetusvelvollisuuden täyttyminen.
- » Myös opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen muodostuu haasteeksi tulevilla oppilasmäärillä. Työpajoissa lapset, nuoret ja henkilöstö toivat esiin, että alle 12 oppilaan opetusryhmät ovat liian pieniä opetuksen järjestämisen ja kaverisuhteiden kannalta.

Yläkoulun tilojen riittävyys suhteessa lasten määrän kehitykseen

Lukuvuosi	Yläkoulun neliömäärä	Oppilasmäärä	Neliötä lasta kohden
2023-2024	2950	209	14,1
2030-2031	2950	137	21,5
Lukuvuosi	Yläkoulun neliömäärä ilman liikuntatiloja	Oppilasmäärä	Neliötä lasta kohden
2023-2024	2600	209	12,4
2030-2031	2600	137	18,9
Lukuvuosi	Yläkoulun neliömäärä ilman liikuntatiloja	Esiopetus ja 1-6 vuosiluokat	Neliötä lasta kohden
2023-2024	2600	142	18,3
2030-2031	2600	86	30,2

Koulujen oppilasmäärät vuosina 2023 ja 2030

2023

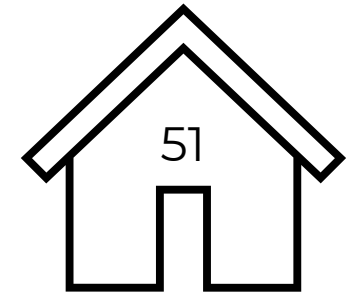
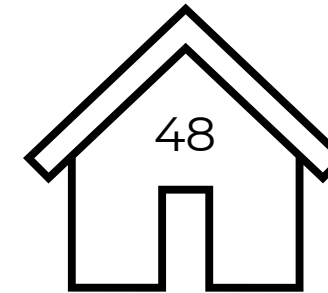
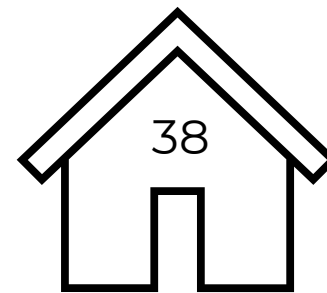
Kirkonkylän koulu

Alakoulu

Yläkoulu

Esiopetus ja 1-6 vuosiluokat: 142
Esiopetus ja 1-9 vuosiluokat: 209

2030

Kirkonkylän koulu

Alakoulu

Yläkoulu

Esiopetus ja 0-6 vuosiluokat: 86
Esiopetus ja 1-9 vuosiluokat: 137

Vaihtoehtoisten ratkaisumallien tarkoitus ja tavoite

Selvityksessä on tunnistettu kolme vaihtoehtoista ratkaisumallia varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden järjestämiseksi tulevaisuudessa. Ratkaisumallien tarkoituksena on toimia pohjana jatkokeskustelulle ja tarkemmalle suunnittelulle, jossa arvioidaan tarvittavat toimet ja aikataulu.

Vaihtoehtoiset mallit keskittyvät opetuspalveluiden järjestämiseen tulevaisuudessa, mikä on tunnistettu selvityksen aikana merkittävimmäksi ratkaistavaksi kysymykseksi. Selvityksen aikana on lisäksi tunnistettu, että nykyisellä mallilla jatkaminen ei ole mahdollista ja että muutosten tekeminen on välttämätöntä. Tästä syystä vaihtoehtoisissa malleissa ei ole ns. 0-vaihtoehtoa, joka tarkoittaisi tilanteen säilyttämistä nykyisenä ilman merkittäviä muutoksia.

Vaihtoehtoisia malleja ei ole tarkoitus ottaa kokonaisuudessaan käyttöön välittömästi, vaan ne ovat vaihtoehtoisia suuntia, joita kohti edetä. Se, missä vaiheessa ratkaisumalleja ja niiden osia tulee ottaa käyttöön, riippuu lapsimäärän toteutuneesta kehityksestä sekä kunnan taloudellisesta kantokyvystä.

Jatkosuunnittelun pohjana voidaan käyttää dialla 119 olevaa vaihtoehtoisten ratkaisumallien ja muiden toimenpide-ehdotusten suuntaa antavaa aikataulua. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen tilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä käytävä keskustelu ja arvio tarvittavista toimista on hyvä kytkeä osaksi kunnan muun talouden ja toiminnan vuosittaista suunnittelua.

Vaihtoehtoisten ratkaisumallien lähtökohdat

Vaihtoehtoiset ratkaisumallit on laadittu selvityksen aikana kerätyn aineiston ja selvityksessä tuotetun tiedon pohjalta. Keskeisessä roolissa on ollut osallistavissa vaiheissa henkilöstöltä, lapsilta ja nuorilta sekä kuntalaisilta esiin nousseet näkemykset ja ideat.

Lisäksi mallien laatimisessa perustana ovat olleet seuraavat näkökulmat:

- » Laadukkaat ja pedagogisesti tarkoituksenmukaiset varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut
- » Osaavan henkilöstön saatavuus ja henkilöstön hyvinvointi
- » Lasten hyvinvointi
- » Eheä koulupolku
- » Terveelliset ja toimivat tilat
- » Taloudellinen kantokyky
- » Kunnan elinvoimaisuuden säilyttäminen

Vaihtoehtoisten ratkaisumallien lähtökohdat

Selvityksen aikana on keskusteltu ratkaisuista, joita ei ole otettu osaksi vaihtoehtoisia ratkaisumalleja. Yksi esitetty ratkaisuvaihtoehto oli 3-4 vuosiluokkien opetuksen järjestäminen Kirkonkylän koululla ja ns. Kivikoulun ottaminen uudelleen opetuskäyttöön.

Haastatteluissa ja ohjausryhmän kokouksessa käydyissä keskusteluissa on tuotu esiin, että Kirkonkylän koulun tilat eivät sovellu 3-4 luokkien taito- ja taideaineiden opetukseen ja että opetuksen järjestäminen Kirkonkylän koululla edellyttäisi oppilaiden kuljettamista Koulukeskukseen esimerkiksi liikunta- ja käsityötuntien opetusta varten.

Lisäksi selvityksen aikana on tunnistettu, että pidemmällä aikavälillä alakouluopetuksen järjestäminen sekä Koulukeskuksessa että Kirkonkylän koulussa ei ole lapsimäärän laskiessa järkevä vaihtoehto tilojen käytön,

talouden tai opetuksen järjestämisen näkökulmasta. Yllä kuvatuista syistä 0-6 luokkien opetus esitetään järjestettäväksi joko Kirkonkylän koulussa tai Koulukeskuksessa.

Vaihtoehtoiset ratkaisumallit

- 1. Yhtenäiskoulu 0-9 koulukeskuksessa:** Oppilasmäärän laskiessa alakoulurakennus puretaan, Kirkonkylän koulusta luovutaan opetuskäytössä ja 0-6 luokkien oppilaiden opetus siirretään yläkoulukiinteistöön. Alakoulun opetus järjestetään yhdysluokkaopetuksena. Yläkoulun opetuksen järjestämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä lähialueiden kanssa.
- 2. Alakoulu koulukeskuksessa:** Yläkouluopetus järjestetään naapurikunnassa/kunnissa viimeistään oppilasmäärän laskiessa alle 50 oppilaan tai kun yläkouluopetusta ei ole mahdollista toteuttaa 2-sarjaisena. Alakouluopetus järjestetään kokonaisuudessaan koulukeskuksessa yläkoulun tiloissa. Vanha alakoulurakennus (ja mahdollisesti työpajarakennus) on purettu.

Vaihtoehto mahdollistaa varhaiskasvatuksen järjestämisen koulukeskuksen yhteydessä tiloja muuntamalla tai esimerkiksi läsiiven rakentamisella. Tarvittaessa siirrytään asteittain yhdysluokkaopetukseen. Lasten ja henkilöstön hyvinvoinnin sekä kunnan veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi Juupajoella panostetaan alakouluopetukseen ja tavoitteena on maailman paras alakoulu.

- 3. Alakoulu Kirkonkylän koulussa:** Yläkouluopetus järjestetään naapurikunnassa/kunnissa oppilasmäärän laskiessa alle 50 oppilaan tai kun yläkouluopetusta ei ole mahdollista toteuttaa 2-sarjaisena. Alakouluopetus (0-6 lk) on siirretty Kirkonkylän kouluun. Kivikoulu ja kylätalo ovat kokonaisuudessaan alakoulun käytössä. Käytössä osin yhdysluokkaopetus. Varhaiskasvatus toimii nykyisissä tiloissa. Lasten ja henkilöstön hyvinvoinnin sekä kunnan veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi Juupajoella panostetaan alakouluopetukseen ja tavoitteena on maailman paras alakoulu.

1. Yhtenäiskoulu koulukeskuksessa

- » **Opetuksen järjestäminen:** Alakouluopetuksessa siirrytään asteittain yhdysluokkaopetukseen opetusryhmäkokojen laskiessa. Yläkouluopetuksen järjestämisessä tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Keskeisin keino on yhteiset aineenopettajat opetusvelvollisuuden täyttämiseksi ja laadukkaan opetuksen takaamiseksi. Lisäksi vaihtoehtona on 6. luokan oppilaiden siirtäminen osittain aineenopetukseen ja valinnaisaineiden aloittaminen jo 6. luokalta.
- » **Tilakysymykset:** Oppilasmäärien laskiessa alakoulukiinteistö puretaan. Kirkonkylän koulun käytöstä luovutaan opetuskäytössä siinä vaiheessa, kun yhdysluokkaopetukseen on siirrytty koko alakoulun osalta. Kaikkien esi- ja perusopetusikäisten oppilaiden siirtäminen nykyiseen yläkoulukiinteistöön edellyttää tarkempaa tilaratkaisujen suunnittelua ja mahdollisia muutoksia tilojen käytössä. Alakoulukiinteistön purkaminen mahdollistaa Koulukeskuksen piha-alueen uudistamisen vastaamaan eri-ikäisten oppilaiden tarpeita. Verstas-rakennuksesta luovutaan jollain aikavälillä ja samalla toteutetaan nykyopetussuunnitelmaa vastaava käsityöluokka nykyiseen yläkoulukiinteistöön.
- » **Ratkaistavia kysymyksiä:** Yläkoulun oppilaiden määrän laskiessa haasteeksi muodostuu opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen, aineenopettajien opetusvelvollisuuden täytyminen ja kaverisuhteet.
- » **Muita huomioita:** Keskeistä yhteistyön kehittäminen naapurikuntien kanssa. Varhaiskasvatus toimii nykyisissä tiloissa. Yhteisten aineenopettajien osalta tärkeää huomioida etäisyydet, kulukorvaukset, lukujärjestysten laatiminen, kiinnittyminen työyhteisöön sekä oppilaiden ja arjen tuntemus kussakin koulussa.

2. Alakoulu koulukeskuksessa

- » **Opetuksen järjestäminen:** Oppilasmäärien laskiessa omasta yläkoulusta joudutaan luopumaan. Vuosiluokkien 7-9 oppilaiden opetus järjestetään naapurikunnassa/kunnissa. Alakouluopetuksessa siirrytään asteittain yhdysluokkaopetukseen opetusryhmäkokojen laskiessa.
- » **Tilakysymykset:** Alakoulukiinteistö puretaan ja Kirkonkylän koulun käytöstä luovutaan opetuskäytössä. Kaikkien 0-6 luokkien oppilaiden siirtäminen nykyiseen yläkoulukiinteistöön edellyttää tarkempaa tilaratkaisujen suunnittelua ja mahdollisia muutoksia tiloissa. Alakoulukiinteistön purkaminen mahdollistaa Koulukeskuksen piha-alueen uudistamisen vastaamaan eri-ikäisten oppilaiden tarpeita. Verstaas-rakennuksesta voidaan luopua ja samalla toteutetaan nykyistä opetussuunnitelmaa vastaava käsityöluokka nykyiseen yläkoulukiinteistöön.
- » **Ratkaistavia kysymyksiä:** Yläkouluopetuksen järjestäminen. Kirkonkylän koulun kiinteistön kohtalo.
- » **Muita huomioita:** Vaihtoehto mahdollistaa varhaiskasvatuksen järjestämisen koulukeskuksen yhteydessä tiloja muuntamalla tai esimerkiksi lisäsiiven rakentamisella. Keskeistä yhteistyö varhaiskasvatuspalvelujen ja kunnan muiden sivistyspalvelujen kanssa. Yhdysluokkaopetukseen siirryttäessä tulee huolehtia ryhmäkokojen säilymisestä maltillisena sekä riittävästä henkilöstöresursoinnista.

3. Alakoulu Kirkonkylän koulussa

- » **Opetuksen järjestäminen:** Oppilasmäärien laskiessa omasta yläkoulusta joudutaan luopumaan. Vuosiluokkien 7-9 oppilaiden opetus järjestetään naapurikunnassa/kunnissa Alakouluopetuksessa siirrytään asteittain yhdysluokkaopetukseen opetusryhmäkokojen laskiessa.
- » **Tilakysymykset:** Koulukeskuksen kiinteistöjen käytöstä luovutaan opetuskäytössä. Kaikkien 0-6 luokkien oppilaiden opetus järjestetään Kirkonkylän koululla. Kivikoulu ja kylätalo ovat kokonaisuudessaan alakoulun käytössä. Tilojen osalta ratkaistavaksi tulee tilojen soveltuvuus taide- ja taitoaineiden opetukseen. Lisäksi saniteettitilojen riittävyys tulee huomioida muutoksen yhteydessä.
- » **Ratkaistavat kysymykset:** Ruokapalvelujen tuottaminen, käsityö- ja liikuntatilat, saniteettitilat.

Yläkouluopetuksen järjestäminen. Koulukeskuksen kohtalo.

- » **Muita huomioita:** Varhaiskasvatus toimii nykyisissä tiloissa. Keskeistä yhteistyö varhaiskasvatuspalvelujen ja kunnan muiden sivistyspalvelujen kanssa. Yhdysluokkaopetukseen siirryttäessä tulee huolehtia ryhmäkokojen säilymisestä maltillisena sekä riittävästä henkilöstöresursoinnista.

Muut toimenpide-ehdotukset

Kolmen vaihtoehtoisen ratkaisumallin lisäksi selvitystyön aikana on tunnistettu joukko ratkaisuja ja toimenpide-ehdotuksia, jotka suositellaan otettavaksi huomioon toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä kaikkien ratkaisumallien kohdalla.

- » Koulumatkarauhan turvaaminen
- » Yläkoulun tilojen viihtyvyyden kehittäminen, esimerkkinä sohvut
- » Koulukeskuksen piha-alueen kehittäminen.
- » Esiopetuksen siirtäminen hallinnollisesti varhaiskasvatuksen tulosalueelta koulutuspalveluiden tulosalueelle.
- » Rehtorin työnkuvan ja tehtävien uudelleen tarkastelu esimerkiksi ruokapalveluiden osalta.
- » Metsä- ja luontopainotuksen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä yhteistyön lisääminen Hyttiälän kanssa.
- » Yhteistyön tiivistäminen lähialueen kuntien kanssa ja yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen.
- » Kunnan veto- ja pitovoiman vahvistamisen huolehtimalla palveluiden laadusta ja saatavuudesta sekä korostamalla vetovoimatekijöitä, kuten pieniä opetusryhmiä ja metsäpainotusta.
- » Luokanopettajien tai muun henkilöstön kannustaminen lisäkouluttamiseen ja pätevytyymiseen.
- » Varhaiskasvatuksen osalta esiin on noussut metsäpienryhmän toiminnan jatkaminen jossain muodossa. Lisäksi suositellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välisen yhteistyön tiivistämistä sekä yhteistyön miettimistä lähialueen kuntien kanssa etenkin vuorohoidon järjestämisessä ja varhaiskasvatuksen erityisopetuksen resurssin osalta. Lisäksi selvityksen aikana on esitetty vaihtoehdoksi päiväkodin siirtämistä Kirkonkylän koululle, jos koulukiinteistöstä luovutaan opetuskäytössä.

Toimenpide-ehdotusten ja ratkaisuvaihtoehtojen suuntaa antava aikataulu

Ratkaisu / toimenpide-ehdotus	2024-2025	2028	2030
Tila- palveluverkkokysymykset	Yläkoulun tilojen viihtyvyyden kehittäminen, esimerkiksi sohvapöydän kehittäminen Koulukeskuksen piha-alueen kehittäminen	Alakoulukiinteistön purku, 3-9 luokkien oppilaat yläkoulun tiloissa	Ratkaisut Kirkonkylän ja Koulukeskuksen suhteen valitun ratkaisumallin pohjalta Ratkaisu päiväkodin tilojen osalta
Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden järjestäminen	Metsä- ja luontopainotuksen vahvistaminen Henkilöstön täydennyskouluttaminen	6. luokan oppilaiden siirtäminen osittain aineenopetukseen (ratkaisumalli 1)	Asteittainen siirtyminen yhdysluokkaopetukseen alakoulussa
Yhteistyö	Yhteistyön tiivistäminen lähialueen kuntien kanssa ja yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen Varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden välisen yhteistyön tiivistäminen Vuorohoidon ja varhaiskasvatuksen erityisopetuksen järjestäminen	Yhteisiä aineenopettajia (ratkaisumalli 1)	7-9 vuosiluokkien opetus naapurikunnassa/kunnissa (ratkaisumallit 2 ja 3)
Muut ratkaisut	Esiopetus hallinnollisesti koulutuspalveluiden tulosalueelle Rehtorin työnkuvan uudelleen tarkastelu esim. ruokapalveluiden osalta		

Jatkuvana toimintana kunnan veto- ja pitovoiman vahvistaminen, palveluiden kehittäminen ja yhteistyön vahvistaminen.

Vaikutusten arviointi

Vaihtoehtojen vaikutusten arviointi

- » Osana opetustoimen kehittämiselvitystä on laadittu karkea arvio eri vaihtoehtojen vaikutuksista. Vaikutuksia on tarkasteltu seuraavista näkökulmista:
 - » Vaikutukset lapsiin ja perheisiin
 - » Vaikutukset henkilöstöön ja palvelujen järjestämiseen:
 - » Vaikutukset talouteen
 - » Vaikutukset elinvoimaan
- » Vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty selvitystyön, etenkin osallistavien vaiheiden aikana kerättyä tietoa.
- » Vaikutukset on kuvattu dialla 120 olevassa taulukossa. Lisäksi kotikuntakorvauksen osalta vaikutuksista on laadittu tarkempi arvio.

Vaikutukset ihmisiin, palveluihin, talouteen ja elinvoimaan	Yhtenäiskoulu koulukeskuksessa Kaikkien esi- ja perusopetusikäisten oppilaiden opetus nykyisessä yläkoulukiinteistössä. Alakoulukiinteistö puretaan, Kirkonkylän koulu ei opetuskäytössä.	Alakoulu koulukeskuksessa 0-6 luokkien oppilaiden opetus nykyisessä yläkoulukiinteistössä. Alakoulukiinteistö puretaan, Kirkonkylän koulu ei opetuskäytössä. Yläkouluopetus naapurikunnassa. Asteittainen siirtyminen yhteisluokkaopetukseen alakoulussa.	Alakoulu Kirkonkylän koululla 0-6 luokkien oppilaiden opetus nykyisessä Kirkonkylän koulussa. Koulukeskuksesta luovutaan. Yläkouluopetus naapurikunnassa. Asteittainen siirtyminen yhteisluokkaopetukseen alakoulussa.
Vaikutukset lapsiin ja perheisiin	<ul style="list-style-type: none"> - Erittäin pienet ryhmäkoot 7-9-luokilla, jolla vaikutuksia kaverisuhteisiin + yläkouluopetus omassa kunnassa + luopuminen tärkeästä Kirkonkylän koulusta 	<ul style="list-style-type: none"> - / + yläkouluopetus toisessa kunnassa - Pidemmät koulumatkat yläkouluun + mahdollisuus panostaa 0-6 luokkien opetukseen + luopuminen tärkeästä Kirkonkylän koulusta 	<ul style="list-style-type: none"> - / + yläkouluopetus toisessa kunnassa + mahdollisuus panostaa 0-6 luokkien opetukseen + perheille tärkeän Kirkonkylän koulun säilyttäminen - Pidemmät koulumatkat yläkouluun
Vaikutukset henkilöstöön ja palvelujen järjestämiseen	<ul style="list-style-type: none"> - opetusvelvollisuuden täytyminen epävarmaa - useita opetettavia aineita opettajilla -> työn mielekkyys ja opetuksen laatu voivat kärsiä +/- yhdysluokkaopetus alakoulun puolella 	<ul style="list-style-type: none"> + mahdollisuus panostaa 0-6 luokkien opetukseen 	<ul style="list-style-type: none"> - palveluverkon hajanaisuus (liikuntamahdollisuudet, kuntakeskus ja päiväkotit erillään) - ruokapalveluiden järjestäminen + mahdollisuus panostaa 0-6 luokkien opetukseen
Vaikutukset talouteen	<ul style="list-style-type: none"> - Yläkouluopetuksen järjestäminen kallista + Ryhmien määrän vähennys pienentää henkilöstömenoja (n. 50 000 € / luokanopettaja) + Alakoulukiinteistön peruskorjauksen välttäminen, kiinteistöistä luopumisen vaikutukset kustannuksiin. - Alakoulukiinteistön purkukustannus ja alaskirjaus 	<ul style="list-style-type: none"> - Kotikuntakorvaus tulee maksettavaksi + Ryhmien määrän vähennys pienentää henkilöstömenoja (n. 50 000 € / luokanopettaja) +/- Yläkoulun muut kustannukset (esim. kuljetukset) neuvoteltavissa naapurikunnan kanssa +Yläkoulun henkilöstökustannukset poistuvat + kiinteistöistä luovutaan - Alakoulukiinteistön purkukustannus ja alaskirjaus 	<ul style="list-style-type: none"> - Kotikuntakorvaus tulee maksettavaksi +/- Yläkoulun muut kustannukset (esim. kuljetukset) neuvoteltavissa naapurikunnan kanssa +Yläkoulun henkilöstökustannukset poistuvat + kiinteistöistä luovutaan +/- Koulukeskuksen purkukustannus ja alaskirjaus tai myyntitulo + Ryhmien määrän vähennys pienentää henkilöstömenoja (n. 50 000 € / luokanopettaja)
Vaikutukset elinvoimaan:	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutukset Kopsamon alueen kehittämiseen + yläkouluopetus omassa kunnassa vetovoimatekijä 	<ul style="list-style-type: none"> - Yläkoulun puuttumisen vaikutukset kunnan veto- ja pitovoimaan + Mahdollisuus panostaa alakouluun veto- ja pitovoimatekijänä 	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutukset Kopsamon alueen kehittämiseen - Yläkoulun puuttumisen vaikutukset kunnan veto- ja pitovoimaan + Mahdollisuus panostaa alakouluun veto- ja pitovoimatekijänä

Kotikuntakorvaus

- » Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus perustuu esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille.
- » Kunnat ja opetuksen järjestäjät voivat sopia kotikuntakorvauksen määräytymisestä toisinkin kuin niistä säädetään.
- » Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti valtionosuusmaksatuksen yhteydessä, eli kunnat eivät keskenään laskuta toisiaan
- » Kotikuntakorvauksen perusosa on vuonna 2024 7459,25 euroa ja 13-15-vuotiaiden kerroin on 1,6. Yläkouluikäisen kotikuntakorvaus on siis 11 935 euroa.
- » Juupajoen nykyisen yläkoulun oppilasmäärän, 67 oppilasta, mukainen kotikuntakorvaus olisi n. 800 000 euroa. Vuoden 2030 ennustetun oppilasmäärän, 51 oppilasta, mukainen kotikuntakorvaus vuoden 2024 tasossa olisi n. 600 000 euroa

MDI

Part of FCG.

MDI.FI

[/MDIFRIENDS](https://www.facebook.com/MDIFRIENDS)

[@MDIFRIENDS](https://twitter.com/MDIFRIENDS)

[MDI – Part of FCG](https://www.linkedin.com/company/MDI-Part-of-FCG)